

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Pedagogická fakulta

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Diplomová práce

Bc. Anna Mořková

Analýza nabídky Domu dětí a mládeže Vila Tereza Uničov

(se zaměřením na pravidelnou zájmovou činnost)

Olomouc 2020

Vedoucí práce: Mgr. Pavla Vyhnálková, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Analýza nabídky Domu dětí a mládeže Vila Tereza Uničov (se zaměřením na pravidelnou zájmovou činnost) vypracovala samostatně a použila jsem jen uvedené prameny a literaturu.

V Olomouci dne. ....

Bc. Anna Motřková

Děkuji Mgr. Pavla Vyhnálková, Ph.D., vedoucí mé diplomové práce, za vstřícnost, cenné rady a odbornou pomoc, kterou mi během zpracování této práce poskytovala.

Obsah

Úvod.....	5
1 Charakteristika volného času dětí a mládeže.....	7
1.1 Mladší a starší školní věk	8
1.2 Volný čas	10
1.3 Funkce volného času	11
1.4 Faktory trávení volného času.....	12
1.4.1 Vnitřní faktory trávení volného času.....	12
1.4.2 Vnější faktory trávení volného času	14
1.5 Výchova a volný čas.....	15
1.5.1 Funkce výchovy ve volném čase.....	17
1.5.2 Volnočasová zařízení.....	19
2 Zájmové činnosti a zájmové vzdělávání.....	21
2.1 Zájem a zájmové činnosti	21
2.2 Principy zájmového vzdělávání.....	22
2.3 Členění a formy zájmové činnosti.....	24
2.4 Obsahové členění zájmové činnosti	26
3 Středisko volného času	27
3.1 Základní charakteristika	27
3.2 Pedagogická dokumentace	27

3.3	Financování středisek volného času	29
3.3.1	Příjmy	29
3.3.2	Základní pravidla hospodaření	30
3.4	Obsah činností	30
3.5	Pedagog volného času	31
3.6	Marketing volnočasového zařízení	33
4	Dům dětí a mládeže Vila Tereza Uničov	35
4.1	Základní charakteristika zařízení	35
4.1.1	Personální oblast	36
4.1.2	Ekonomická oblast	37
4.1.3	Propagace organizace	37
4.2	Hlavní činnost organizace	38
4.3	Pravidelné zájmově vzdělávací činnosti	39
4.3.1	Vývoj a srovnání pravidelných aktivit	40
4.3.2	Současné pravidelné aktivity	46
5	Metodologie výzkumu	52
5.1	Cíle výzkumu a výzkumné otázky	52
5.2	Formulace hypotéz	53
5.3	Metoda výzkumu	54
5.4	Výzkumný soubor	54

5.4.1	Dotazníkové šetření – děti	55
5.4.2	Dotazníkové šetření - rodiče.....	57
6	Analýza výsledků - děti	59
6.1	Kroužky, které respondenti navštěvují	59
6.1.1	Počet navštěvovaných kroužků v organizaci Vila Tereza.....	59
6.1.2	Kroužek Pohybových her	60
6.1.3	Kroužek Keramika.....	62
6.1.4	Kroužek Vaření.....	64
6.1.5	Kroužek Nerf	66
6.1.6	Kroužek Badminton.....	67
6.1.7	Kroužek Dračí doupě.....	68
6.1.8	Kroužek Zumba	69
6.1.9	Kroužek Parkour.....	70
6.1.10	Kroužek Malá výtvarnice	70
6.1.11	Kroužek Rolnička	71
6.1.12	Shrnutí podkapitoly	71
6.2	Kroužek, který děti baví nejvíce.....	71
6.3	Kroužky mimo organizaci Vila Tereza	72
6.4	Návrh dalších kroužků.....	73
7	Analýza výsledků - rodičů.....	74

7.1	Hodnocení kroužků, které děti navštěvují	74
7.1.1	Počet navštěvovaných kroužků v organizaci Vila Tereza	74
7.1.2	Kroužek Pohybové hry	75
7.1.3	Kroužek Vaření.....	77
7.1.4	Kroužek Keramika.....	78
7.1.5	Kroužek Nerf	79
7.1.6	Kroužek Dračí doupě.....	80
7.1.7	Kroužek Badminton.....	81
7.1.8	Kroužek Parkour.....	81
7.1.9	Kroužek malá výtvarnice.....	82
7.1.10	Shrnutí podkapitoly	82
7.2	Hodnocení domu dětí a mládeže Vila Tereza.....	82
7.3	Kritéria rozhodování rodičů.....	84
8	Verifikace hypotéz, shrnutí výzkumu, diskuze	86
8.1	Verifikace hypotéz.....	86
8.1.1	Verifikace hypotézy č. 1	86
8.1.2	Verifikace hypotézy č. 2.....	87
8.1.3	Verifikace hypotézy č. 3	89
8.2	Shrnutí výzkumu	90
8.3	Diskuze	94

Závěr	96
Seznam zdrojů.....	99
Seznam zkratek	104
Seznam tabulek a grafů.....	105
Seznam příloh.....	109

Úvod

Volný čas má v literatuře mnoho definic a každý autor ho popisuje trochu jinak, ale podstata tohoto slovního spojení je v mnoha definicích stejná. Je to čas, který každý jedinec má mimo své povinnosti navíc, a sám pro sebe. Jako alarmující v rámci volného času jedinců může být tvrzení z knihy Pedagogické ovlivňování volného času (Hájek a kolektiv, 2011, s. 11): „*Vážným problémem současné společnosti je, co s narůstajícím volným časem. Objevuje se problém nudy. Zkracuje se pracovní doba, rozšiřuje se obsah nabízejících služeb, které jedinec musel sám vykonávat.*“ Mladá generace se stále častěji stravuje v restauracích a v tzv. fast foodech, v domácnosti práci za lidi dělají stroje, jako třeba myčka, pračka, robotický vysavač, a tak vyvstává problém, jak nabytý volný čas co nejkvalitněji naplnit. (Hájek a kolektiv, 2011)

V knize Vladimíra Spousty a kolektivu (Spousta a kolektiv, 1994, s. 7) mne zaujalo motto: „*Volný čas je nejpříjemnější prožitá svoboda; má omamnou vůni a prostor k rozletu, ale i nutnost volby a z ní plynoucí odpovědnost.*“ Mimo pracovní nebo školní povinnosti si lidé volí ve svobodném volném čase další aktivity, za jejichž plnění nesou osobní zodpovědnost. Tyto aktivity, ale vnímají jako kvalitně strávený volný čas a možnost rozvoje svých dovedností.

S ohledem na výše zmíněné je tato diplomová práce zaměřena na středisko volného času Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov. Toto školské zařízení poskytuje zájmové činnosti vedené pedagogickými pracovníky, které poskytují volnočasové aktivity a vzdělávání nejen dětem, ale i dospělým.

Hlavním cílem práce je prostřednictvím dotazníkového šetření analyzovat spokojenost účastníků zájmového vzdělávání a jejich rodičů s pravidelnými zájmovými aktivitami (kroužky) v Domě dětí a mládeže Vila Tereza Uničov.

Dílčím cílem diplomové práce v její teoretické rovině je charakterizovat pojmy volný čas, zájmové vzdělávání a středisko volného času.

Dílčím cílem diplomové práce v empirické části je na základě studia dokumentů zhodnotit vývoj a současný stav nabídky pravidelných zájmových činností v Domě dětí a mládeže vila Tereza Uničov.

V první části diplomové práce jsou teoreticky popsány aspekty trávení volného času dětí a mládeže. Součástí tohoto úseku práce jsou různé pohledy na volný čas, faktory ovlivňující kvalitu využití volného času, charakteristiku funkcí a složek trávení volného času. V další části je popsáno zájmové vzdělávání a uvedeny druhy volnočasových zařízení.

Třetí část práce popisuje Dům dětí a mládeže Vila Tereza. Je čerpáno především z webových stránek organizace a z jejich výročních zpráv. Nejprve je uvedena charakteristika instituce, ke které byla využita výroční zpráva z roku 2018. Poté je v této části práce popsána hlavní činnost zařízení, mezi které patří pravidelné zájmové činnosti. Ty jsou stěžejním tématem této práce, konkrétně analýza jejich nabídky v Domě dětí a mládeže Vila Tereza.

V následující kapitole empirické části jsou prezentovány výsledky dotazníkového šetření, jehož respondenty byly děti navštěvující kroužky ve Vile Tereze a jejich rodiče

Zjištěné skutečnosti jsou ve všech zkoumaných aspektech vyhodnoceny a okomentovány, získaná data jsou znázorněna graficky. Závěrečné shrnutí výsledků charakterizuje Dům dětí a mládeže Vila Tereza Uničov z hlediska poskytovaných zájmových kroužků z pohledu jeho současných klientů.

1 Charakteristika volného času dětí a mládeže

Pojem volný čas provází život člověka již od pradávna. V živočišné říši je střídána aktivní činnost s odpočinkem, toto odpovídá biologickému rytmu. Také člověk je součástí živočišné říše a čas strávený v práci střídá s volným časem. V období předindustriální společnosti byl volný čas privilegiem osob, kterých se výrobní činnost v práci netýkala přímo. Tyto osoby se mohly věnovat bohatému kulturnímu životnímu stylu. Oproti nim stáli pracující, kteří byli limitováni tradicemi a normami s velice omezeným množstvím volného času. (Spousta, 1994)

Ve století devatenáctém a dvacátém se lidem postupně zkracovala pracovní doba a docházelo k prodlužování volného času. V rámci vytváření příznivých podmínek pro život rodičů a dětí byl zaveden pětidenní pracovní a školní týden. (Hofbauer, 2004)

Po roce 1945 až po padesátá léta, tedy v poválečném období, přišla etapa regenerace a zotavení pracovníků, volný čas napomáhal k obnově pracovní síly a k oddechu po vykonané práci. V letech šedesátých a sedmdesátých se volný čas přeorientoval na utrácení peněz. Tomuto konzumnímu trávení volného času předcházela potřeba hmotných statků jako jsou automobily, televize či módní oblečení. V osmdesátých letech je toto konzumní trávení volného času nahrazeno uvědomělým prožíváním volného času. Po roce 1989 také dochází k velkému převratu v oblasti využívání volného času a to i díky obnově tržního hospodářství. Státní organizace zřízené k naplňování volného času byly nahrazeny novou lákavou nabídkou volnočasových aktivit, které byly podpořeny reklamou ve sdělovacích prostředcích. (Spousta, 1994)

Volný čas v lidském životě představuje časové úseky, ve kterých člověk nepracuje pro obživu. Synonymem pro volný čas může být svoboda, svoboda jako indikátor toho, na čem lidem záleží a co je pro ně důležité. K uspokojení a naplnění volného času využívají lidé svých vlastních zdrojů a vlastností. (Kaplánek, 2017)

Děti předškolního věku mají málo povinností a jejich čas je zaplněn výchovou, odpočinkem a zábavou. Jakmile se z dítěte stane školák, jeho volný čas se změní. I když volného času má stále dostatek a je do velké míry organizovaný jeho rodiči, přibýly mu povinnosti spojené se školní docházkou. V období puberty se dítě více osamostatní a o svém volném čase se chce rozhodovat samostatně. (Spousta, 1994)

1.1 Mladší a starší školní věk

Každé dítě je individuálním jedincem a při práci s ním je nutné přistupovat pokaždé jiným způsobem. Chování dítěte nejvíce ovlivňuje jeho nejbližší okolí – rodina, školské zařízení a také skupina vrstevníků. Dle Hájka a kol. je s ohledem na věk a trávení volného času možné rozdělit děti do tří skupin, a to do níže uvedených kategorií. Tato práce je zaměřena na rozbor věkových kategorií mladší školní věk až starší školní věk.

Mladší školní věk – jedná se o děti ve věku 6-10 let, které si začínají zvykat na povinnosti a zodpovědnost. U této kategorie není zatím ještě plně vyvinuto chápání morálních hodnot. Děti v tomto věku mají živou fantazii a motivací je pro ně odměna nebo trest. V dospělých lidech vidí vzor a vnímají je jako autoritu. Tyto děti se poměrně rychle unaví. Maximální pozornost udrží po dobu asi 20 minut. (Hájek a kolektiv, 2004)

Střední školní věk – jedinci ve věku 11-13 let. V tomto období se více rozvíjí logické a abstraktní myšlení, zvyšuje se pozornost a soustředěnost. Začíná takzvané období prepuberty – nástup puberty. V tomto věku jsou děti více zranitelné a přecitlivělé, mají častější výkyvy nálad. Jejich zájmy se také častokrát mění. Ve volném čase je dobré děti více zapojit do pohybových aktivit, aby se předešlo jejich případnému neklidu a neposednosti. U dětí tohoto věku se snižuje ochota plnit nařízení autorit. (Hájek a kolektiv, 2004)

Starší školní věk – období mezi 14.-16. rokem se nazývá puberta. Jedná se o bouřlivý rozvoj citů, u dítěte se vytváří vlastní postoje a názory. Plně je rozvinuta paměť, představivost a pozornost. V tomto věku děti nejsou schopny požádat o uznání a zajištění pocitu bezpečí, snaží se své okolí od těchto projevů spíše odradit. (Hájek a kolektiv, 2004)

V období **mladšího školního věku** jsou děti často v pohybu. Začínají navazovat nové vztahy ke svým vrstevníkům, k učitelům i dospělým. Nové vztahy s kamarády navazují na základě náhodných a nepodstatných vlastností a znaků. Trávení volného času má u děvčat a chlapců rozdílný charakter a často si tak hrají odděleně. Dochází mezi nimi i k častějším sporům, jelikož dítě zatím v tomto věku nemá předpoklady k vytváření opravdového kolektivu. Zájmy dítěte jsou ještě nestálé, ale hra je pořád důležitou součástí jejich volného času. Charakter her se mění. Jsou propracovanější a složitější, méně se v nich objevuje fantazie a více se zapojuje logika. (Hájek, 2011)

Mladší školní věk je možné popsat jako období, které je poměrně poklidné, vyrovnané bez velkých změn, ke kterým dochází až na konci tohoto období, kdy se děti dostávají do prepuberty případně puberty. V tomto období stále ještě děti dají na názor svých rodičů. Avšak stále častěji začínají vnímat i názory vrstevníků a kamarádů, chtějí se podobat svému okolí. (Špaňhelová, 2009)

V období **staršího školního věku** dochází k biologickým změnám jak tělesným, tak duševním, které se projevují v psychologické rovině duševní nevyrovnaností, neklidem či změnou nálad a výbušným chováním. Sociální vztahy a pocity jsou nevyzrálé, zatímco rozumová a tělesná složka jsou oproti tomu vyzrálé. Toto období se vyznačuje zvýšenou kritikou vůči autoritám. Zájmy u dětí v tomto věku jsou trvalejší a hlubšího charakteru. Způsob trávení volného času se může stát zájmem celoživotního charakteru. (Hájek, 2011)

Motivace

Děti ve všech věkových kategoriích také velice ovlivňuje motivace. Na tuto problematiku se pohlíží z mnoha úhlů a v psychologii neexistuje jednotný přístup. Čáp a Mareš (2007) motivaci popisují jako termín, který je odvozený z latinského *movere*, což znamená hýbat či pohybovat. Velmi obecně je tedy motivace souhrn hybných momentů, který ovlivňuje člověka při činnostech, chování i prožívání. Za hybné momenty je považováno něco, co člověka pobízí, nebo se jedná o něco, co mu brání, aby danou činnost konal.

Člověk je ovlivňován vnitřními a vnějšími činiteli. Vnitřní činitelé vyvolávají vnitřní motivaci, zahrnují například zájmy jedince, jeho emoce, návyky postoje, názory, ale také životní cíle a plány. (Nakonečný, 1997) Pokud je činnost prováděna na základě vnitřní motivace, není očekávána žádná odměna či pochvala. Dítě z činnosti, kterou vykonává, má vnitřní potěšení. Pracuje uvolněněji a často dosahuje většího úspěchu. Pokud dítě pracuje, protože musí, nebo dělá činnost, která je pro něho nezajímavá, je pod tlakem a nemá potěšení z výsledku. Tato skutečnost dokáže dítě dostat až do stresové situace, pocitu nejistoty nebo úzkosti. (Lokšová, Lokša, 1999)

Do vnějších činitelů (vnější motivace) spadají odměny, tresty, příkazy, přání a očekávání druhých osob, pobídky, vzory i antivzory. (Nakonečný, 1997) S tímto také souvisí vnější motivace dětí, dítě určitou činnost nevykonává z vlastního zájmu, ale je k tomu nuceno za pomoci nástrojů jako jsou odměna nebo vyhnutí se trestu. Pokud děti pracují pouze

pod vnější motivací, jejich úspěšnost bývá horší. Tato motivace se také odráží na jejich sebevědomí a negativním přístupu k práci v daném prostředí. (Lokšová, Lokša, 1999) Konkrétními vnější faktory, které ovlivňují motivaci, se blíže zabývá podkapitola 1.4.2.

1.2 Volný čas

Ve svém životě a svém okolí vidíme, že různí jedinci tráví volný čas různými způsoby. Jinak vnímají využívání volného času děti a mládež, jinak pracující člověk a jiný pohled na volný čas má také osoba starší, která je již v důchodovém věku. V této práci je řešen pohled dětí a mládeže, konkrétně žáků základních škol. Avšak není to pouze věk, který ovlivňuje volný čas a způsob jeho trávení, ale významnou roli také hraje pohlaví dítěte. Jinak svůj volný čas chtějí trávit dívky a jinak chlapci. Tato část práce se zabývá charakteristikou volného času, kterou popisují ve svých dílech vybraní autoři.

Dle Hájek a kol. je volný čas chápán jako jedna z oblastí lidských činností a je možné ho posuzovat z několika hledisek, a to z hlediska psychologického, pedagogického, sociologického, ekonomického a dalších. Tato činnost je v oblasti volného času vyznačovaná jako dobrovolná. Člověk si může odpočinout a nabrat nové síly pro plnění povinností. Kvalitní trávení volného času také přispívá k tělesnému i duševnímu zdraví a napomáhá dobrým mezilidským vztahům. Zregenerovaný člověk je schopný podávat lepší výkony a je tedy ve všeobecném zájmu, aby se mladí lidé naučili se svým volným časem hospodařit. (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2003)

Hofbauer vychází z anglického leisure time, či francouzského loisir. Jedná se o dobu, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, a vymezuje se jako čas, který zbývá po splnění pracovních i nepracovních povinností. Ale jako přesnější a úplnější považuje tvrzení, že volný čas je činnost, kterou člověk vykonává s očekáváním, účastní se jí dobrovolně, a která mu přináší příjemné zážitky. (Hofbauer, 2004)

Dle Pávkové a spol. je volný čas možné chápat jako opak doby nutné práce a povinností. Specifikou volného času dětí a mládeže je potřeba pedagogického ovlivňování volného času dětí, neboť ty nemají potřebné zkušenosti a je potřeba je citlivě a nenásilně vést, aby se v oblasti zájmových činností zorientovaly. (Pávková a spol., 2008)

Jak popisuje ve své knize Hájek a kol. (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2003, s 4-5): „některé děti a mladí lidé volný čas smysluplně využívat nemohou; s přitažlivou nabídkou se neseťkají, protože neexistuje nebo k nim nepronikne. Jinou příčinou jsou sociální nebo finanční důvody, neboť četné aktivity vyžadují značné prostředky a pro část rodin se stávají nedosažitelnými.“

1.3 Funkce volného času

Při způsobu trávení volného času u dětí a mládeže hraje podstatnou roli dospělý jedinec. Jak při výběru, kdy se snaží dítě směřovat správnou cestou a napomáhá mu při jeho volbě, tak je dospělý velice důležitý jako mentor, trenér, aj., zkrátka jako osoba, která napomáhá dětský volný čas trávit smysluplně a kvalitně. K tomuto je potřeba určité znalosti a zkušenosti dospělého. Se zvyšujícím se věkem dítěte je vliv dospělého jedince, který radí, jak volný čas trávit, menší.

Způsob trávení volného času dítěte ovlivňují jeho vrstevníci a nedílnou součástí je i společenské prostředí, ve kterém dítě žije. V současné době mají velký vliv hromadné sdělovací prostředky, mezi které mimo jiné zahrnujeme i internet a sociální sítě, které dítě v jeho rozhodnutích také formují. (Hájek a kolektiv, 2004). Dle Hájek a kolektiv, rozlišujeme u dítěte tři složky trávení volného času:

Složka relaxační

Do této složky patří veškerý odpočinek, tedy kromě odpočinku zvaného jako biologický, který je podmínkou pro obnovu našich sil. Řadí se sem tzv. lenošení, zahálení, poflakování se – jakýkoli fyzický odpočinek mimo nutný spánek. U tohoto odpočinku se nejedná pouze o fyzické odpočinutí si, ale i o duševní. Tento způsob trávení volného času by však neměl být zaměňován s relaxací, která je považována za aktivní formu trávení volného času a je brána jako zábava.

Složka zábavy

Tato forma trávení volného času představuje aktivní odpočinek, do kterého mimo jiné patří i receptivní činnosti, tzn. sledování televize, poslech rádia, schůzky a posezení s přáteli, aktivity v rámci zájmového útvaru, rekreační sporty, rodinné oslavy a návštěvy, pobyty na chatě aj.

Složka sebevzdělávací a vzdělávací

Do této složky jsou zahrnuty aktivity, které rozšiřují dětské dovednosti a vědomostní obzor. Patří sem činnost ve spolcích a jiných organizacích a také pěstování koníčků. (Hájek a kolektiv, 2004)

Hofbauer jako hlavní funkce trávení volného času obdobně uvádí: odpočinek – regenerace pracovní síly, zábava – regenerace duševních sil, rozvoj osobnosti – podílení se na vytváření kultury. (Hofbauer, 2004)

1.4 Faktory trávení volného času

Lidský jedinec je od narození do smrti vystaven vnitřním i vnějším faktorům, které se podílejí na formování a rozvoji každého člověka. Vývoj osobnosti je utvářen činiteli jako jsou například biologické faktory, rodina, vztahy a tradice, přátelé, škola či sdělovací prostředky. Každý tento faktor ovlivňuje vývoj jedince, jeho pohled na svět i na jeho volný čas. (Kantorová a kolektiv, 2008)

1.4.1 Vnitřní faktory trávení volného času

V dávné historii, již za doby Platona, bylo poukazováno na výchovu, jako na podstatný faktor při vývoji jedince, kdy se jedinec utváří na základně zážitků a zkušeností. Co je však podstatné jsou i vnější lidské faktory, které nazýváme biologické.

Biologické faktory jsou zkoumány již mnoho století. Již Hippokrates dělil temperament člověka dle převahy některé z tělesných tekutin na: cholera, sangvinika, melancholika a flegmatika. Cholera je člověk konfliktní, neklidný, vzrušivý a neustále protestující. Oproti tomu člověk považovaný za sangvinika je veselý, příjemný a společenský. Lehce se vzruší, ale zároveň se také lehce uklidní. Opakem sangvinika je melancholik, jehož emoce jsou silné a dlouhotrvající. Často u tohoto člověka převládá smutek a převaha černé žluči u něj vyvolává pokles nálady. Posledním typem je flegmatik, který se vyznačuje svojí klidností. (Cakirpaloglu, 2012)

Do **vnitřních faktorů**, které mohou jedince ovlivnit také řadíme:

- věk osoby: jeden z nejdůležitějších faktorů, které do značné míry ovlivňují náplň a způsob trávení volného času;
- pohlaví osob: i když v současné době jsou v mnoha oblastech života velice často potírány rozdíly mezi pohlavími, mohou stále ještě existovat oblasti, které jsou určené nebo preferované spíše dívkami nebo naopak chlapci;
- zdravotní stav: zdravotní handicap či nemoc hrají velký význam při výběru činností
v rámci volnočasových aktivit. Zdravotní stav je také úzce propojen s duševní kondicí jedince a může docházet k častějším projevům únavy, vyčerpání či stresu;
- vlastnosti osob: jedná se o vlohy, předpoklady či schopnosti pro činnost, kterou by jedinec chtěl vykonávat. Dále je zde zahrnuta motivace, nadání dětí, zájem o danou činnost, potřeby, temperament a charakter osobnosti. (Janiš, 2009)

Publikace Kantorové (2008) také popisuje vlivy, které jsou považovány za individuální charakteristiky, více či méně vrozené. Tyto vlivy mohou mít vnitřní dopad na vývoj dítěte a jeho um či trávení volného času. Patří sem například: úspěšné zvládání problémů, dobře vyvinutá schopnost spolupracovat, sebeúcta, intelektuální schopnosti, zlepšování vlastní situace, koníčky a zvláštní zájmy či tvořivost. (Kantorová a kolektiv, 2008)

Vnitřní svět jedince je samozřejmě v úzkém propojení se světem vnějším. Jeho vnitřní faktory jsou ovlivňovány tím co ho obklopuje a co ovlivňuje jeho vnímání, prožívání i myšlení. Tyto vnější faktory jsou popsány v kapitole níže. (Bocan a kolektiv, 2012)

1.4.2 Vnější faktory trávení volného času

Vnějších faktorů, které mohou ovlivňovat volný čas dětí a mládeže, je mnoho. Některé společně spolupracují, jiné mají konkurenční charakter. Mezi přirozené výchovné instituce patří například rodina a vrstevníci. Do institucí se zprostředkovaným výchovným působením řadíme společenské prostředí či hromadné sdělovací prostředky. Za instituce, které mají přímé výchovné působení, považujeme školská zařízení nebo vzdělávací subjekty. (Hájek a kolektiv, 2004)

Rodina

Rodina hraje ve volném čase dětí a mládeže nejpřirozenější roli jako první výchovné prostředí dítěte. V nemalé míře ovlivňuje činnosti, které si dítě volí. Při volbě volnočasových aktivit představují podstatnou roli osobnostní předpoklady jedince, množství volného času, hodnoty uznávané rodinou, finanční prostředky a často se sem prolíná i osobní ctižádostivost rodičů a jejich nenaplněná přání. (Hájek a kolektiv, 2004)

Za proces socializace dítěte do společnosti nese zodpovědnost rodina. Rodiče jsou pro své děti autoritou i vzorem. S narůstajícím věkem vliv rodičů na dítě klesá. Zvyšuje se potřeba dětské nezávislosti na rodině, nejčastěji na úkor svých kamarádů a vrstevníků. (Bocan a kolektiv, 2012)

Skupina vrstevníků

Vrstevníci mohou mít na volbu trávení volného času vliv jak pozitivní, tak negativní. Pokud jedinci tráví volný čas žádoucím způsobem a spojuje je pozitivní zájem, jedná se o vliv pozitivní. Mohou to být zájmové útvary při škole, školská zařízení či jiná zájmová sdružení. Negativní vliv může mít skupina s negativním postojem k uznávaným hodnotám. Může se jednat o pouliční partu či organizovaný gang. (Hájek a kolektiv, 2004)

Společenské prostředí

Podstatnou roli hraje společenské postavení rodičů a jejich zázemí. Děti mnohdy uznávají hodnoty, které převzali od svých rodičů, a tyto hodnoty formují jejich postoje, cíle a chování do budoucna. Tato tendence se může u dětí postupem věku měnit. (Hájek a kolektiv, 2004)

Hromadné sdělovací prostředky

Rodiče, učitelé, vedoucí, kamarádi i další osoby mohou dětem pomoci vybírat zdroj informací vzdělávacího i zprostředkovatelského charakteru, který má na ně pozitivní vliv. Bohužel často se děti od výše zmíněných skupin setkávají i se zdroji negativního působení. Mezi hromadné sdělovací prostředky patří televize, rádio, filmy, časopisy a noviny, a v současné době je velice využíváný zdroj získávání nových informací, nejen u mladé generace, internet. (Hájek a kolektiv, 2004)

Internet v dnešní době představuje oblíbeného a nepostradatelného prostředníka pro komunikaci, zábavu, ale i pro studium. Děti často tráví svůj individuální volný čas v online prostředí. Sami rodiče by pak dětem měli dohlédnout na to, jak konkrétně dítě ve svém volném čase internet využívá. (Bocan a kolektiv, 2012)

1.5 Výchova a volný čas

Podle Jedličky (2017, s. 10) je výchova charakterizována následovně: *„Výchovu chápeme jako soustavný, systematický a vědomě řízený proces, v němž si lidský jedinec osvojuje dovednosti, znalosti, hodnoty a postoje, které mu umožňují funkční zapojení do občanské společnosti.“*

Výchova ve volném čase je oblast, která má svá specifika. Důležitá je záměrnost a cílevědomost, ale také nenásilné a citlivé působení. Účastníky nelze do aktivit nutit, ani jim účast na aktivitách přikazovat. Je vhodné najít správný způsob motivace. Volnočasová výchova není limitována věkem, ale přizpůsobuje se mu. Cílové zaměření ve volném čase se modifikuje s ohledem na to, zda se jedná o předškolní děti, starší děti, mládež, dospělé či seniory. Taktéž je důležité správně motivovat pedagoga, který v činnostech volného času působí. (Bendl a kolektiv, 2015)

Výchova mimo vyučování není synonymem pro výchovu ve volném čase. Jedinci, kteří chodí do školy, hovoříme o žácích základních a středních škol, se vztahují do výchovy mimo vyučování. Nejedná se vždy o dobrovolné aktivity, často jsou s nimi spojené i povinnosti. Jde o plnění školních povinností, ale i upevňování sebeobslužných návyků. Tento režim je nastaven v zařízeních jako školní družina nebo dům mládeže. (Bendl a kolektiv, 2015)

Volný čas je pro mnoho dětí a mládež dobou, kterou tráví mimo školní lavici. Volný čas dítěte může být neorganizovaný, jedná se o individuální činnost o samotě nebo s kamarády, která není zaštiťována žádným zařízením, nebo organizovaný volný čas, děti ho tráví v nějakém organizovaném spolku či zařízení. (Bocan a kolektiv, 2012)

V odborné literatuře se často setkáváme s pojmy výchova formální, neformální a informální. Pojem **formální výchova** zahrnuje působení školního prostředí, ve škole se pracuje dle určeného programu, který se musí dodržovat, respektovat a naplňovat. (Bendl a kolektiv, 2015) Jedná se o výchovu podporovanou státem, která je odstupňovaná podle věku, a to od základního až po vysokoškolské vzdělání, kdy dosažení daného stupně vzdělání je potvrzeno dokladem o jeho absolvování. Řadí se sem také vzdělání distanční i komerční a spadají sem všechny typy školních zařízení od předškolních přes základní, střední školy až po vyšší odborné a vysoké školy. (Hofbauer, 2004)

K výchově ve volném čase má nejbliže **neformální výchova**, ve které jsou jako základní znaky uváděny systematickost, cílevědomost, přitažlivost, zajímavost a dobrovolnost. (Bendl a kolektiv, 2015) Neformální výchova zpravidla neprobíhá na půdě školy či v odborném vzdělávacím zařízení. Vykonávaná činnost po ukončení není ohodnocena udělením osvědčení nebo certifikátem. Jedinec může v rámci této výchovy navštěvovat zájmovou činnost, například zájmový kroužek, umělecký soubor nebo sportovní družstvo. Může být také členem sdružení dětí a mládeže. (Hofbauer, 2004)

Naopak **informální výchovou** chápeme záměrné nebo zcela nahodilé formování osobnosti jednotlivce v různých rozmanitých životních situacích. (Bendl a kolektiv, 2015) Jedinec získává vědomosti, rozvíjí svou osobnost na základě každodenních zkušeností a učení se od rodinných příslušníků, vrstevníků, přátel, v pracovním prostředí. (Hofbauer, 2004)

Pedagogika v soustavě společenských (sociálních) věd patří k vědám o výchově, z antropologického hlediska k vědám o člověku v situaci výchovy. Pedagogika, jako jedna ze sociálních věd, je chápána jako věda o edukační realitě. Pedagogika, jako teoretická disciplína, zkoumá zákonitosti výchovného ovlivňování volného času. Osobnost je formována a vychovávána za pomoci specifických podmínek při práci s dětmi a mládeží. (Kratochvílová, 2004)

Pedagogické ovlivňování se v rámci volného času dětí a mládeže jeví jako nezbytná složka výchovného působení. Je ale důležité, v rámci výchovy ve volném čase, respektovat přitažlivost činností a jejich pestrost, dobrovolnou účast osob na konaných aktivitách a zajímavé zaměření. Výchovné působení pedagoga na vychovávané jedince musí být motivující, citlivé a nenásilné. (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2003)

Dalšími pojmy jsou mimotřídní a mimoškolní výchova, vyskytovaly se převážně ve starší literatuře. Pokud se jedná o aktivity mimo rámec školního vyučování, jako například výlet, sportovní soutěž, hovoříme o mimotřídní výchově. Pokud jsou činnosti realizovány jinými subjekty než je škola, například střediska volného času, jedná se o pojem mimoškolní výchova. Tyto termíny byly v literatuře nahrazeny pojmy výchova a vyučování. (Bendl a kolektiv, 2015)

V publikaci Kaplánka (2017) je popsán proces vývoje výchovy dětí a mládeže ve volném čase. Je zde objasněn pojem „mimoškolní činnost“ od padesátých let minulého století až po pojem „pedagogika volného času“, který se v rámci československého pedagogického myšlení začal využívat od šedesátých let 20. století. (Kaplánek a kolektiv, 2017)

Podstatnou pedagogickou disciplínou je pedagogika volného času, která se zaměřuje na vzdělávací a výchovné prostředky, napomáhající ke smysluplnému a užitečnému využívání volného času. (Hájek a kolektiv, 2004)

Ovlivňování volného času dětí a mládeže v době mimoškolního vzdělávání z pedagogického pohledu poskytuje příležitost vést jedince ke vhodnému trávení volného času. Pedagog, který pracuje s dětmi mimo vyučování, by měl vytvořit příjemnou a kreativní atmosféru, dbát na bezpečné prostředí a měl by uspokojit individuální potřeby svěřenců. (Němec, 2002)

1.5.1 Funkce výchovy ve volném čase

Mezi základní funkce výchovy ve volném čase patří: výchovně-vzdělávací, zdravotní, sociální a preventivní funkce. V průběhu historického vývoje se význam a pojetí jednotlivých funkcí měnilo. V průběhu 19. století vznikaly první instituce, které poskytovaly dětem školního věku péči po vyučování. Jednalo se o různé spolky, charity, obecní útulky či dobročinné organizace. Funkce těchto spolků byla spíše sociální, zaměřovaly se na děti,

pocházející z chudých rodin. Aby nezlobily a nepáchaly špatné věci, bylo potřeba tyto děti ohlídat, poskytnout jim základní stravu a zaměstnat je užitečnou činností. V současné době je za nejvýznamnější funkci považována funkce výchovně-vzdělávací. Plnění ostatních funkcí je výchovně-vzdělávací funkci přizpůsobeno, usměřováno a ovlivněno. (Bendl a kolektiv, 2015)

Výchovně-vzdělávací funkce

Jedná se o cílevědomé a záměrné ovlivňování osobností vychovávaných jednotlivců. Možnost působení na psychickou, fyzickou a sociální stránku jedince, rozvíjení jeho rozumových schopností, emocí a vlastností udávají podmínky volného času. V rámci této funkce je podmínkou pro její úspěšné plnění respektování výchovy ve volném čase a volba správných pedagogických prostředků. Výchova ve volném čase dává prostor k seberealizaci, rozvoji sociálních vztahů, k uspokojování, prohlubování a rozšiřování zájmů a pro objevování a rozšiřování zvláštních schopností. Utváří se vztah k celoživotnímu vzdělávání a osvojují se vědomosti a dovednosti potřebné pro život mezi lidmi. (Bendl a kolektiv, 2015)

Zdravotní funkce

Zdravý tělesný, duševní i sociální vývoj vychovávané osoby je podporou k dosažení správné duševní funkce. K dosažení zdravotní funkce je potřeba přihlížet k věku dítěte, typu zařízení či charakteru činností, aby vše předchozí zmíněné vyhovovalo přirozenému biorytmu člověka. Pokud se činnosti účastní děti školního věku, které mají ve vyučování málo pohybu, je možné zařadit pohybové aktivity. Dále je důležité dodržování pitného režimu a také zdravé stravování a správné stravovací návyky. Podstatnou je i hygiena člověka, péče o tělo, zjev i oděv, ale také hygiena spojená s prostorem, ve kterém výchovný proces probíhá. Posledním z uvedených je respektování psychohygieny, vytváření pohodového klima, utváření dobrých vztahů mezi zúčastněnými, a případně včasné řešení již nastalých konfliktů. (Bendl a kolektiv, 2015)

Sociální funkce

Tuto funkci je v rámci výchovy ve volném čase možné chápat různě. Nejčastější pohled je zaměřen na zajištění bezpečnosti, dohled nad dětmi a starost o ně v čase mimo vyučování, který děti tráví bez rodičů. U zařízení jako je školní družina je tato funkce považována za zásadní. Sociální funkcí také rozumíme možnost rozvíjet sociální vztahy, kamarádství

a přátelství s osobami, které mají podobné zájmy. Dále se v těchto skupinách setkávají s novými autoritami. V rámci toho, že děti mají stejná práva na pozornost pedagoga, využívání prostoru, pomůcek a hraček, může do jisté míry docházet k vyrovnání nestejných podmínek v rámci rodinného prostředí. (Bendl a kolektiv, 2015)

Preventivní funkce

Jedná se o snahu předcházet negativním vlivům jako jsou lhaní, neukázněnost, krádež, agresivita, šikana, a další projevy – např. netolerance, rasismus či užívání nebezpečných či návykových látek. Jako nespecifická primární prevence může sloužit vhodně zvolená volnočasová aktivita. U dítěte, které má vhodně zvolené volnočasové aktivity, dochází k některému z výše uvedených patologických jevů méně často díky tomu, že nepodléhá špatným vzorům a návykům. Negativním vzorům se lépe předchází, než-li se napravují. (Bendl a kolektiv, 2015)

1.5.2 Volnočasová zařízení

Mezi zařízení volného času jsou zařazeny střediska volného času, kroužky ve školách, školní družiny, školní kluby, sportovní oddíly a nestátní neziskové organizace. Střediska volného času jsou blíže popsána v kapitole tři, tudíž nyní nebudou blíže specifikována.

V dřívější době byly kroužky ve školách označovány termínem „mimoškolní výchova“. Od tohoto termínu se upustilo a byl nahrazen pojmem „neformální výchova (a vzdělávání)“, a to i z toho důvodu, že většina kroužků se koná na území školy a kroužky vedou samotní učitelé. Školní kroužky mimo jiné mohou napomoci podporovat předměty ve škole, jako je například matematika, fyzika nebo cizí jazyky. Z toho vyplývá, že kroužky nejvíce navštěvují děti ve věku 9-12 let. Mezi 13.-14. rokem takzvaná mládež přestává postupně kroužky navštěvovat, a to nejspíše z osobnostního důvodu – tedy s nástupem puberty. V tuto dobu se začíná výrazněji projevovat hledání vlastní identity, samostatnosti a trávení volného času s kamarády bez dozoru dospělé osoby. (Bocan a kolektiv, 2012)

Mezi činnosti **školní družiny** patří poskytování zájmové činnosti jedné nebo několika škol, toto zájmové vzdělávání je vykonáváno ve dnech školního vyučování. Školní družina také může zprostředkovávat své zájmové vzdělávání pro účastníky, nebo pro účastníky a jejich zákonné zástupce, i v době pracovního volna. Tyto činnosti jsou organizovány především pro účastníky přihlášené k dennímu docházení do zařízení. Aktivity v rámci školní

družiny jsou přednostně učené pro žáky prvního stupně, je jim umožněna odpočinková činnost a příprava na vyučování. Žáci jsou přijati do školní družiny na základě písemné přihlášky, ve které zákonný zástupce sdělí, v jakých intervalech bude žák navštěvovat toto zařízení a způsob odchodu z družiny. Žáci jsou poté umístěni do oddělení s maximálním počtem třiceti účastníků. (Heřmanová, Macek, 2009)

Školní klub, taktéž jako školní družina, slučuje žáky jedné nebo několika škol. Zájmová činnost je zde poskytována žákům druhého stupně. Do školního klubu je možné se přihlásit se na základě písemné přihlášky, ve které může být vyžadováno vyjádření k odchodu ze školního klubu. V rámci školního klubu jsou aktivity organizovány jako pravidelná či příležitostná vzdělávací a zájmová činnost či nabídka spontánních činností. (Heřmanová, Macek, 2009)

Sportovní oddíly jsou u dětí a mládeže, na rozdíl od klasických sdružení, zaměřené na stránku výkonnostní. Téměř v každém městě i vesnici jsou založené oddíly typu fotbalisté či hasiči, jež každoročně navštěvuje několik desítek mladých lidí, aby se věnovalo těmto sportovním aktivitám. (Bocan a kolektiv, 2012)

Nestátní (nevládní) neziskové organizace jsou založeny za jiným účelem, tím je dosažení zisku a jeho pozdější přerozdělení mezi povolané osoby. Jedná se o právnické osoby založené za účelem uspokojení potřeb určité skupiny obyvatel. Jejich záměrem je dosažení určitého cíle. Pokud nezisková organizace přeci jen jakéhosi zisku dosáhne, ten musí být použit pouze na splnění účelu, za kterým byla daná organizace založena. (ANNOJMK, 2016)

Nestátní neziskové organizace, které nabízejí aktivity pro děti a mládež, často vznikly po roce 1990 a mnohé se snaží jít s dobou. Mezi klasické spolky patří skauti, zálesáci, táborníci či woodcrafteri. (Bocan a kolektiv, 2012)

2 Zájmové činnosti a zájmové vzdělávání

Pokud hovoříme o zájmové činnosti, jedná se o aktivitu zaměřenou na uspokojování individuálních potřeb, zájmů a schopností jedince. Na rozdíl od odpočinku nebo zábavy je zájmová činnost vždy aktivní. (Němec, 2002)

Zájmové vzdělávání je v České republice vymezeno ve školském zákoně z roku 2004. Konkrétně je zájmové vzdělávání popsáno v § 111. Vrcholným orgánem v dozoru činnosti zájmového vzdělávání je Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy. Ve vyhlášce č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, jsou pak popsány konkrétní typy zařízení, včetně stručného popisu náplně jejich činností. Ve stejné vyhlášce jsou pak v § 2 vymezené formy zájmového vzdělávání. (Kaplánek a kol., 2017) Tyto formy jsou detailněji popsány níže v kapitole 2.2.1.

2.1 Zájem a zájmové činnosti

Dle Heřmanové (2009, s. 17): „*Zájmové vzdělávání poskytuje podle ustanovení § 111 školského zákona účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti. Pojem vzdělávání se označuje současně pro vzdělávání a výchovu.*“ Tento odstavec se vztahuje pouze na školská zařízení, což představuje úzké pojetí.

Zájmové vzdělávání účelně naplňuje volný čas. Dochází k získávání dovedností a vědomostí. Zájmové vzdělávání je poskytováno jak mimoškolními vzdělávacími institucemi - např. nadacemi či sdruženími, tak i institucemi neformálního vzdělávání - např. muzei, galeriemi a knihovnami. (Průcha, Veteška, 2012) Jelikož se nejedná pouze o školská zařízení, ale je zde zařazeno více institucí, jedná se o širší pojetí zájmové činnosti.

Jak bylo již dříve zmíněno v podkapitole 1.5, o výchově je možné se bavit z hlediska formálního, neformálního a informálního. Zájmové vzdělávací a volnočasové aktivity se řadí do vzdělávání neformálního.

2.2 Principy zájmového vzdělávání

Metodikou je vyjadřována nauka o metodách, technikách, prostředcích a formách výchovy, díky kterým jsou naplněny předem stanovené a dopředu vytvořené výchovné cíle. Existují rozdíly mezi metodikou zájmové činnosti a školního vzdělávání. Níže jsou popsány aspekty odlišností obou metodik. (Kaplánek a kol., 2017)

Prvek dobrovolnosti

Dobrovolnost zájmových kroužků vzniká z osobní motivace účastníků. Díky tomuto prvku není možné klást na dítě nároky jako ve škole. Jedná se třeba o domácí přípravu, disciplínu nebo přesnost. Cíle vychovatele a účastníků by měly být ve vzájemném souladu, vedoucí by měl zúčastněné děti seznámit s cíly a pravidly a zároveň by měl mít na paměti motivaci zaujatých účastníků. (Kaplánek a kol., 2017)

Věk účastníků

Ve školní třídě se nacházejí děti, které jsou převážně stejného věku. V některých zájmových útvech jsou účastníci taktéž rozděleni podle jejich věku, případně podle zkušeností s danou činností, ale není to vždy na rozdíl od školní třídy pravidlem.

Pokud zájmové celky nejsou rozdělené dle věku zúčastněných, je možné pro práci v tomto celku využít menších skupin dětí, které k sobě mají věkově blíže. Pokud se se zájmovým útvarem pracuje jako s celkem a účastníci se nedělí do skupinek dle věku, je možné pozorovat interakci mladších a starších dětí. (Kaplánek a kol., 2017)

Počet účastníků

Na rozdíl od školních zařízení je možné v zájmovém útvaru pracovat se skupinkou, která je menší, a díky tomu dětem věnovat větší pozornost a individuální přístup. Naopak pokud se stane, že v daném zájmovém útvaru bude velmi malý počet účastníků, mohlo by to omezit realizaci některých aktivit. Tento fakt může velice ovlivnit nedisciplína v docházce do daného útvaru. Z tohoto důvodu musí vedoucí zájmové činnosti odhadnout minimální počet účastníků pro danou činnost. (Kaplánek a kol., 2017)

Cíle zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání napomáhá naplňovat vzdělávací cíle školským zákonem stanovené. Jedná se o zákon 561/2004 Sb., v platném znění V §2 tohoto zákona jsou popsány zásady a cíle vzdělávání. Mezi zásady patří rovný přístup občanů České republiky, ale i občanů členských zemí Evropské unie, ke vzdělání bez diskriminace z důvodu rasy, pohlaví, víry a náboženství, jazyka etnického či sociálního původu. Zohledňují se vzdělávací potřeby jedince. Je důležitá vzájemná úcta, respekt, názorová snášenlivost. Dále je pak v zásadách ukotvena možnost celoživotního vzdělávání. (Zákon č. 561/2004 Sb. – Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon))

Cíle vzdělávání jsou pak založené na rozvoji osobností, získávání informací a možnosti učení se během celého života, pochopení základních lidských práv a svobod, smyslu pro sociální soudržnost, porozumění principu rovnosti žen a mužů ve společnosti, respektování etnických, národnostních, kulturních, jazykových a náboženských identit každého jedince. (Zákon č. 561/2004 Sb. – Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon))

Každý pedagog si stanovuje cíle sám. Měl by si určit prostředky, pomocí kterých zvoleného cíle dosáhne. Pokud něco svému okolí slíbí, měl by tento slib dodržet. Hodnotová orientace je v lidském životě i ve výchově velice důležitá. Výsledkem i měřítkem hodnoceného subjektu jsou materiální a duchovní hodnoty. Výchova žádoucí hodnoty chrání, spoluutváří a rozvíjí. Pouze reálné cíle jsou splnitelné. Pedagogické cíle reflektují optimální rozvoj každé osobnosti. Vnitřní cíle jednotlivých jedinců přispívají k lepší motivaci, seberealizaci i k sebevzdělávání. Vychovatel by měl být svým svěřencům při přibližování se ke stanoveným cílům nápomocen. (Blížkovský, 1992)

Termíny a časový rozsah setkání

Zatímco ve školním vyučování je předem stanovena doba přestávky a vyučovací hodiny, v rámci zájmových činností je potřeba správně stanovit dobu jejich trvání. Jedná se především o fyzicky náročné aktivity, při kterých musí pedagog pracovat s věkem a zdravotním stavem zúčastněných osob. Podle toho pak stanoví např. délku rozcvičky, tréninku a pravidelných odpočinkových pauz. (Kaplánek a kol., 2017)

2.3 Členění a formy zájmové činnosti

Jednou z forem zájmové činnosti je pravidelná zájmová činnost. Druhy a nabídka zájmových činností vychází z přání a potřeb účastníků a také z materiálového a personálního zajištění, což například znamená vhodné prostory nebo vedoucí činností. Zájmové činnosti, nemusí mít pouze pravidelný charakter, může se jednat o činnosti příležitostné. (Bendl a kolektiv, 2015)

Klasifikace forem zájmové činnosti

V textu níže jsou uvedeny nejčastější formy zájmového vzdělávání. Tento výčet však není konečný, jedná se o výčet Jiřího Němce, který ve své knize uvedl tento typ členění. Mnoho dalších autorů, zvolilo jiné, avšak obdobné typy členění zájmových činností. Jako například publikace Heřmanové a Macka, ve které jsou popsány zájmové činnosti uskutečňované i za pomoci táborové či osvětové činnosti, kdy táborová činnost je spojena s pobytem mimo místo působení pořádající organizace. Osvětová činnost vede k poskytování informací a prevenci sociálně patologických jevů. Mezi další formy patří také příměstské tábory. (Heřmanová, Macek, 2009)

Členění forem zájmové činnosti dle Němce (2002) je rozděleno do dvou forem a to na činnosti pravidelné a činnosti příležitostní.

- Činnosti pravidelné, organizované v relativně stálých zájmových útvarech jako: kroužky, oddíl, klub, soubor či třída umělecké školy.
- Činnost pravidelná s individuálním charakterem – jedná se například o hru na hudební nástroj, výuku cizích jazyků.
- Příležitostní činnost, která je organizovaná jako jednorázová či opakující se kolektivní akce – například lyžařské, plavecké či taneční kurzy, přednášky nebo letní tábor.
- Příležitostná činnost individuálního charakteru – aktivity jako četba, návštěva sportovních nebo kulturních aktivit, poslech hudby či sledování televize. (Němec, 2002)

Dle publikace Kaplánka (2017) jsou formy zájmového vzdělávání vymezeny jiným způsobem a činnosti jsou rozděleny do kategorií příležitostních a pravidelných aktivit, dále pak do táborové a osvětové činnosti, a ještě jsou činnosti rozděleny na individuální práci a otevřenou nabídku. Blíže toto členění popisuje tabulka 2.1 níže

Forma zájmové činnosti	Obsah činnosti
Příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová, a tematická rekreační činnost uskutečňuje se zpravidla mimo sídlo organizace či zařízení	Sportovní turnaje, exkurze, výlety.
Pravidelná výchovná, vzdělávací, zájmová činnost	Schůzky zájmového útvaru, tréninky, vystoupení uměleckých souborů.
Táborová činnost a činnosti spojené s pobytem mimo obvyklé místo působení organizace	Tábory, soustředění.
Osvětová činnost	Spočívá např. ve shromáždění a poskytování informací pro děti, žáky, a studenty, vedoucí k prevenci.
Individuální práce	Při rozvoji nadání dětí, žáků a studentů, např. hra na hudební nástroj, vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami.
Otevřená nabídka spontánních činností	Animace, informální edukace.

Tabulka 2.1 Klasifikace forem zájmové činnosti

Zdroj: Kaplánek, 2005

Členění Kaplánka je již zastaralé a klasifikace forem zájmového vzdělávání je popsána ve vyhlášce 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, která byla aktualizována vyhláškou 279/2012 Sb. ze dne 17. srpna 2012.

V této vyhlášce je zájmové vzdělávání možné uskutečnit těmito formami:

- a) „pravidelnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování;
- b) příležitostnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování;
- c) táborovou činností a další obdobnou činností;
- d) osvětovou činností včetně shromažďování a poskytování informací pro děti, žáky a studenty, popřípadě i další osoby a činností vedoucí k prevenci rizikového chování a výchovou k dobrovolnictví;

- e) *individuální práci, zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání dětí, žáků a studentů,*
- f) *využitím otevřené nabídky spontánních činností;*
- g) *vzdělávacími programy navazujícími na rámcové vzdělávací programy škol.“*
(Vyhláška 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů)

2.4 Obsahové členění zájmové činnosti

Z publikace Jany Heřmanové (Heřmanová, 2009, s. 66): „*Ve školských zařízeních není, na rozdíl od škol, závazně stanoven, obsah zájmového vzdělání. Školský zákon pouze vymezuje obsah zájmového vzdělávání jako naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti. Obsah zájmové činnosti tak může být sofistikovaně uspořádáno do různých tématických celků.*“

Obsah a forma zájmového vzdělávání by měly být rozdílné od vzdělávání ve škole. Při vytváření obsahu zájmového vzdělávání je důležité znát možnosti a podmínky zařízení, věk účastníků, jejich zájmové zaměření a personální podmínky. (Heřmanová, 2009)

Tabulka níže přehledně zobrazuje obsah zájmového vzdělávání a jeho uspořádání do několika tématických celků, ve kterých jsou uvedeny i aktivity dle daného obsahu činností.

Obsah zájmové činnosti	Aktivity zájmové činnosti
Tělovýchovný, sportovní a turistické zaměření	Sportovní hry, plavání, atletika, gymnastika, florbal, fotbal, a jiné.
Estetickovýchovné zaměření	Literárně-dramatické činnosti, výtvarné, hudební
Přírodovědné činnosti	Chovatelské, ornitologické, teraristické činnosti
Společenskovední činnosti	Historické, jazykové, aj.
Technicko praktické činnosti	Vaření, dovedné ruce, kutilství, aj
Vědeckotechnické a vědecké činnosti	Modelářství, motorismus, aj.

Tabulka 2.2 Obsahové členění zájmové činnosti

Zdroj: Němec, 2002, upraveno autorkou.

Výše zmíněné obsahové členění zájmové činnosti najdeme také ve zkoumaném Domě dětí a mládeže Vila Tereza Uničov.

3 Středisko volného času

Ve druhé polovině 20. století byly v naší zemi zakládány předchůdci středisek volného času, nazývány jako Domy pionýru a mládeže. První zařízení tohoto typu vzniklo v Brně v roce 1949. Tato zařízení se dle školského zákona z roku 1960 stala součástí vzdělávací soustavy. I když tyto instituce úzce spolupracovaly s tehdejší pionýrskou organizací, neznamenalo to, že se nabídka jejich činností vztahovala pouze na její členy. V této době byla organizovanost pionýra tak vysoká, že se říkalo, co dítě, to pionýr, a vedlo to tedy k tomuto názvu středisek. (Bendl a kolektiv, 2015)

3.1 Základní charakteristika

Jak je uvedeno na webových stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2019): *„střediska nabízejí aktivní využití volného času všem věkovým skupinám dětí a mládeže a organizují činnost pro dospělé a seniory. Organizují pravidelné zájmové útvary pro stálou skupinu účastníků (tzv. kroužky), podílejí se na organizaci soutěží a přehlídek dětí a žáků, a dále organizují otevřené dlouhodobé i jednorázové aktivity, kurzy a jiné vzdělávací akce, tábory, spontánní aktivity, otevřené kluby, výukové programy pro školy navazující na průřezová témata školních vzdělávacích programů, adaptační programy v rámci prevence sociálně patologických jevů a řadu dalších činností.“*

3.2 Pedagogická dokumentace

Pedagogická dokumentace, která souvisí s pedagogickým procesem, je stanovena podle §28 školského zákona, ve kterém je upřesněno, že školské zařízení pro zájmové vzdělávání má vést následující dokumentaci:

- *„rozhodnutí o zápisu do školského rejstříku a o jeho změnách a doklady uvedené v §147 školského zákona;*
- *školní matrika – evidence dětí, žáků a studentů;*
- *doklady o přijímání dětí, žáků, studentů a uchazečů ke vzdělávání, o průběhu vzdělávání a jeho ukončení;*
- *školní vzdělávací program;*
- *vnitřní řád;*

- *knihu úrazů a záznamy o úrazech dětí, žáků a studentů, popřípadě lékařské posudky;*
- *protokoly a záznamy o provedených kontrolách a inspekční zprávy;*
- *personální a mzdovou dokumentaci, hospodářskou dokumentaci a účetní evidenci podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů;*
- *další dokumentaci stanovenou zvláštními předpisy, například zákonem o ochraně veřejného zdraví.“ (Heřmanová, Macek, 2009, s. 37)*

Způsob vedení pedagogické dokumentace pro školské zařízení není konkrétně předepsán a nejsou ani určeny povinné formuláře nebo tiskopisy. Výjimku tvoří údaje shromažďované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Pravomoc výběru způsobu vedení pedagogické dokumentace je tedy na řediteli školského zařízení, dodržen musí být obsah, který je daný zákonem. (Heřmanová, Macek, 2009)

Školní matriku vede školské zařízení v listinné nebo elektronické podobě. Při zpracování osobních údajů dětí jednají školská zařízení podle zákona č. 110/2019 Sb. Zákon o zpracování osobních údajů. Školní matrika podle povahy a činnosti školského zařízení o dítěti, žákovi či studentovi obsahuje tyto údaje:

- jméno, příjmení, rodné číslo, místo trvalého bydliště;
- datum zahájení a ukončení školského vzdělávání nebo služby;
- údaje o zdravotní způsobilosti, či obtížích (mohly by mít vliv na poskytnutí školského vzdělání či služby);
- údaje o tom zda je dítě zdravotně postiženo, nebo zdravotně či sociálně znevýhodněno (pokud tento údaj poskytne zákonný zástupce nezletilého);
- údaje o škole, ve které se student vzdělává;
- údaje o zákonném zástupci: jméno, příjmení, adresa a telefonní číslo. (Heřmanová, Macek, 2009)

„Právnícká osoba vykonávající činnost školského zařízení pro zájmové vzdělávání vede vedle pedagogické dokumentace také tzv. nepedagogickou dokumentaci, tuto povinnost ukládá celá řada předpisů, jako např.:

- *zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů,*
- *č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci);*
- *vyhláška č. 48/1982 Sb., kterou se stanoví základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení, ve znění pozdějších zákonů.“*
(Heřmanová, Macek, 2009, s. 37)

3.3 Financování středisek volného času

Financování středisek volného času vychází ze Zákona č. 561/2004 Sb. Zákona o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a Vyhlášky č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání a dalších souvisejících zákonných norem.

3.3.1 Příjmy

Střediska volného času jsou financovány z několika zdrojů. Pravidla financování upravuje v §160 - §163 školský zákon a v §§ 11, 12 Vyhláška č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání. Součástí příjmů jsou finanční prostředky ze státního rozpočtu a zřizovatele, vlastní zdroje z hlavní činnosti (úplaty účastníků zájmového vzdělávání), případně vlastní zdroje z doplňkové činnosti. Dále činnost středisek volného času podporuje formou grantů a dotačních programů stát, Evropská unie i územně samosprávné celky. Součástí příjmů SVČ mohou být také věcné nebo peněžité sponzorské dary. (Zákon č. 561/2004 Sb.; Vyhláška č. 74/2005 Sb.)

Ve střediscích volného času jsou zájmové aktivity běžně prováděny za úplatu. Výši úplaty stanovuje ředitel na základě Vyhlášky č. 74/2005 Sb. Ředitel střediska je za podmínky dodržení právních norem oprávněn rozhodnout o snížení nebo prominutí úplaty nebo také stanovit termín její splatnosti. (Bendl a kolektiv, 2015)

Stanovení výše úplaty vychází z rozpočtu, nebo z průměrných neinvestičních výdajů na účastníka stejné nebo podobné činnosti v uplynulém kalendářním roce.

§ 12 Vyhlášky č. 74/2005 Sb. určuje pro oba případy maximální výši úplaty v procentech rozpočtovaných nebo prokazatelných výdajů, uvádí také výdaje, které se do výpočtu úplaty nezahrnují. (Vyhláška 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů)

Podmínky pro snížení úplaty a výčet případů, na jejichž základě může ředitel rozhodnout o snížení úplaty nebo o jejím osvobození upravuje §11. Okolnostmi mohou být např. dávky pomoci v hmotné nouzi nebo zvýšený příspěvek na péči, které pobírají účastník, nebo jeho zákonný zástupce. Nárok na příspěvek má také účastník svěřený do pěstounské péče. Dále může být úplata snížena účastníkům, kteří navštěvují více aktivit školského zařízení. (Vyhláška 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů)

Nejzazší termín splatnosti úplaty účastníků zájmového vzdělávání, který je ředitel SVČ oprávněn stanovit, je vymezen termínem ukončení dané aktivity. Vyhláška o zájmovém vzdělávání dále umožňuje řediteli rozdělit částku úplaty za vzdělávání do více splátek. (Vyhláška 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů)

3.3.2 Základní pravidla hospodaření

Hospodaření středisek volného času se řídí rozpočtem. Rozpočet hlavní činnosti zahrnuje příjmy a výdaje související s hlavní činností. Střediska volného času mohou vykonávat také doplňkovou činnost. Pravidla hospodaření SVČ upravují příslušné školské zákony, zákon o rozpočtových pravidlech ÚSC, směrnice zřizovatele, zřizovací listina a vnitřní normy.

3.4 Obsah činností

Existují dva typy středisek volného času, a to dům dětí a mládeže a stanice zájmových činností. V domě dětí a mládeže se činnosti zájmového vzdělávání uskutečňují v několika oblastech, zatímco stanice zájmových činností je specializovaná na jeden okruh zájmového vzdělávání. Činnost střediska volného času nezohledňuje místo trvalého pobytu nebo jiné podmínky účastníků. Mezi účastníky činností střediska volného času se řadí děti, žáci, studenti, pedagogičtí pracovníci a další osoby. Účastníci jsou do střediska volného času přijati na základě přihlášky. (Heřmanová, Macek, 2009)

Středisko volného času poskytuje činnosti pravidelné, nabídka činností vychází z potřeb a přání účastníků a z personálního i materiálního zajištění.

Dále zajišťuje činnosti příležitostné, které se opakují ve velkém časovém rozestupu, např. jednou ročně. Patří mezi ně besídky, sportovní činnosti, výlety, oslavy svátků a výjimečných dnů. Do činnosti středisek spadá práce s osobami, které mají specifické vzdělávací potřeby, tzn. talentované a nadané děti a studenti, kteří vyžadují speciální péči a je jim pomáháno při přípravách např. na olympiády, ale také děti s handicapem, kteří jsou integrováni mezi děti zdravé. (Bendl a kolektiv, 2015)

V rámci středisek volného času jsou také čím dál častěji zřizovány tzv. volné kluby, a to díky zvyšujícímu se zájmu o nabídku spontánních aktivit. Tyto kluby poskytují zajímavé a přitažlivé aktivity a není vyžadována jejich pravidelná návštěvnost, jako je to u činností pravidelně organizovaných. Spontánní aktivity mohou vést k většímu zájmu o organizované aktivity pravidelného charakteru. Často jsou za tímto účelem pořádány dny otevřených dveří. (Bendl a kolektiv, 2015)

3.5 Pedagog volného času

Pedagoga si představujeme jako průvodce mladého člověka na cestě za poznáním, z mladého člověka se postupně stává zralý, dospělý člověk. Povoláním pedagoga je vychovávat jiné. Níže je definován pedagog volného času, který je jako pedagogický pracovník odborníkem ve výchově a vzdělávání. (Vyhnálková, 2013)

Pedagogický pracovník je definován v Zákoně č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, v platném znění. V §2 jsou vyjmenováni pedagogičtí pracovníci, kteří vykonávají přímou pedagogickou činnost, mezi nimi také pedagog volného času. Pedagogičtí pracovníci musí pro výkon činnosti splňovat společné kvalifikační předpoklady definované §§ 3, 4 a 22 výše zmíněného zákona. Další odborné kvalifikační předpoklady jsou pro jednotlivé kategorie pedagogických pracovníků definovány v samostatných ustanoveních.

Ve střediscích volného času vykonávají pedagogickou práci pedagogové volného času. Pedagog volného času má pomoci rozvíjet a formovat osobnost člověka, na kterého v rámci volnočasových činností působí. V rámci volnočasových aktivit bývá často vztah mezi pedagogem a dítětem méně formální a více spontánní než je tomu u učitele ve škole. (Vyhnálková, 2013)

Kvalifikační předpoklady pedagoga volného času upravuje §17 zákona č. 563/2004 Sb., v odstavcích jsou podrobně popsány konkrétní požadavky na ukončené vzdělávací programy. Zákon požaduje středoškolské, vyšší odborné nebo vysokoškolské vzdělání, nezbytnou kvalifikační podmínkou je ukončené vzdělání v oblasti studia pedagogických věd, nebo studia vzdělávacího programu s pedagogickým zaměřením, či studia pedagogiky. Výjimku tvoří výkonní umělci, výtvarní umělci, učitelé uměleckých předmětů či trenéři, kterým za předpokladu dodržení přesně definovaných podmínek může ředitel školského zařízení odbornou kvalifikaci písemně uznat.

Náplní práce pedagoga volného času je výchovně vzdělávací činnost, její zdokonalování a řízení, hlavním cílem pak vést děti nebo dospělé ke smysluplnému naplnění volného času a v konkrétních volnočasových aktivitách jim pomáhat.

Pedagog volného času může pracovat ve školském zařízení na hlavní pracovní poměr (interní zaměstnanec), ve střediscích často obstarávají výchovnou činnost i externí pracovníci. (Bendl a kolektiv, 2015)

Pedagogy volného času můžeme dále dělit podle míry kvalifikace nebo podle instituce, ve které působí.

Pedagog by si měl uvědomovat, s jakou skupinou dětí pracuje, jestli se jedná o dívky a chlapce nebo jaká je věková kategorie jeho svěřenců. Měl by se zajímat o problémy svěřených dětí a pomáhat jim s jejich řešením. Měl by pro děti být jak autoritou, tak do jisté míry i kamarádem. Ke své práci i dětem by měl mít kladný vztah a měl by být optimistický, laskavý, čestný, spravedlivý a měl by mít smysl pro humor. Měl by umět spolupracovat také s rodiči dětí. Měl by mít radost ze života, být hravý, tvořivý a nápaditý. (Hájek a kol., 2011)

Stěžejní kompetence pedagoga volného času dle Vážanského (2001) jsou animace, vytváření programů, organizace, plánování, administrace a poradenství. Součástí pedagogické činnosti je celoživotní vzdělávání, teoretické i praktické vědomosti a dovednosti je nutné neustále rozvíjet, doplňovat a obohacovat.

Středisko volného času řídí jeho ředitel. Kvalifikační předpoklady ředitele jsou stejně jako kvalifikační předpoklady pedagogických pracovníků definovány v zákoně č. 563/2004 Sb., v tomto případě se jedná o §5. Pracovní pozice zaměstnanců, systém a stupně

řízení jsou stanoveny v organizační struktuře SVČ, která vychází z velikosti, personálního obsazení, organizačního zajištění a potřeb každého jednotlivého střediska.

3.6 Marketing volnočasového zařízení

V rámci řízení lidských zdrojů a jejich motivace se mohou lišit způsoby v neziskovém a komerčním prostoru. Moderní manažer by měl mít schopnosti vést jak komerční firmu, tak neziskový sektor a „dělat ty správné věci“, při kterých by měl vybrat cestu, kterou se má organizace vydat. (Bačuvčík, 2011)

Marketing je součástí moderního veřejného i soukromého sektoru a rozšířil se takovým způsobem, že se již stal běžnou součástí života firem. Své využití má také v organizacích zabývajících se volným časem osob. Pojem marketing však nepředstavuje pouze prodej a reklamu, ale ve zkratce se zabývá vztahy mezi prodávajícím a kupujícím, kdy prioritou je snaha uspokojit potřeby zákazníka. (Horner, Swarbrooke, 2003)

Každá organizace se snaží o uspokojení svých zákazníků vlastním způsobem. Jako vhodný způsob se však jeví takzvaný Event marketing. Při Event marketingu se jedná o kombinaci vzdělání se zábavou. S ohledem na množství volného času a jeho kvalitní využití si lidé čím dál častěji volí taková místa, kde spojí zábavu se vzděláním. (Šindler, 2003)

Neziskový či sociální marketing se v podstatě od komerčního marketingu - neliší, avšak odlišné mohou být použité techniky a nástroje. Marketing neziskových organizací se řídí snahou prosadit se v rámci konkurence. Marketingové myšlení, které znamená zaměření se na přání a potřeby zákazníka by mělo procházet všemi organizačními úrovněmi podniku. Jednou z činností marketingu v rámci neziskových organizací je oslovování dalších zákazníků, které by nemělo být opomíjeno. K tomu je možné využít nových technologií, jako jsou sociální sítě. (Bačuvčík, 2011)

Bostonská matice

V rámci marketingové činnosti je jednou z možností využití Bostonské matice. Bostonská matice, jinak také BCG matice, nese název podle poradenské společnosti Boston Consulting Group, ze které hodnocení portfolia produktů podniku pochází. Jsou díky ní hodnoceny jednotlivé výrobky či služby podniku s ohledem na jejich podíl na trhu (tržní

pozice) a míru růstu na trhu (růst trhu). Tabulka 3.1 popisuje kombinace tržní pozice s růstem trhu a charakterizuje jednotlivé typy produktů. (Management mania, 2018)

	Vysoký tržní podíl	Nízký tržní podíl
Vysoká míra růstu	Hvězdy	Otazníky
Nízká míra růstu	Dojné krávy	Bídni psi

Tabulka 3.1 Charakteristika typu produktu dle matice BCG

Zdroj: Management mania, 2018

Typy produktů dle matice BCG:

- **Hvězdy:** investicí do reklamy a dalších inovací je třeba z těchto produktů nebo služeb udělat dojné krávy;
- **Dojné krávy:** jedná se o produkty nebo služby, která jsou pro organizaci ziskové, nepotřebují příliš dalších investic;
- **Otazníky:** je potřeba se zamyslet nad tím, které produkty nebo služby chce organizace posunout za pomocí reklamy a inovací na pozici dojných krav, a které pro organizaci nepředstavují potenciál a je třeba je eliminovat;
- **Bídni psi:** jedná se o produkty nebo služby, jejichž tržní podíl i míra růstu jsou nízké. Organizace by jejich případnou výrobu nebo poskytování měla utlumit, případně je i stáhnout z trhu. (Management mania, 2018)

V kapitole 4.3.1 bude sledován vývoj pravidelných aktivit v Domě dětí a mládeže Vila Tereza Uničov a k Bostonské matici se znovu vrátíme, abychom se na jejich služby podívali očima Bostonské matice.

4 Dům dětí a mládeže Vila Tereza Uničov

V následné části práce je blíže popsán Dům dětí a mládeže Vila Tereza Uničov (dále také Vila Tereza). Je zde popsána základní charakteristika zařízení, hlavní činnost organizace a blíže jsou objasněny pravidelné zájmové činnosti, které jsou hlavním předmětem analýzy. Informace v kapitolách jsou čerpány z výročních zpráv a webových stránek organizace.

4.1 Základní charakteristika zařízení

Historie tohoto zařízení sahá až do roku 1982. Pravidelná činnost této organizace započala v dubnu 1983, kdy probíhaly oslavy vzniku pionýrské organizace. Tehdy toto zařízení neslo název Městský dům pionýrů a mládeže Uničov. Městský dům pionýrů a mládeže původně sídlil v ulici Švermové, dnes se jedná o ulici Bří. Čapků. V roce 1985 se organizace přemístila do ulice K. Gottwalda do Vodičkovy vily. Ulice K. Gottwalda je v současné době ulicí Nádražní, ve které zkoumaná instituce sídlí dodnes. Později, roku 1990, získal dům dětí a mládeže svůj nynější název a na ulici Nádražní se také přestěhovalo oddělení techniky, které do té doby sídlilo v ulici Panské. (Výroční zpráva Dům dětí a mládeže Vila Tereza za rok 2017)

Do března roku 2001 byl zřizovatelem Školský úřad Olomouc. Od 1. dubna 2001 je jím Olomoucký kraj, KÚ odbor školství, mládeže a tělovýchovy. Původní název Městský dům pionýrů a mládeže Uničov se stává na základě zřizovací listiny příspěvkovou organizací Olomouckého kraje a získává nový název Dům dětí a mládeže Vila Tereza Uničov. Jedná se o příspěvkovou organizaci, tudíž jí vzniká nárok na státní příspěvek na vykonávanou činnost. (Výroční zpráva Dům dětí a mládeže Vila Tereza za rok 2017)

Dům dětí a mládeže Vila Tereza se nachází poblíž vlakového nádraží, sousedí se silnicí vedoucí směrem na Šumperk. Areál zařízení je oplocen a část u této rušnější silnice je odhlučněna za pomoci cihlové zídky. Vila Tereza se nachází na okraji města Uničov.

V tomto areálu je jedna budova patrová, druhá jednopodlažní, a obě tyto budovy jsou využívány pro realizaci zájmových aktivit. Budovy sloužící k účelům zájmových aktivit mají učebny a prostory vybavené podle konkrétních činností v nich vykonávaných. Dále jsou zde vybudovaná i odpočinková místa pro děti čekající na kroužek nebo pro jejich rodiče. Dalším zařízením je klubovna a samozřejmostí je hygienické zázemí (umývárna a toaleta), které mají

všichni přítomní k dispozici. K odkládání oděvů slouží šatna. Nedaleko za těmito budovami se nachází garáž a dílny, taktéž využívány při provozu DDM. Veškeré budovy nacházející se v areálu Domu dětí a mládeže Vila Tereza jsou majetkem města Uničov.

V areálu Vily Tereza jsou také dvě zahrady. První, s pískovištěm, houpačkami a kolotočem, slouží malým dětem jako možnost vyžití, druhá je určena pro sportovní aktivity a nachází se zde pískové hřiště, kamenné stoly na stolní tenis, lanová a opičí dráha a ohniště.

Z výroční zprávy Vily Terezy, Uničov vyplývá, že se tento dům dětí a mládeže zabývá aktivitami pro rozvoj osobnosti, kompenzuje jednostrannou zátěž ze školy a duševní hygienu. Má několik funkcí a to:

- výchovnou,
- vzdělávací,
- kulturní,
- preventivní,
- zdravotní,
- relaxační a regenerační,
- sociální.

Dále pak u jedinců rozvíjí schopnosti, znalosti, dovednosti, nadání a upevňuje sociální vztahy. (Výroční zpráva Dům dětí a mládeže Vila Tereza za rok 2019)

4.1.1 Personální oblast

Součástí této organizace jsou pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci. DDM Vila Tereza také spolupracuje s jinými organizacemi v Olomouckém kraji a s těmito organizacemi si vyměňuje své znalosti a zkušenosti. Ve funkci ředitelky je od 1. září 2018 Mgr. Dagmar Smitalová. Vedení DDM si uvědomuje, že personální zabezpečení je pro úspěšné fungování tohoto zařízení velmi důležité. Z výroční zprávy z roku 2019 vyplývá, že v DDM Vila Tereza Uničov je nyní zaměstnáno 5 pedagogických pracovníků, celkem pak včetně technicko hospodářských pracovníků a ředitelky zařízení 8 interních zaměstnanců. Na vedení zájmových kroužků a spolupráci při akcích DDM se dále podílí externí zaměstnanci, ve školním roce 2018/2019 celkem 24 osob. Dalších 58 externích pracovníků participovalo

na organizaci táborových, pobytových a dalších celoročních akcích. (Výroční zpráva Dům dětí a mládeže Vila Tereza za rok 2019)

4.1.2 Ekonomická oblast

DDM Vila Tereza Uničov je jako příspěvková organizace Olomouckého kraje financována z několika zdrojů: ze státního rozpočtu - dotace MŠMT na platy a zákonné odvody; z příspěvku zřizovatele na provoz; významnou složkou příjmů jsou vlastní zdroje z hlavní činnosti – úplaty účastníků zájmového vzdělávání; vlastní zdroje z doplňkové činnosti; dalšími zdroji příjmů jsou finanční prostředky z dotačních programů – granty a projekty ČR, EU, samosprávných územních celků; věcné nebo peněžité sponzorské dary. (Výroční zpráva Dům dětí a mládeže Vila Tereza za rok 2019)

4.1.3 Propagace organizace

Nabídku činnosti zveřejňuje DDM Vila Tereza Uničov široké veřejnosti na svých webových stránkách a na facebookovém profilu organizace. Dále DDM spolupracuje také s jinými organizacemi v okolí, což instituci pomáhá dále rozvíjet a rozšiřovat svou činnost.

Na webových stránkách této organizace jsou vyvěšeny aktuality pro daný a následující měsíc, veřejnost je informována, jaké jednorázové aktivity bude možné v konkrétním měsíci navštívit. Na úvodní straně je zveřejněna nabídka dvou nových zájmových kroužků pro děti 1. – 5. tříd. Jedná se o kroužek s názvem Klub malého detektiva, ve kterém budou děti zábavnou formou rozvíjet logické myšlení. Druhým kroužkem je Klub zábavné logiky, ve kterém se děti seznámí s novými stavebnicemi a deskovými hrami, mohou luštit křížovky, hádanky a rébusy. Obě tyto aktivity budou dětem poskytovány zdarma.

Novinky z oblasti pořádaných aktivit mohou uživatelé sociální sítě facebook sledovat také na tomto profilu organizace. Vedle připravovaných akcí jsou zde k dispozici i informace s fotodokumentací již proběhlých událostí. (Zdroj: DDM-Uničov, 2020)

4.2 Hlavní činnost organizace

V hlavní činnosti organizuje Dům dětí a mládeže Vila Tereza aktivity pravidelného i jednorázového charakteru. Řadíme sem:

Pravidelné zájmově vzdělávací činnosti

Jedná se o zájmové kroužky, oddíly či kluby. Z výroční zprávy organizace za rok 2019 vyplývá, že se ve školním roce 2018/2019 těchto aktivit zúčastnilo celkem 777 účastníků (což je o 63 více než v období 2017/2018), v tomto školním roce bylo nabídnuto celkem 56 zájmových útvarů, ve skutečnosti bylo otevřeno jen 52 z nich. Nově byly otevřeny kroužky robotika, parkour, vaření, balet a rolnička. (Výroční zpráva Dům dětí a mládeže Vila Tereza za rok 2019)

Příležitostná zájmově vzdělávací činnost

Jedná se o akce jednorázové nebo opakované, které mají výchovně vzdělávací charakter. Do těchto činností jsou zařazeny např. soutěže, turnaje, výlety, exkurze, besedy, kurzy, semináře, koncerty či výstavy. Ve školním roce 2018/2019 bylo uspořádáno o 36 akcí více než v předchozím školním roce, což bylo celkem 290 akcí, kterých se zúčastnilo 15 717 osob. Nejvíce osob se zúčastnilo Rozsvícení Vánočního stroměčku. Celkem se jednalo o 1670 lidí. 1220 účastníků se opět v prosinci sešlo na akci s názvem Setkání s Mikulášem. Nejvíce navštívenou letní akcí byl Dětský den, kterého se účastnilo 980 osob. (Výroční zpráva Dům dětí a mládeže Vila Tereza za rok 2019)

Spontánní aktivity

Při těchto aktivitách se především vychází z požadavků a zájmů dětí a rodičů, jak si přejí využít volný čas o víkendech a prázdninách nebo v odpoledních hodinách. Zájem o spontánní aktivity byl především spojen s dětskou klubovnou, dopravní problematikou, venkovním ping-pongem a s kurzy výtvarných technik. (Výroční zpráva Dům dětí a mládeže Vila Tereza za rok 2019)

Vzdělávací a výukové programy

V domě dětí a mládeže byly tyto programy organizovány pro děti mateřských škol, žáky základních škol a pro studenty středních škol.

Pro děti z mateřských škol se jednalo o programy: dopravní program Malý cyklista, keramika, ekologické programy, výtvarné činnosti. Pro základní školy byly připraveny tyto programy: keramika, tvoření vánočních dekorací, velikonoční dekorace, Den Země, ekologické programy, programy z dopravní výchovy. (Výroční zpráva Dům dětí a mládeže Vila Tereza za rok 2019)

Soutěže

V rámci soutěží vyhlášených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy organizoval DDM Uničov ve školním roce 2018/2019 tři aktivity v měsíci květnu. Jednalo se o oblastní kolo soutěže „Zlatý list“ a o oblastní i okresní kolo dopravní soutěže „Mladý cyklista“. V tomto školním roce také proběhlo 6 soutěží v oblasti robotiky. (Výroční zpráva Dům dětí a mládeže Vila Tereza za rok 2019)

Práce s talenty

Tato práce probíhala zejména v oblasti zájmových kroužků. Individuální pozornost je věnována dětem, které dosahují mimořádných úspěchů. Individuální přístup umožňuje rozvoj talentových předpokladů dětí. Pozornost byla uplatněna především v oblasti sportu. (Výroční zpráva Dům dětí a mládeže Vila Tereza za rok 2019)

Prázdninová a pobytová činnost

Jedná se o letní, zimní, příměstské tábory a pobytové akce, jejich zaměření je sportovní, odborné, rekreační, turistické, poznávací i jiné. Tyto akce jsou pořádány pro několik skupin: děti 3-15 let, mládež 15-18 let, rodiče s dětmi a sociálně slabé skupiny. (Výroční zpráva Dům dětí a mládeže Vila Tereza za rok 2019)

4.3 Pravidelné zájmově vzdělávací činnosti

Tato práce je zaměřena na analýzu pravidelné činnosti organizace Dům dětí a mládeže Vila Tereza, konkrétně na aktivity pořádané pro děti základních škol. V tabulkách níže jsou

uvedena srovnání v rámci tří školních ročníků. V těchto tabulkách jsou uvedeny pravidelné kroužky zaměřující se na děti školního věku a mládež, údaje jsou zaznamenány za jednotlivé školní roky.

V tabulkách je možné pozorovat vývoj konkrétních kroužků od roku 2011 po současnost. Členění pravidelných zájmových útvarů a uvedená data jsou čerpány z výročních zpráv Vily Tereza. Data mapují vývoj v období zhruba pěti let, výběr školních let vychází ze zpracovaných přehledů pravidelné zájmové činnosti ve výročních zprávách pro daný školní rok. Vzhledem k tomu, že v některých letech nebyly ve výročních zprávách tyto rozборы uvedeny, hodnoty za toto období nejsou do srovnání pravidelné činnosti Vily Tereza zařazeny. (Výroční zpráva Dům dětí a mládeže Vila Tereza za rok 2019)

4.3.1 Vývoj a srovnání pravidelných aktivit

V tabulce níže je uveden vývoj pravidelných zájmových útvarů, konkrétně útvary výtvarné. Z přehledu vyplývá, že o některé kroužky je dlouhodobý zájem - jako například Barevná paleta či Keramika, jiné kroužky čase zanikly - Aranžování nebo Klub pedigu.

Školní děti			
Výtvarné	2011/2012	2016/2017	2019/2020
Barevná paleta	x	x	x
Keramika pro děti	x	x	x
Tvořivé dílničky Újezd	x		
Dovedené ruce Paseka	x		
Aranžování 100xjinak	x		
Malá parádnice		x	
Malá výtvarnice			x
Mládež			
Klub pedig	x		
Pletení z pedigu	x		
Keramika	x	x	x
Aranžování	x		

Tabulka 4.1 Pravidelné zájmové útvary – Výtvarné

Zdroj: Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019, výroční zprávy Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov z let 2011, 2016 upraveno autorkou.

Dřívější kroužek Teraristiky/Akvaristiky byl nahrazen pouze kroužkem Teraristiky. Nově poskytovaný je Turistický kroužek-geocaching. Astronomie je zřizována ve všech zkoumaných letech.

Školní děti			
Přírodovědné	2011/2012	2016/2017	2019/2020
Teraristika/Akvaristika	x	x	
Astronomie	x	x	x
Malý přírodovědec	x		
Ochránce přírody	x		
Teraristika			x
Turistický kroužek-geocaching			x
Mládež			
Teraristika/Akvaristika		x	
Astronomie		x	x
Teraristika			x
Turistický kroužek - geocaching			x

Tabulka 4.2 Pravidelné zájmové útvary – Přírodovědné

Zdroj: Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019, výroční zprávy Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov z let 2011, 2016 upraveno autorkou.

Školní děti			
Strategické hry	2011/2012	2016/2017	2019/2020
Magic	x	x	
Dračí doupě	x	x	x
Deskové hry		x	
Klub zdravé logiky a her			x
Klub malého detektiva			x
Mládež			
Dračí doupě	x	x	x
Magic	x	x	

Tabulka 4.3 Pravidelné zájmové útvary – Strategické hry

Zdroj: Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019, výroční zprávy Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov z let 2011, 2016 upraveno autorkou.

Z dlouhodobého hlediska je mezi dětmi a mládeží oblíbený kroužek s názvem Dračí doupe. Jedná se o fantasy hru, ve které se děti stávají hrdiny tohoto příběhu. Dva kluby pro děti, které jsou součástí aktuální nabídky DDM, rozvíjí zábavnou formou logické myšlení dětí.

Školní děti			
Taneční	2011/2012	2016/2017	2019/2020
Taneční kroužek Kopretinky	X		
Show dance	X		
Hip hop a jiné styly Spurti	X		
Latinsko-americké tance	X		
Taneční kroužek Sedmikrásky		x	
Global dance		x	x
Zumba		x	x
Mládež			
Hip hop a jiné styly Spurti	X		
Global dance		x	
Zumba		x	x

Tabulka 4.4 Pravidelné zájmové útvary – Taneční

Zdroj: Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019, výroční zpráva Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov z let 2011, 2016 upraveno autorkou.

Nejbohatší nabídku zájmových kroužků nabízí organizace ve Sportovních aktivitách. Mnohé z aktivit jsou v nabídce nové. V poslední době patří k oblíbeným aktivitám děti a mládeže kroužek s názvem Nerf, ve kterém se používají tzv. Nerf zbraně a učí se v něm taktika, strategie, správný pohyb a nápaditost při vyhledávání úkrytu.

Školní děti			
Sportovní	2011/2012	2016/2017	2019/2020
Sebeobrana	x	x	x
Lyžování		x	
Bikros	x	x	
Karate	x	x	
Aerobic mladší	x		
Aerobic starší	x		
Stolní hokej	x		
Karate Libina	x		
Pohybovou pro děti Lumpíci		x	x
Střelba	x	x	x
Floorball	x	x	
Badminton		x	x
Stolní tenis	x	x	x
Krasobruslení		x	
Dopravní výchova pro ZŠ	x	x	x
Nerf			x
Pohybovky Újezd			x
Pohybové hry Troubelice			x
Jogínci			x
Parkour			x

Tabulka 4.5 Pravidelné zájmové útvary – Sportovní pro školní děti

Zdroj: Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019, výroční zprávy Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov z let 2011, 2016 upraveno autorkou.

Mládež			
Sportovní	2011/2012	2016/2017	2019/2020
Body forming	x		
Bikros	x	x	
Badminton	x		x
Sebeobrana	x	x	x
Cvičení Tai-či pro začátečníky speciál		x	
Posilovna		x	
Záda bez bolesti			x
Střelecký			x
Nerf			x

Tabulka 4.6 Pravidelné zájmové útvary – Sportovní pro mládež

Zdroj: Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019, výroční zprávy Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov z let 2011, 2016 upraveno autorkou.

Z tanečních aktivit jsou ve školním roce 2019/2020 v provozu dva taneční kroužky pro děti a jeden pro mládež. Oběma věkovým skupinám je určen kroužek Zumby, ve kterém se děti i mládež učí základní kroky a názvosloví tohoto tance.

Školní děti			
Modelářské	2011/2012	2016/2017	2019/2020
Plastikový modelář	X	x	x
Letecký modelář	X		
RC letecký modelář		x	x
Robotika			x
Mládež			
Plastikový modelář		x	x
RC letecký modelář		x	x
Robotika			x

Tabulka 4.7 Pravidelné zájmové útvary – Modelářské

Zdroj: Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019, výroční zprávy Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov z let 2011, 2016 upraveno autorkou.

Kroužek Letecký modelář byl nahrazen kroužkem RC letecký modelář, jehož obsah jde v tématu více do hloubky. Stálým modelářským kroužkem je jak u dětí, tak u mládeže aktivita plastikový modelář. Novým kroužkem v této kategorii je Robotika.

Školní děti			
Jazykové	2011/2012	2016/2017	2019/2020
Angličtina hrou		x	
Kašpárek – dětské divadlo		x	

Tabulka 4.8 Pravidelné zájmové útvary – Jazykové

Zdroj: Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019, výroční zprávy Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov z let 2011, 2016 upraveno autorkou.

Ve školním roce 2016/2017 byly nabízeny dvě jazykové aktivity pod názvy Angličtina hrou a Kašpárek – dětské divadlo. Tyto kroužky pro děti neměly dostatečně naplněnou kapacitu a v současné době se již neprovozují.

Školní děti			
Ostatní	2011/2012	2016/2017	2019/2020
Vaření	X	x	x
Hudební - Rolnička			x

Tabulka 4.9 Pravidelné zájmové útvary – Ostatní

Zdroj: Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019, výroční zprávy Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov z let 2011, 2016 upraveno autorkou.

Ve všech zkoumaných letech je pro děti otevřen kroužek vaření, ve kterém se děti učí základy vaření a seznamují se s principy stolování. Z nabídky školního roku 2019/2020 patří do skupiny ostatních aktivit také hudební kroužek Rolnička, ve kterém se jeho účastníci

seznamují s notovým zápisem, hudebními nástroji a také se věnují zpěvu za doprovodu klavíru.

V porovnání počtu aktivit přibylo nejvíce kroužků v kategorii sportovních zájmových činností, nově byly zařazeny následující kroužky pro děti: Pohybové hry mimo organizaci Vila Tereza (v Újezdě a Troubelicích), Jogínci, Parkour. Pro mládež přibyly zájmové činnosti Záda bez bolesti, Střelecký kroužek a Nerf, který je určen i pro děti mladší. V kategorii přírodovědných kroužků pro děti i mládež nově vznikla aktivita Geocaching. V rámci strategických her mohou děti nově navštěvovat kroužky Klub zdravé logiky a her a Malý detektiv. Jako novou hudební aktivitu mohou děti využívat kroužek Rolnička.

V rámci sportovních aktivit bylo naopak nejvíce kroužků také zrušeno. V nabídce pro děti se již neobjevují zájmové činnosti Lyžování, Karate, Aerobic, Stolní hokej, Floorball, Krasobruslení. Mládež již nemůže navštěvovat Posilovnu, Tai-či, Body forming a Biros, který byl zároveň i kroužkem pro děti. V rámci výtvarných aktivit skončil provoz Tvořivých dílniček a aktivita Aranžování pro děti i mládež. Dále pak již nejsou otevřeny čtyři taneční kroužky, konkrétně: Show dance, Hip hop dance, Latinsko-americké tance a Global Dance. Taneční aktivity jsou ve městě Uničově zajišťovány dalšími organizacemi, které se na umělecký rozvoj dětí a mládeže úzce specializují. V neposlední řadě byly zrušeny některé přírodovědné kroužky. Konkrétně se jednalo o kroužek Malý přírodovědec a Ochránce přírody. Aktivita Teraristika/Akvaristika byla zúžena na oblast Teraristiky, Akvaristika byla zrušena. Poslední skupinou jsou kroužky jazykové - ty svou činnost ukončily, a to Angličtina hrou a dětské divadlo.

Dle Bostonské matice tzv. **dojné krávy** představují pro organizaci Vila Tereza Uničov kroužky: Astronomie, Dračí doupě, Letecký modelář, Sebeobrana, Pohybové hry, Střelba, Stolní tenis, Dopravní výchova a Vaření. Tyto kroužky mají mezi dětmi i mládeží dlouhodobou oblibu a jsou to aktivity, které mají ve zkoumané organizaci dlouhou tradici.

Do kategorie **hvězdy**, pak můžeme zařadit kroužky, které jsou ve Vile Tereza provozovány kratší dobu, ale mají potenciál s ohledem na současné trendy trávení volného času a nové technologie. Tyto kroužky by měly být zkoumanou institucí podporovány jak v rámci marketingu a jejich propagace, tak i z hlediska růstu a inovací. K hvězdám mezi kroužky je možné zařadit aktivity: Geocaching, Klub zdravé logiky a her, Klub malého detektiva, Robotiku, Parkour, Nerf, Johánci a Rolničku.

4.3.2 Současné pravidelné aktivity

Níže jsou zpracované tabulky, ve kterých jsou současné zájmové aktivity (kroužky) seřazeny do skupin podle druhu zaměření. Do kroužků je možné přihlásit děti na celý rok nebo na pololetí. Adekvátně tomu je také stanovena úplata.

<i>Výtvarné aktivity</i>			
Název kroužku	Cena	Kdy	Popis kroužku
Barevná paleta	350,-/pololetí 700,-/rok	Úterý 15:00	<i>„Zábavnou formou si děti tvoří spoustu krásných barevných věcí do pokojíčku či k obdarování. Pracuje se s přírodninami, papírem, textilem, aj.“</i>
Keramika pro děti (pokročilé/ mírně pokročilé)	600,-/pololetí 1200,-/rok	Úterý 15:00	<i>„Modelování z keramické hlíny, využívání různých technik dekorování a glazování.“</i>
Keramika pro děti (začátečníky/ mírně pokročilé)	600,-/pololetí 1200,-/rok	Čtvrtek 15:00	<i>„Modelování z keramické hlíny, využívání různých technik dekorování a glazování.“</i>
Malá výtvarnice	350,-/pololetí 700,-/rok	Středa 15:00	<i>„Výtvarné tvoření: malování, kresba, stříhání, kresba, výroba dekorací, malba na textil, aj.“</i>
Malá výtvarnice	350,-/pololetí 700,-/rok	Pondělí 13:45	<i>„Výtvarné tvoření: malování, stříhání, kresba, výroba dekorací, malba na textil, aj.“</i>

Tabulka 4.10 Nabídka výtvarných kroužků pro zkoumanou kategorii dětí

Zdroj: Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019^a, upraveno autorkou

Tabulka výše obsahuje aktivity zaměřené na výtvarné umění. Součástí této kategorie kroužků pro děti je pět aktivit, ve kterých mohou děti rozvíjet svůj výtvarný talent nebo se něco nového přiučit. U každého kroužku je zaznamenána i krátká charakteristika, která popisuje činnosti aktivity. Některé kurzy se ještě dělí podle míry znalostí a dovedností dětí na začátečnické nebo pokročilé, jedná se konkrétně o kurz keramiky. Kurz malé výtvarnice je možné navštěvovat ve dvou vybraných časech, a tak rodiče s dětmi mohou zvolit čas, který je pro ně vhodnější.

V tabulce níže jsou zobrazeny kroužky, ve kterých se mohou děti věnovat přírodovědným aktivitám. Jedná se o tři aktivity, jedna z nich - geocaching je v nabídce ve variantě dvou dnů, děti si mohou vybrat den v týdnu, který jim pro docházku více vyhovuje. Tento kroužek je z nabídky přírodovědných kroužků finančně nejnáročnější.

Přírodovědné aktivity			
Název kroužku	Cena	Kdy	Popis kroužku
Teraristika	350,-/pololetí 700,-/rok	Pondělí 16:00	„Chov exotických terarijních zvířat (pavouků, hadů, ještěřů, hmyzu) výměna názorů.“
Astronomie	350,-/pololetí 700,-/rok	Úterý 15:00	„Zkoumání blízkého i vzdáleného vesmíru, pozorování oblohy dalekohledy.“
Turistický kroužek geocaching	500,-/pololetí 1000,-/rok	Čtvrtek 15:00	Pomocí skrytých souřadnic hledat ukryté schránky – kešky a poznání přírody.
Turistický kroužek geocaching	500,-/pololetí 1000,-/rok	Středa 15:00	Pomocí skrytých souřadnic hledat ukryté schránky – kešky a poznání přírody.

Tabulka 4.11 Nabídka přírodovědných kroužků pro zkoumanou kategorii dětí

Zdroj: Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019^a, upraveno autorkou

V rámci aktivit Strategické hry mohou děti navštěvovat tři kroužky. Za úplatu je nabízen kroužek zvaný Dračí doupe. Další dvě aktivity jsou kluby, konkrétně Klub zábavné logiky a her a Klub malého detektiva. Účast v těchto klubech je pro děti zdarma, aktivity jsou hrazeny z dotace Evropské unie, konkrétně ze šablon Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Strategické hry			
Název kroužku	Cena	Kdy	Popis kroužku
Dračí doupe	400,-/pololetí 800,-/rok	Pátek 15:00	„Ve hře se dítě stává hrdinou fantasy příběhu, který si sám vymýšlí.“
Klub zábavné logiky a her	Zdarma	Pondělí 15:30	„V klubu se rozvíjí dětské logické myšlení. Využívá se k tomu hádanek, křížovek, rébusů aj.“
Klub malého detektiva	Zdarma	Středa 15:30	„Děti se v kroužku promění na malého detektiva a za pomoci zábavy řeší matematické operace, rébusy a seznamují se s novými deskovými hrami.“

Tabulka 4.12 Nabídka strategických her pro zkoumanou kategorii dětí

Zdroj: Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019^a, upraveno autorkou

Dům dětí a mládeže Vila Tereza nabízí pro děti spoustu sportovních aktivit. Některé kroužky jsou společné pro děti mladší i starší, jejich účastníky jsou jak děti prvního stupně, tak i stupně druhého. Náročnější aktivity jako je střelba a parkour jsou určeny dětem od 10 let.

Od sedmi let je možné navštěvovat kroužek střelby z Nerf zbraní. Tento kroužek je ze sportovních aktivit nejdražší.

V nabídce DDM jsou také dvě pohybové aktivity, pohybové hry. Tyto aktivity jsou organizovány nejen v různé dny, ale také na různých místech. Jedny pohybové hry se konají v tělocvičně základní školy obce Újezd, druhé pohybové hry mohou děti navštěvovat na základní škole v Troubelicích.

Dopravní výchova pro základní školy je realizovaná po předchozí domluvě lekce na dopravním hřišti zřízeném domem dětí a mládeže. Všechny kroužky jsou blíže popsány níže.

<i>Sportovní aktivity</i>			
Název kroužku	Cena	Kdy	Popis kroužku
Sebeobrana	400,-/pololetí 800,-/rok	Čtvrtek 16:30	„Praktické cvičení pro zlepšení schopností bránit se, teorie obrany, psychologie, aj.“
Badminton	400,-/pololetí 800,-/rok	Pondělí 15:30	„Techniky hry, práce s míčkem, trénink ve dvojicích, týmová hra, fair play.“
Střelba	400,-/pololetí 800,-/rok	Pondělí 16:00	„Střelba z plynové vzduchovky, pravidla a technika střelby, základní data o zbraní.“
Nerf	550,-/pololetí 1100,-/rok	Úterý 15:00	„Použití Nerf zbraní, děti se naučí taktice, strategii, disciplíně, techniky úkrytu.“
Pohybovky Újezd	400,-/pololetí 800,-/rok	Pondělí 13:45	„Průprava pro kolektivní míčové sporty, práce s míčem, fair play, turnaje.“
Stolní tenis	400,-/pololetí 800,-/rok	Čtvrtek 13:30	„Naučení základních pravidel, možnost účasti na turnajích.“
Dopravní výchova pro základní školy	10,-/lekce	Pondělí až pátek 8:00	„Dopravní výchova pro žáky základních škol na dopravním hřišti.“
Pohybové hry Troubelice	300,-/pololetí 600,-/rok	Středa 13:30	„Průprava pro kolektivní míčové hry, týmová spolupráce, techniky hry, turnaje.“
Jogínci	350,-/pololetí 700,-/rok	Úterý 15:00	„Učení dětí jednotlivých cvičebních pozic, naučí se pracovat se svým tělem.“
Parkour	500,-/pololetí 1000,-/rok	Pondělí 16:30	„Sportovní průprava, základy, jednoduché prvky a parkurové skoky.“

Tabulka 4.13 Nabídka sportovních kroužků pro zkoumanou kategorii dětí

Zdroj: Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019^a, upraveno autorkou

Dalšími kroužky, které dům dětí a mládeže Vila Tereza pro děti pořádá, jsou taneční aktivity. V této oblasti mohou děti navštěvovat dva kroužky Global dance a Zumbu. Kroužek Global dance je realizován jedenkrát za čtrnáct dní ve středu, v rámci tohoto kroužku se připravují i taneční vystoupení. Zumbu si děti mohou zatančit každý pátek v podvečerních hodinách.

<i>Taneční aktivity</i>			
Název kroužku	Cena	Kdy	Popis kroužku
Global dance	400,-/pololetí 800,-/rok	Středa 16:30 (1xza 14dní)	„Základní taneční prvky na rytmickou hudbu, nácvik choreografií účast na tanečních vystoupeních.“
Zumba	350,-/pololetí 700,-/rok	Pátek 17:00	„Seznámení se základními kroky a pojmy z názvosloví zumby, ukázka, nácvik.“

Tabulka 4.15 Nabídka tanečních kroužků pro zkoumanou kategorii dětí

Zdroj: Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019^a, upraveno autorkou

V tabulce níže je uvedeno, že veškeré modelářské aktivity jsou hrazeny z projektu IKAP. IKAP je zkratka pro projekt implementace krajského akčního plánu Olomouckého kraje. Olomoucký kraj ve spolupráci s generálním partnerem Centrem uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje realizuje projekt implementace Krajského akčního plánu. Cílem projektu je zvýšit zájem žáků o polytechnické vzdělávání v Olomouckém kraji s výhledem na kvalitní uplatnění absolventů na trhu práce. (Implementace KAP, 2017)

<i>Modelářské aktivity</i>			
Název kroužku	Cena	Kdy	Popis kroužku
Plastikový modelář	Hrazeno z IKAP	Čtvrtek 16:00	„Stavění plastikových modelů bojové techniky, vrtulníků, letadel, lodí, aj.“
RC letecký modelář	Hrazeno z IKAP	Čtvrtek 16:00	„Děti staví modely házedel, které je možné zkoušet na leteckých soutěžích.“
Robotika	Hrazeno z IKAP	Pondělí 16:00	„Účastníci se mohou ponořit do světa robotiky.“

Tabulka 4.16 Nabídka modelářských aktivit pro zkoumanou kategorii dětí

Zdroj: Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019^a, upraveno autorkou

V rámci hudebních aktivit mohou děti navštěvovat kroužek Rolnička, který je zaměřen na hudební přípravu dětí. V hudební přípravce se děti seznamují s notami a notovým zápisem, hudebními nástroji a zpívají písničky za doprovodu kláves. Více informací k aktivitě je v tabulce níže.

<i>Hudební aktivity</i>			
Název kroužku	Cena	Kdy	Popis kroužku
Rolnička	300,-/pololetí 600,-/rok	Středa 15:30	„Hudební přípravka, zpěv písní za doprovodu kláves.“

Tabulka 4.17 Nabídka hudebních aktivit pro zkoumanou kategorii dětí

Zdroj: Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019^a, upraveno autorkou

Do ostatních kroužků je v tabulce níže zařazen kroužek vaření, který je pořádán v rámci školní družiny. V tomto kroužku se děti učí základy přípravy jednodušších i složitějších jídel

<i>Ostatní</i>			
Název kroužku	Cena	Kdy	Popis kroužku
Vaření	-	Školní družina	„Děti se učí základy vaření, a to jednoduchá i složitější jídla, základy stolování a sestaven vlastní kuchařky.“

Tabulka 4.18 Nabídka ostatních aktivit pro zkoumanou kategorii

Zdroj: Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019^a, upraveno autorkou

Většina aktivit se koná v prostorách Domu dětí a mládeže Vila Tereza. Sportovní a pohybové aktivity jsou organizovány v tělocvičnách poblíž domu dětí a mládeže. K dopravnímu kroužku je využíváno dopravní hřiště. Nejnovější kroužek tohoto zařízení je Turistický kroužek geocaching. (Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019^a)

Organizace Vila Tereza má ve své nabídce zájmové aktivity, které jsou pro děti a mládež zdarma. Jedná se o kroužky: Vaření, Klub zdravé logiky a her, Klub malého detektiva. Dále pak jsou pro účastníky zdarma i kroužky, které jsou hrazeny z projektu implementace krajského akčního plánu Olomouckého kraje. Jsou to kroužky: Plastikový modelář, RC Letecký modelář a Robotika. Úplata za kroužek Dopravní výchovy je vždy 10,- za lekci.

	Školné za rok	Název kroužku v dané cenové kategorii
Kroužek A	1200,-	Keramika
Kroužek B	1100,-	Nerf
Kroužek C	1000,-	Geocaching, Parkour
Kroužek D	800,-	Dračí doupě, Sebeobrana, Badminton, Střelba, Pohybovky Újezd, Stolní tenis, Global dance
Kroužek E	700,-	Barevná paleta, Malá výtvarnice, Teraristika, Astronomie, Jogínci, Zumba
Kroužek F	600,-	Pohybovky Troubelice, Rolnička

Tabulka 4.19 Kroužky ve Vile Tereza dle ceny za rok

Zdroj: Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019^a, upraveno autorkou

5 Metodologie výzkumu

Metodologií výzkumu začíná praktická část práce. V podkapitolách je definován cíl výzkumu, na jehož základě jsou zformulovány výzkumné otázky. V další části je objasněna metoda výzkumu aplikovaná ve výzkumné části. Následně je představen výzkumný soubor a dotazníkové šetření provedené u dětí, které se v současnosti aktivně účastní zájmové činnosti v Domě dětí a mládeže Vila Tereza Uničov, a u jejich rodičů.

5.1 Cíle výzkumu a výzkumné otázky

Hlavním cílem práce je analyzovat prostřednictvím dotazníkového šetření spokojenost účastníků zájmového vzdělávání a jejich rodičů s pravidelnými zájmovými aktivitami v Domě dětí a mládeže Vila Tereza Uničov.

Díličí cíle úzce souvisí s hlavním cílem, vymezují jednotlivé konkrétní oblasti analýzy. Díličími cíli je zjistit:

- spokojenost dětí s kroužky, které navštěvují, a s jejich pedagogem;
- zdroje informací, ze kterých děti získávají povědomí o navštěvovaném kroužku;
- zájem dětí o další kroužky ve zkoumané organizaci;
- oblibu kroužků u dětí ve zkoumané instituci z pohledu rodičů;
- četnost a zaměření dalších kroužků, které děti navštěvují v jiných institucích;
- zdroje rodičů, ze kterých se o nabídce zájmových aktivit dozvěděli;
- míru spokojenosti rodičů s prací pedagoga kroužku, které jejich dítě navštěvuje, s poskytováním informací zkoumané organizace a dalšími aspekty, které souvisí s činností instituce;
- míru spokojenosti rodičů s nabídkou pravidelných aktivit ve zkoumané instituci;
- dosažitelnost kroužků a význam kritérií při jejich výběru z hlediska finanční náročnosti, místní dostupnosti, zájmu dítěte a časové dostupnosti rodičů.

Výzkumné otázky:

- Jak jsou děti spokojené s kroužkem, do kterého dochází a s pedagogem, který kroužek vede?
- Kdo dětem o navštěvovaném kroužku řekl?

- Vybraly si děti kroužek samy? Kdo jim s výběrem pomáhal?
- Jaký kroužek, který ve zkoumané organizaci děti navštěvují, se jim líbí nejvíce?
- Jaké kroužky děti navštěvují v jiné instituci?
- Jaký další kroužek by dítě mělo zájem navštěvovat ve zkoumané instituci?
- Jaké kroužky se dětem ve zkoumané instituci líbí, dle odpovědí rodičů?
- Jaké kroužky navštěvují děti rodičů, kteří odpověděli na dotazník, mimo zkoumanou organizaci?
- Z jakých zdrojů se rodiče o zájmových aktivitách zkoumané organizace dozvěděly?
- Co rodiče ovlivnilo při výběru daného kroužku?
- Jak jsou rodiče spokojeni s prací pedagoga kroužku, které jejich dítě navštěvuje?
- Jak rodiče hodnotí komunikaci s pedagogem, informovanost ze strany organizace, prostředí a vybavení zkoumané organizace?
- Jak jsou rodiče spokojeni s nabídkou pravidelných aktivit v dotazované instituci?
- Jaké kroužky dítě navštěvuje mimo Vilu Tereza, dle odpovědí rodičů?
- Jak jsou důležité finance, místní dostupnost, zájem dítěte a časová dostupnost pro rodiče, při výběru kroužku?

5.2 Formulace hypotéz

Smyslem výzkumu za pomoci hypotéz je vyvrátit nebo potvrdit níže stanovené hypotézy:

H₁: Děvčata navštěvují kroužky jiného obsahového zaměření než chlapci.

H₂ : Starší děti si samy vybírají kroužek častěji než mladší děti.

H₃: Rodiče mladších a starších dětí se liší v tom, jaká kritéria při výběru kroužku jsou pro ně důležitá.

5.3 Metoda výzkumu

Potřebná data ke zkoumání byla získána za pomoci dotazníkového šetření. Tento výzkum probíhal v měsíci únoru. Za účelem zkoumání dvou skupin respondentů byly vytvořeny dva typy dotazníků. Jeden dotazník byl pro děti a mládež. Druhý dotazník byl vytvořen pro jejich rodiče. Oba využití dotazníky jsou součástí přílohy této práce. Ke zkoumání a následnému vyhodnocení byly využity výzkumné otázky, které korespondují také se zvolenými otázkami v dotazníkovém šetření. Na jejich základě byly zjištěné odpovědi respondentů shrnuty.

Dotazník pro děti tvořily tři části. V první byly zkoumány demografické údaje o respondentech. Ve druhé části byly využity uzavřené otázky a hodnocení na pětibodové škále. V poslední části respondenti odpovídali na otevřené otázky a na kombinaci uzavřených a otevřených otázek. K vyhodnocení získaných dat poté bylo využito absolutní četnosti, relativní četnosti. Získaná demografická data byla dále využita pro zpracování koláčových grafů a z ostatních dat byly vytvořeny grafy sloupcové.

Dotazník pro rodiče tvořily čtyři části. První zkoumaná oblast se stejně jako u dětí týkala demografických údajů. Ve druhé části rodiče odpovídali na uzavřené a škálové otázky. Třetí část obsahovala otázky uzavřené, otevřené i škálové. V poslední části bylo využito škálových otázek, které byly poté vyhodnoceny za pomoci průměru. Dále byla data z dotazníku opět posuzována za pomoci absolutní a relativní četnosti a využita k tvorbě koláčových a sloupcových grafů.

5.4 Výzkumný soubor

Dotazník byl rozdán dětem, mládeži a rodičům dětí a mládeže, kteří navštěvují v zařízení Vila Tereza pravidelné aktivity. Dotazníkového šetření se mohli zúčastnit děti a rodiče dětí ve věku 6-16 let. Jak je již v práci zmíněno výše, ve školním roce 2018/2019 pravidelné aktivity navštěvovalo v Domě dětí a mládeže Vila Tereza Uničov celkem 777 osob. V aktuálním školním roce je počet účastníků, dle údajů zjištěných ve zkoumané organizaci, podobný, konkrétně 772. Mezi účastníky pravidelných zájmových aktivit se řadí i žáci čtvrtých tříd ZŠ, kteří navštěvují kroužek Dopravní výchovy, a kterých je 256.

Dále pak dle zjištění na základě rozhovoru s pracovnící DDM Vila Tereza Uničov se mezi pravidelné účastníky kroužků řadí i děti, které si na začátku školního roku podaly přihlášky a postupně do kroužků přestaly chodit. Těchto dětí je asi 48. A jako poslední skupina jsou dospělé osoby, které také mohou navštěvovat některé pravidelné zájmové činnosti společně s dětmi a mládeží. Jedná se např. o kroužek Sebeobrany nebo Záda bez bolesti. Dospělých osob je asi 105. Celkem tedy základní soubor představovalo 368 dětí.

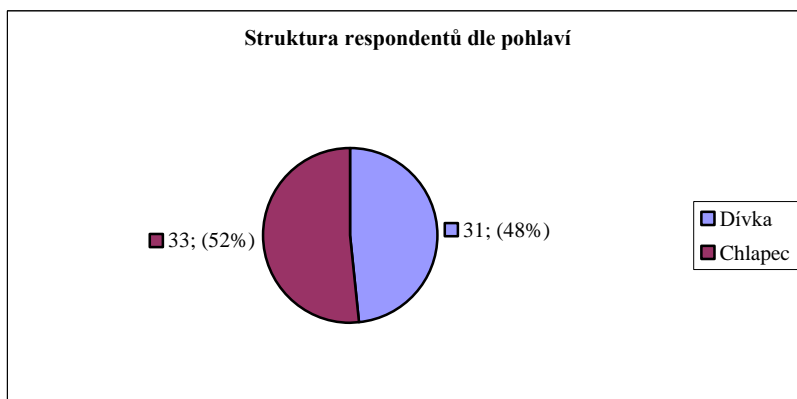
5.4.1 Dotazníkové šetření – děti

Pro děti bylo vytvořeno a rozdáno dostatečné množství dotazníků. Dotazník byly dětem distribuovány v rámci jednotlivých pravidelných aktivit, rozdával je příslušný pedagog. Dotazník je součástí přílohy 1. Tento dotazník byl rozdán dětem a mládeži ve věku 6-13 let a mládeži ve věku 14-16 let navštěvující organizaci Vila Tereza Uničov. Z celkového počtu se nazpět vrátilo 72 dotazníků. Bohužel po jejich bližším prohlédnutí musely být některé vyřazeny z důvodu neúplného vyplnění. Celkový počet dotazníků, ze kterých bylo možné dále čerpat použitelná data, byl 64. Tento počet odpovídá nízké účasti na zájmových aktivitách ve zkoumaném měsíci, která mohla být zapříčiněna chřipkovou epidemií, která se v této době vyskytovala a kroužky tudíž navštěvovalo méně dětí než je obvyklé.

Celkem tedy bylo zpracováno 64 dotazníků od dívek a chlapců navštěvující pravidelné kroužky v organizaci Vila Tereza Uničov. Z celkového počtu se jednalo o 31 dívek a 33 chlapců.

Pohlaví	Absolutní četnost	Relativní četnost
Dívka	31	48,4 %
Chlapec	33	51,6 %
Celkem	64	100 %

Tabulka 5.1 Struktura respondentů dle pohlaví

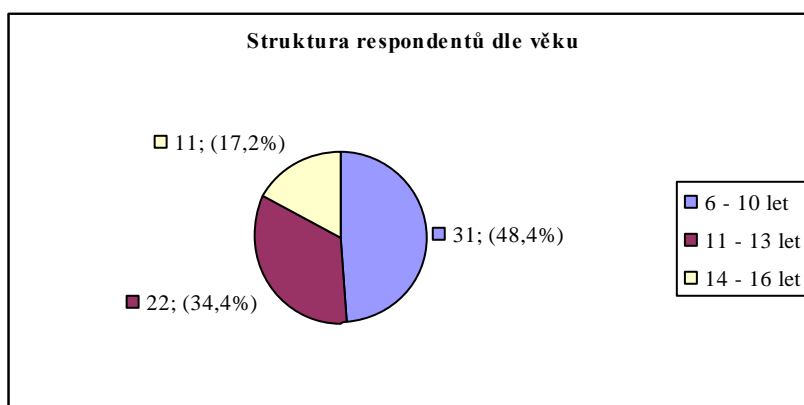

Graf 5.1 Struktura respondentů dle pohlaví

Dále se v této práci pracovalo se třemi věkovými kategoriemi. Tyto kategorie a soubor respondentů rozdělených dle věku je možné vidět v tabulce 5.3 a grafu 5.2. Nejméně respondentů je ve věkové kategorii 14 – 16 let.

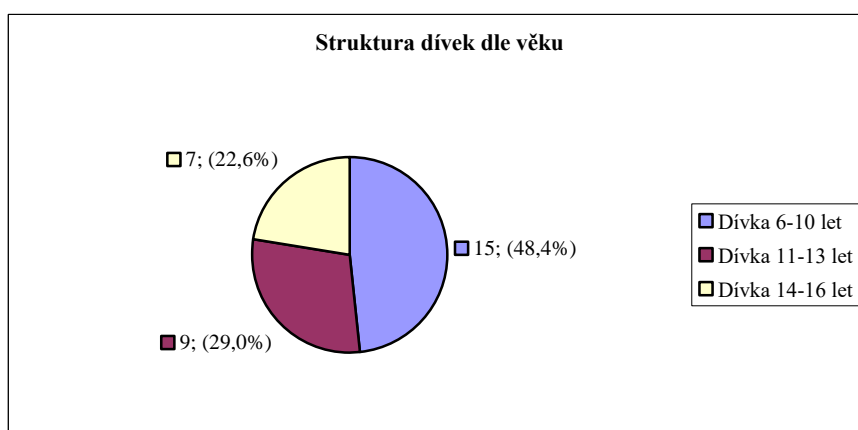
Věk	Absolutní četnost	Relativní četnost
6 - 10 let	31	48,4 %
11 - 13 let	22	34,4 %
14 - 16 let	11	17,2 %
Celkem	64	100 %

Tabulka 5.2 Struktura respondentů dle věku

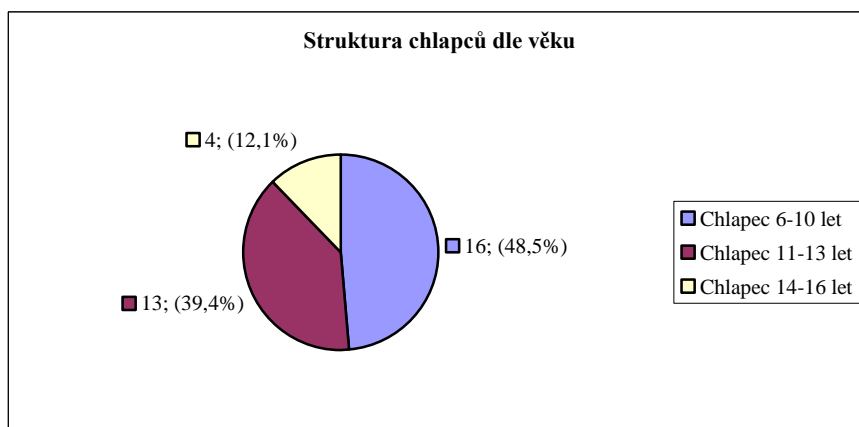

Graf 5.2 Struktura respondentů dle věku

Dále bylo možné z dotazníků vyčíst strukturu dívek i chlapců dle věku. Nejvíce zastoupená věková kategorie v obou skupinách byla 6-10 let. V kategorii 11-13 let odpovědělo na dotazník více chlapců. V kategorii mládeže ve věku 14-16 let bylo získáno více odpovědí od dívek.

Graf 5.3 Struktura dívek dle pohlaví a věku

Graf 5.4 Struktura chlapců dle pohlaví a věku

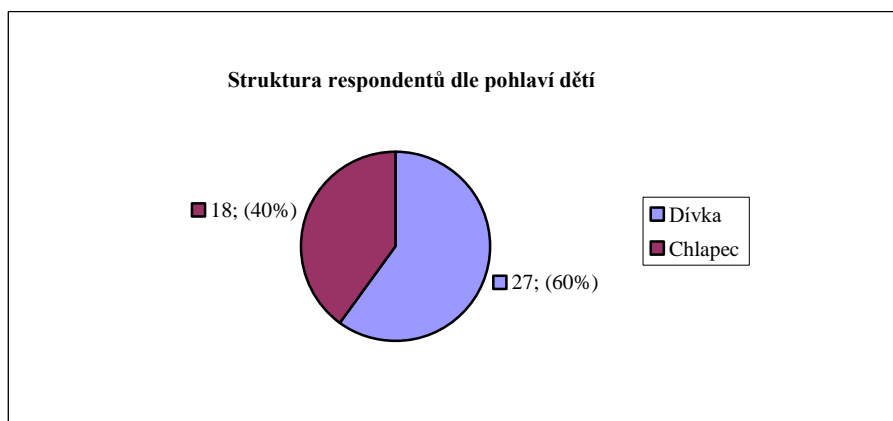
5.4.2 Dotazníkové šetření - rodiče

Dosah dotazníkového výzkumu byl u rodičů nižší než u dětí. Bohužel nemohl být rozdán všem rodičům, protože většina rodičů své děti do kroužku přiveze automobilem, a poté dítě stejným způsobem i vyzvedne, tudíž nebylo možné se s nimi osobně setkat. Dotazníky byly předány i dětem domů, ale toto se bohužel setkalo s nízkou návratností. Celkově bylo rodičům rozdáno cca 80 dotazníků. Z toho se vrátilo 48 dotazníků, po bližším přičtení bylo správně vyplněno 45 z nich.

Dle tabulky níže je možné vidět, že dle pohlaví dítěte, je struktura respondentů více zastoupená rodiči dívek. Můžeme tedy předpokládat, že dívky jsou do kroužku nebo z něj častěji doprovázeny rodiči. Další domněnkou může být, že jsou rodiče dívek více sdílní a tudíž na dotazník odpověděli častěji.

Pohlaví	Absolutní četnost	Relativní četnost
Dívka	27	60 %
Chlapec	18	40 %
Celkem	45	100 %

Tabulka 5.3 Struktura respondentů dle pohlaví dětí

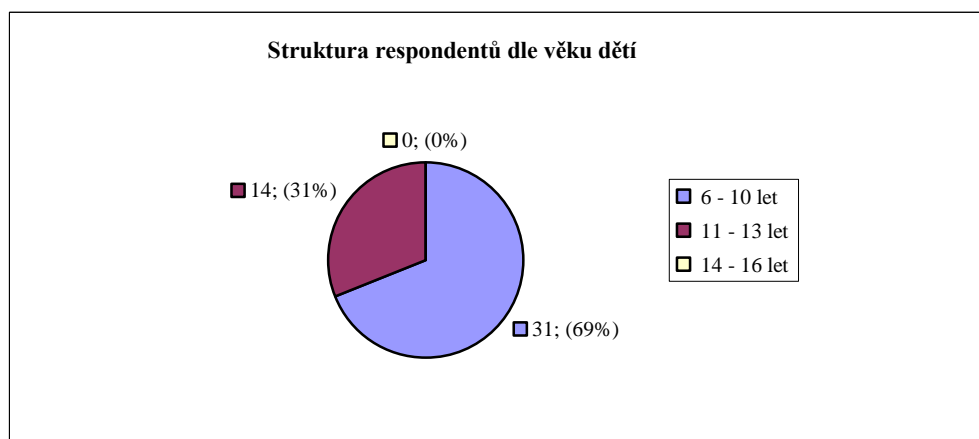
Graf 5.5 Struktura respondentů dle pohlaví dětí

Ve většině případů odpovídali na dotazníkové šetření rodiče, které svoje děti doprovází do zájmového centra osobně. Tudiž ve věkové kategorii 14-16 let nebyl rodičem vyplněn žádný dotazník. Nejvíce dotazníků bylo vyplněno rodiči, které mají děti ve věkové kategorii 6-10 let.

Věk	Absolutní četnost	Relativní četnost
6 - 10 let	31	68,9 %
11 - 13 let	14	31,1 %
14 - 16 let	0	0 %
Celkem	45	100 %

Tabulka 5.4 Struktura respondentů dle věku

Pro větší přehlednost je tabulka 5.6 znázorněná také graficky za pomoci grafu níže. Nejčastěji odpověděli na dotazník rodiče dětí ve věku 6-10 let, které navštěvují středisko volného času Vila Tereza Uničov, což představuje 69 % ze všech dotázaných. Od kategorie mládeže nebyl získán žádný vyplněný dotazník.

Graf 5.6 Struktura respondentů dle věku

6 Analýza výsledků - děti

Tato kapitola je zaměřená na analýzu preferencí dětí v rámci zájmové organizace Vila Tereza Uničov. Dotazník je rozdělen na čtyři hlavní okruhy otázek. V kapitole níže jsou jednotlivé otázky analyzovány dle odpovědí respondentů a výsledky znázorněny v grafech.

6.1 Kroužky, které respondenti navštěvují

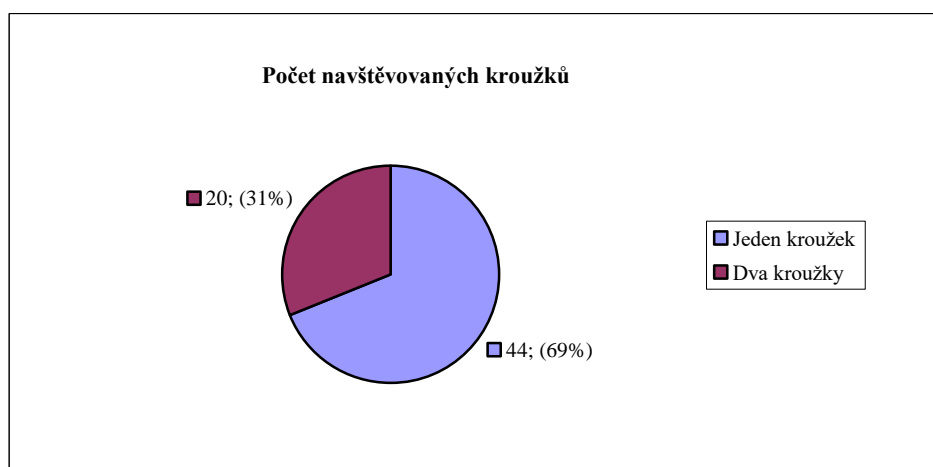
Níže jsou uvedeny kroužky, které respondenti v rámci organizace Vila Tereza navštěvují. První okruh otázek analyzuje účast dětí v jednotlivých kroužcích vzhledem k pohlaví a věku. Každá pravidelná zájmová činnost je dále zkoumána v následujících oblastech: jak se dítěti v daném kroužku líbí; jaká je spokojenost s pedagogem, který daný kroužek vede; jak se o daném kroužku dozvěděl; zda si dítě vybralo kroužek samo.

6.1.1 Počet navštěvovaných kroužků v organizaci Vila Tereza

Dvě třetiny dětí, celkem 68,75 %, které odpověděly na dotazníkové šetření, se účastní pravidelné zájmové aktivity v domě dětí a mládeže Vila Tereza jen v jednom kroužku. Dva kroužky navštěvuje celkem 31,25% z celkového počtu dotázaných. Žádný z respondentů nenavštěvuje dva a více kroužků.

Počet navštěvovaných kroužků	Absolutní četnost	Relativní četnost
Jeden kroužek	44	68,75 %
Dva kroužky	20	31,25 %
Celkem	64	100 %

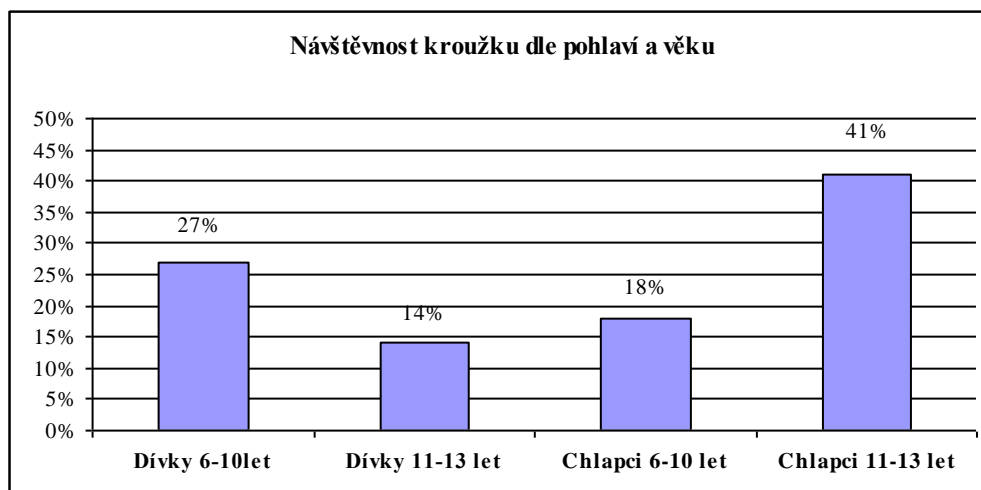
Tabulka 6.1 Počet navštěvovaných kroužků

Graf 6.1 Počet navštěvovaných kroužků

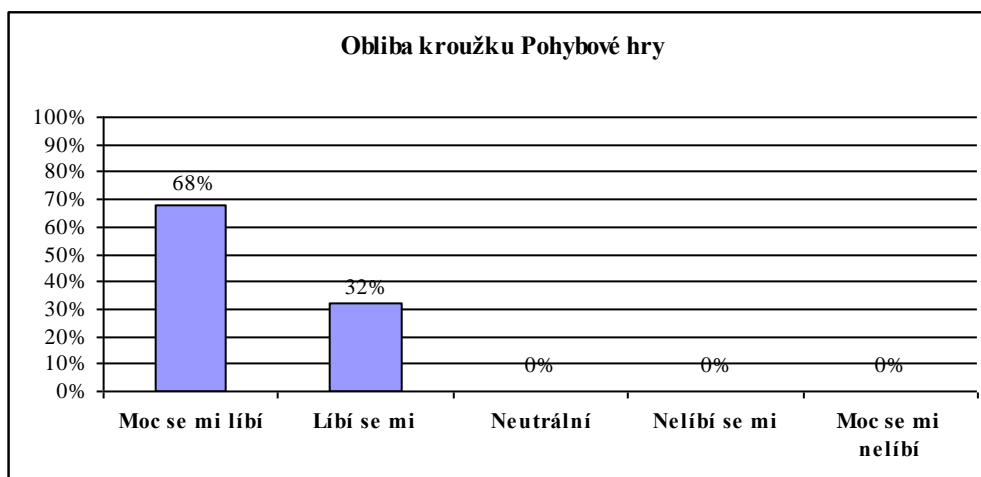
6.1.2 Kroužek Pohybových her

Z dotázaných respondentů navštěvuje Kroužek pohybových her celkem 22 dětí ve věku 6-14 let. Nejvyšší počet zkoumaných dětí navštěvuje v DDM Vila Tereza sportovní aktivitu. Podle věku jsou pohybové hry rozděleny na mladší a starší děti. Zapojení do Pohybových her uvedlo více dotázaných chlapců než dívek. Chlapci ve věku 11-14 let dosahují 41% dotázaných dětí navštěvujících tento kroužek.

Graf 6.2 Návštěvnost kroužku pohybových her dle pohlaví a věku

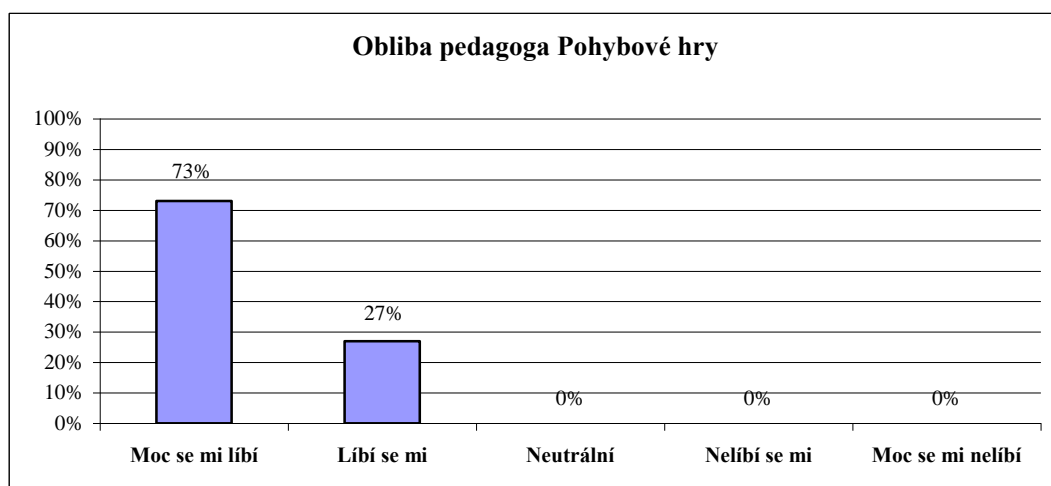
Dotazované děti hodnotily oblibu daného kroužku pouze kladně. Celkem 15 dětí (68 %) ohodnotilo kroužek známkou jedna, což znamenalo vysokou oblibu této aktivity. Zbytek dotázaných dětí odpovědělo známkou 2, což je také kladné hodnocení. Negativně se nikdo z dotázaných nevyjádřil.

Graf 6.3 Obliba kroužku Pohybové hry

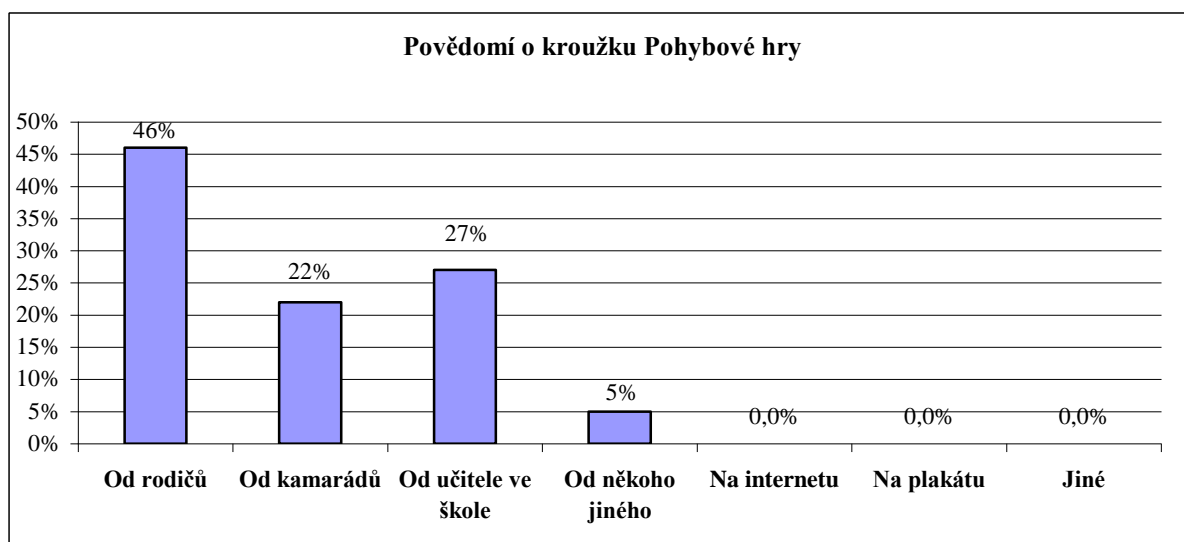

Dále děti odpovídaly na to, jak jsou spokojeny s prací pedagoga daného kroužku, nebo také jak je tento pedagog oblíbený. Stejně jako u otázky výše děti hodnotily na škále známkami 1 – 5 jako ve škole. Většina dotazovaných (73 %) ohodnotila práci pedagoga kroužku Pohybových her známkou 1. Další 27 % odpovědělo známkou 2. Horší hodnocení od dotázaných nebylo v této otázce zaznamenáno.

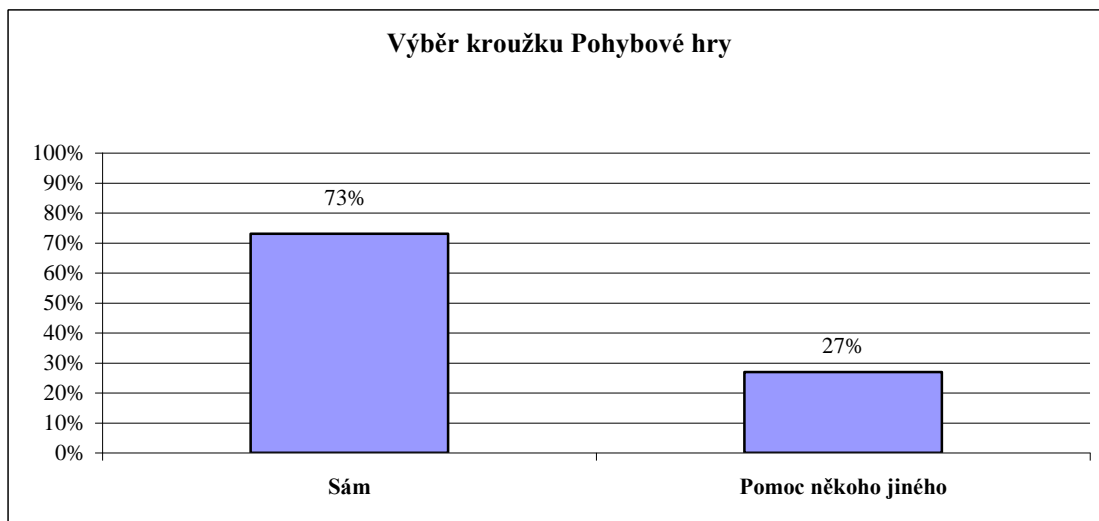
Graf 6.4 Obliba pedagoga

Další zkoumaná otázka zněla, jak se dotázané děti o daném kroužku dozvěděly. Deset dotázaných (46 %) odpovědělo, že se o Pohybových hrách dozvědělo od rodičů. Dalších šest dětí (27 %) získalo informace o tomto kroužku od učitele ve škole.

Graf 6.5 Povědomí o kroužku Pohybové hry

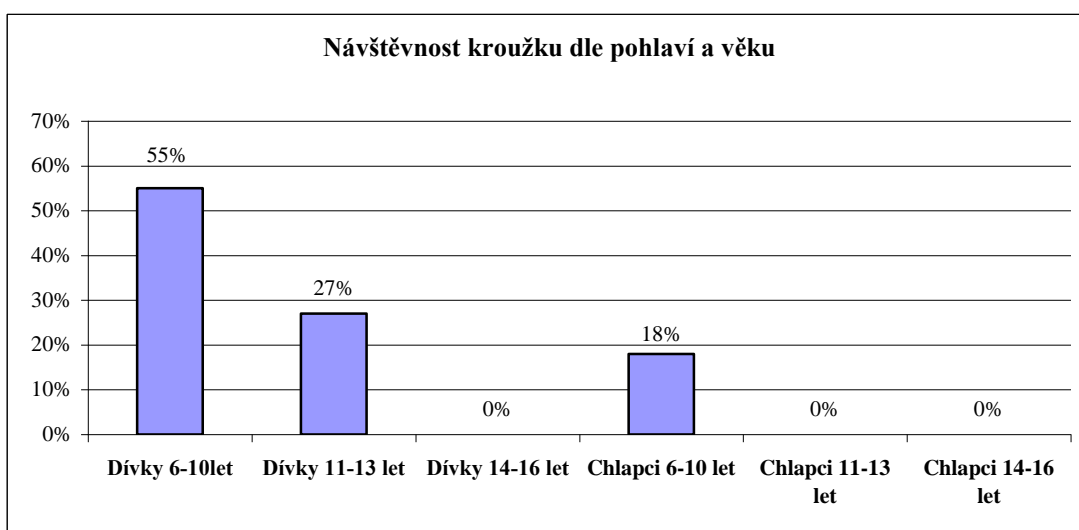
Většina dotazovaných, 16 dětí (73 %), si kroužek Pohybových her zvolilo samo. Šest dětí (27 %) se pro tuto aktivitu rozhodovalo za pomoci svých rodičů. Jiná odpověď na tuto otázku dotazníku nebyla uvedena.

Graf 6.6 Výběr kroužku Pohybové hry

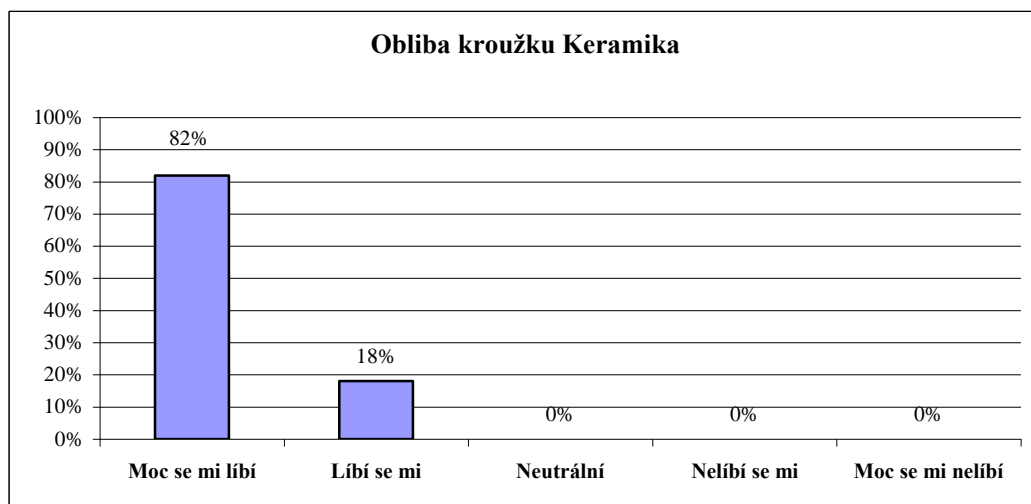
6.1.3 Kroužek Keramika

Druhým kroužkem, který je dle dotazníkového šetření nejvíce navštěvovaným, je kroužek Keramika. Tento kroužek je určen mladším i starším dětem, a také mládeži. Mládež zapojená do této zájmové činnosti se však dotazníkového šetření neúčastnila. Jak je patrné z grafu, nejvíce tento kroužek navštěvují dívky ve věku 6-11 let, a to 55 % (6 dívek).

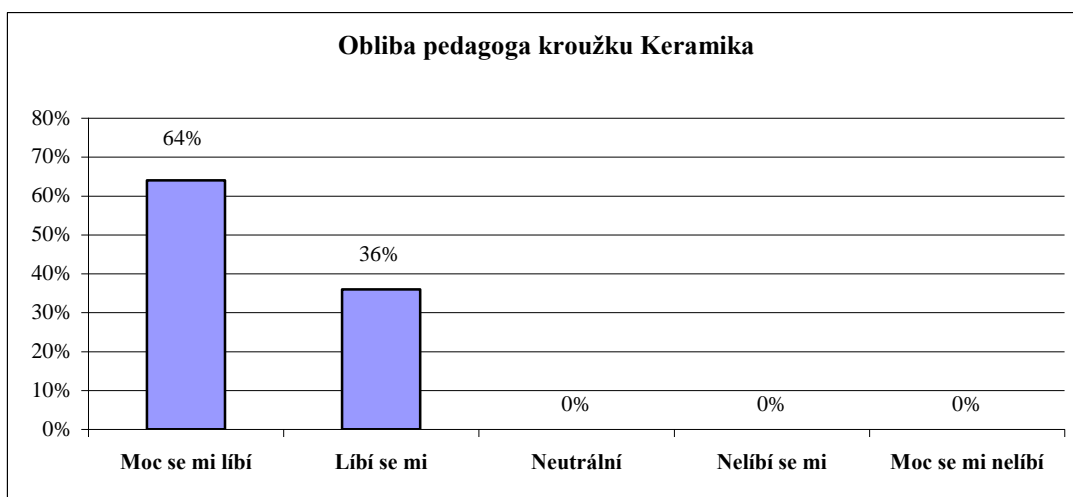
Graf 6.7 Návštěvnost kroužku dle pohlaví a věku

Dále těchto jedenáct respondentů, kteří kroužek Keramiky navštěvují, hodnotilo oblíbenost dané zájmové aktivity za pomoci známkování na stupnici 1-5, kdy hodnota jedna představuje fakt, že se jim kroužek moc líbí, a hodnota 5, že se jim v kroužku moc nelíbí. Obliba daného kroužku, se dle výsledků dotazníku téměř stoprocentně blížila hodnotě jedna. Pouze dva z dotázaných respondentů klasifikovali známkou dvě.

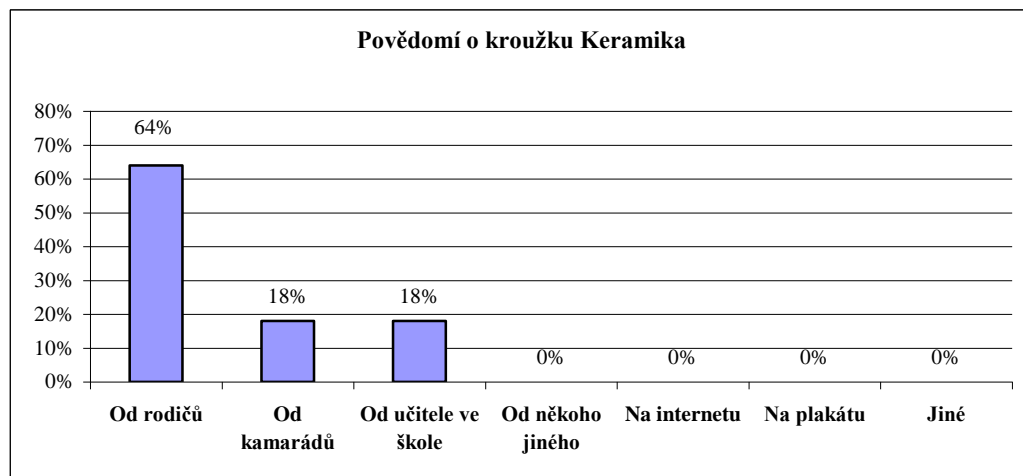
Graf 6.8 Obliba kroužku Keramika

Sedm z jedenácti dotázaných dětí hodnotilo práci pedagoga kroužku Keramiky známkou jedna. Čtyři z těchto respondentů odpověděli známkou dvě. Z toho vyplývá, že se dětem práce pedagoga kroužku líbí a jsou s ní spokojeni.

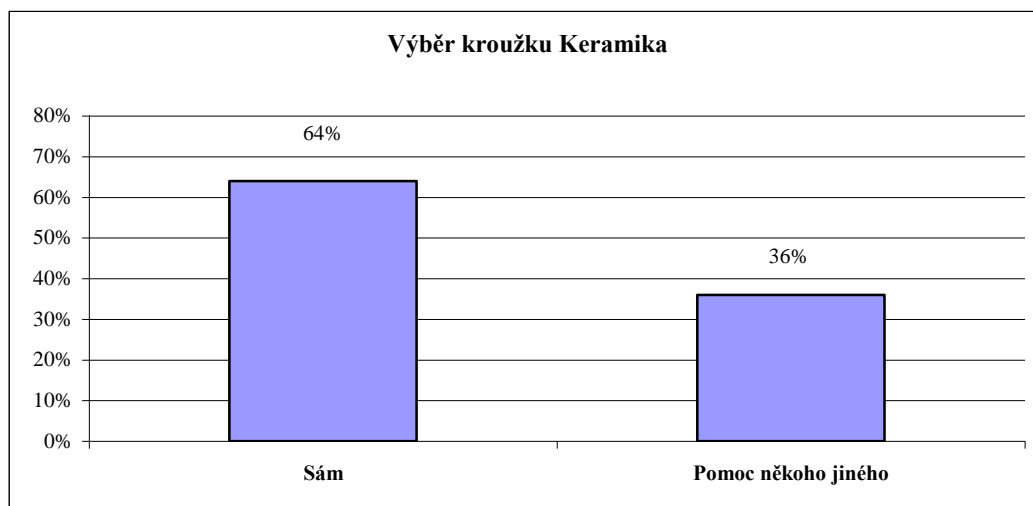
Graf 6.9 Obliba pedagoga kroužku Keramika

Děti se o tomto kroužku převážně dozvěděly od svých rodičů. Tuto odpověď zvolilo 64 % dotázaných, což představuje 7 respondentů. Po dvou odpovědích získaly možnosti, že se děti o této zájmové aktivitě dozvěděly od kamarádů a od učitele ve škole.

Graf 6.10 Povědomí o kroužku Keramiky

Kroužek Keramiky si děti v 64 % vybraly samy. Ostatním dětem, 36 %, pomohli s výběrem této zájmové aktivity jejich rodiče.

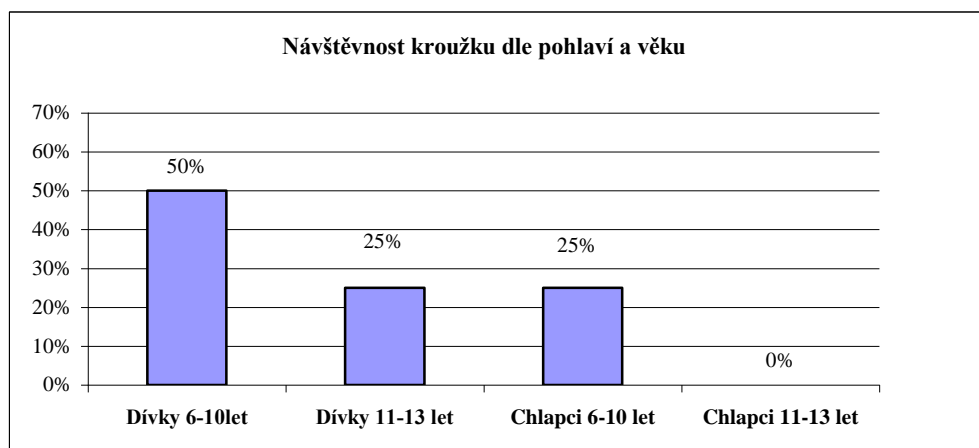

Graf 6.11 Výběr kroužku Keramika

6.1.4 Kroužek Vaření

Dalším kroužkem, který dětští respondenti navštěvují v Domě dětí a mládeže Vila Tereza v Uničově, je kroužek Vaření. Tento kroužek je určen dětem od 6 do 13 let. Mohou jej navštěvovat chlapci i děvčata.

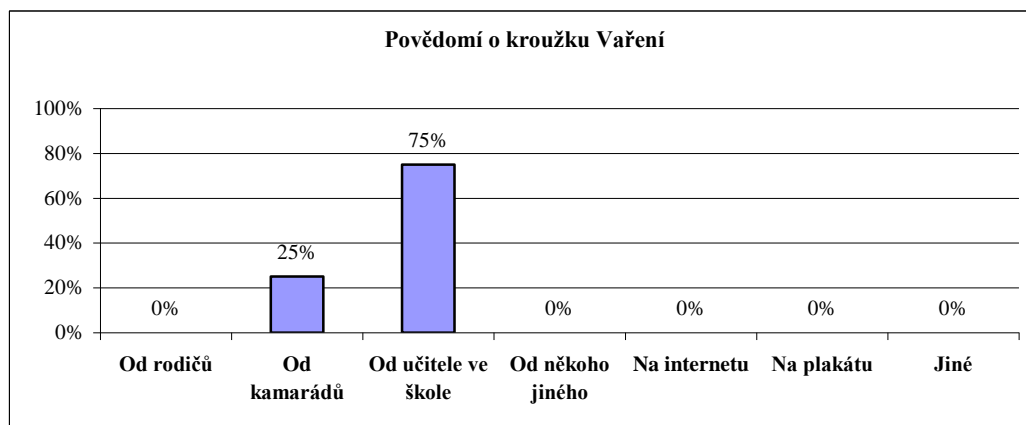
Návštěvu Kroužku vaření potvrdilo 8 dětí z dotazovaných dětských respondentů. Padesát procent odpovědí bylo od dívek ve věku 6-10 let, shodný počet (25 %) pak od dívek ve věku 11-13 let a chlapců 6-10 let. Kroužku Vaření se z dotazovaných dětí neúčastnil žádný chlapec ve věku 11-13 let.

Graf 6.12 Návštěvnost kroužku dle pohlaví a věku

Další dvě otázky týkající se oblíbenosti kroužku Vaření a oblíbenosti pedagoga tohoto kroužku byly shodně stoprocentně oznámkovány hodnotou jedna. Na některých dotaznících byly u těchto otázek dokonce nakresleny usměvavé obličejky nebo i vyznačena hodnota jedna podtržená. Toto vypovídá, že děti jsou s tímto kroužkem i s jeho pedagogem velice spokojeni.

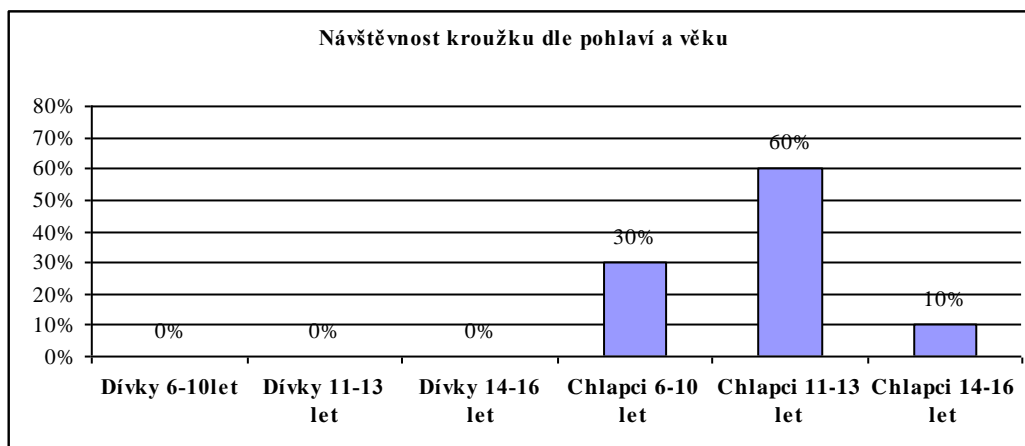
O tomto kroužku se děti dozvěděly především od učitele ve škole, jak je možné vidět v grafu 6.13. Tuto možnost zvolilo šest z osmi respondentů. Dvě děti se o této zájmové činnosti dozvěděly od svých kamarádů. Kroužek Vaření si poté samo zvolilo všech osm dotazovaných. Nikdo z nich nezvolil variantu pomoci s výběrem od někoho ve svém okolí.

Graf 6.13 Povědomí o kroužku Vaření

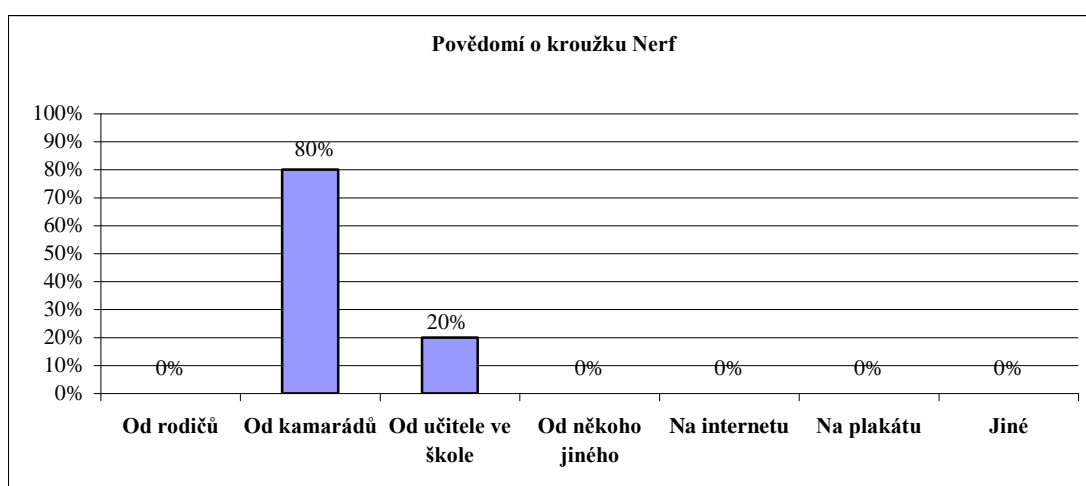
6.1.5 Kroužek Nerf

Kroužek Nerf je spíše vhodný pro hochy, ale není adresován pouze jim, mohou jej navštěvovat i dívky. V tomto kroužku účastníci používají Nerf zbraň, což je plastová pistole s pěnovými náboji, učí se zde strategii, disciplínu a taktiku. Přestože kroužek mohou navštěvovat i dívky, z dotazovaných se činnosti v kroužku účastní pouze chlapci, jak je znázorněno v grafu níže.

Graf 6.14 Návštěvnost kroužku dle pohlaví a věku

Devět z deseti respondentů hodnotí oblibu tohoto kroužku a jeho pedagoga známkou jedna. Jeden dotázaný pak zvolil hodnotu dvě. Nejvíce se děti o tomto kroužku dozvěděly od svých kamarádů. Tuto možnost zvolilo 80% dotazovaných dětí, viz. graf 6.15.

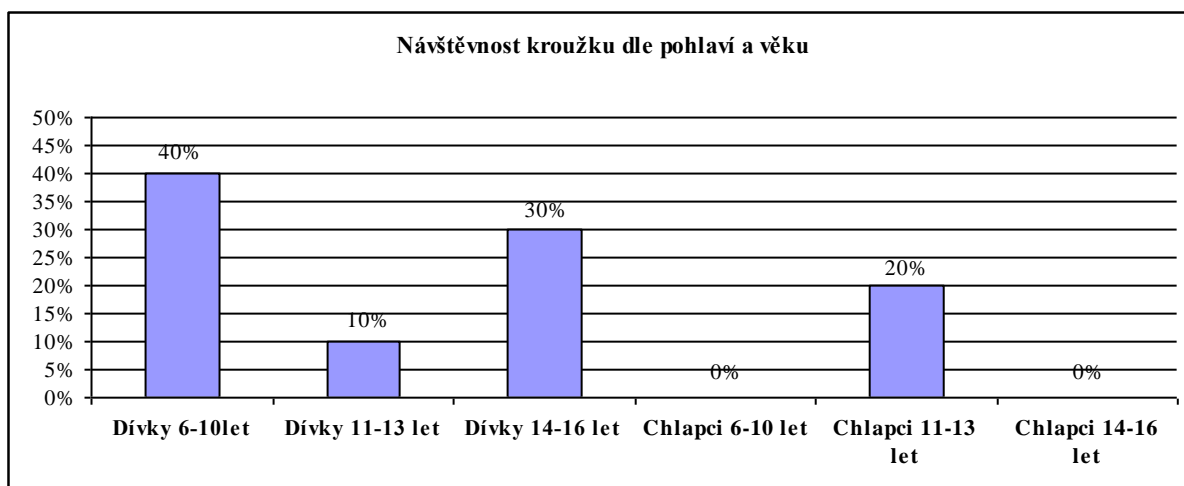

Graf 6.15 Povědomí o kroužku Nerf

Tento kroužek si všechny dotázané děti vybraly samy, nevyužily pomoc nikoho jiného.

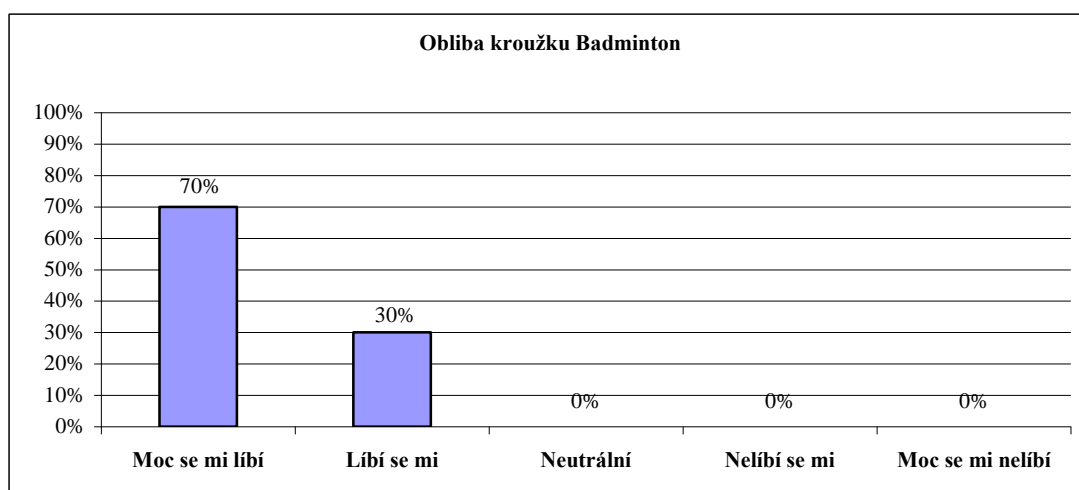
6.1.6 Kroužek Badminton

Tento kroužek mohou navštěvovat děti i mládež, a to jak dívky, tak chlapci. Z grafu 6.16 vyplývá, že tento kroužek převážně navštěvují dotazované dívky. Chlapci se jej účastní ve věkové kategorii 11-13 let, a to tvoří celkem 20 %.

Graf 6.16 Návštěvnost kroužku dle pohlaví a věku

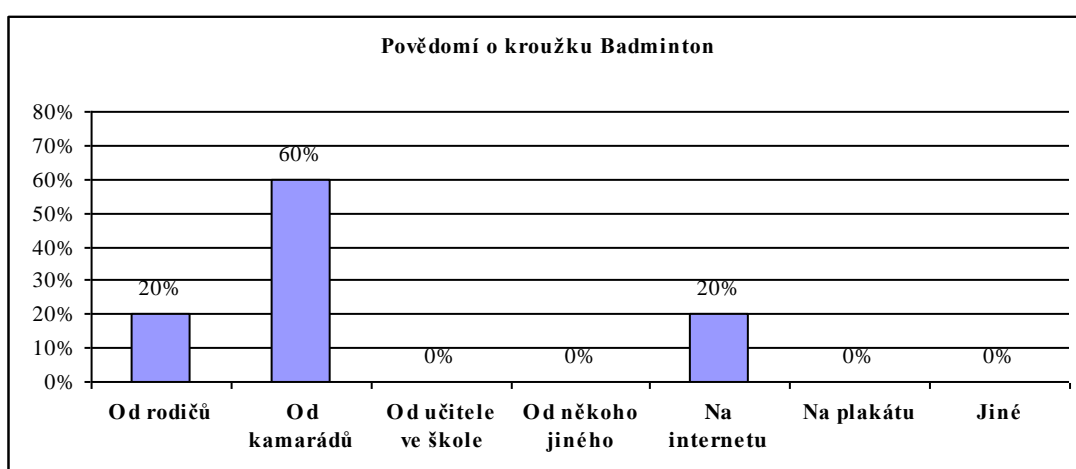
Sedm z deseti dotázaných ohodnotilo oblibu kroužku Badminton známkou jedna, což představuje hodnotu 70%. Tři respondenti zvolili známku dvě. Tento kroužek se tedy účastníkům převážně moc líbí.

Graf 6.17 Obliba kroužku Badminton

Také pedagoga tohoto kroužku respondenti hodnotili velice kladně. Osmdesát procent odpovědí na hodnotící stupnici zvolilo známku 1, která představovala odpověď 'Moc se líbí'. Zbytek hodnotil práci pedagoga známkou dvě.

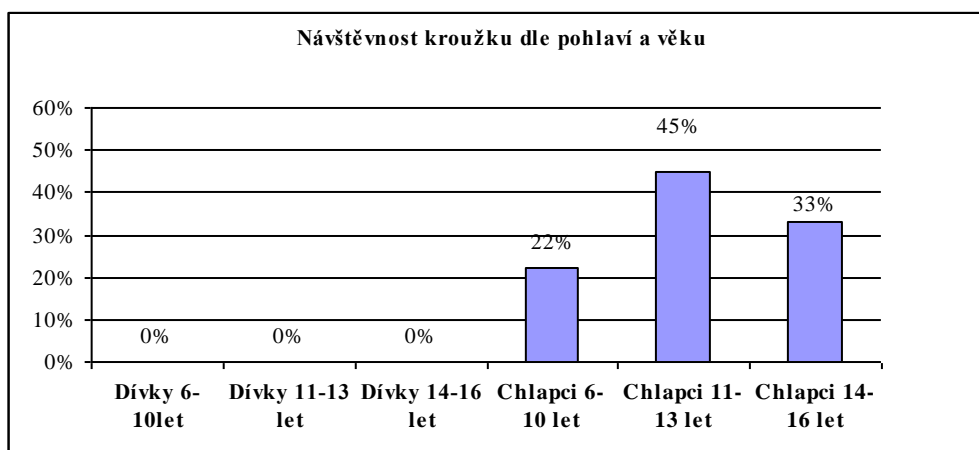
O kroužku Badmintonu měli respondenti povědomí především od svých kamarádů. Tuto odpověď zvolilo 60 % z dotázaných, kteří tento kroužek navštěvují. Po dvaceti procentech získaly odpovědi, že se děti o kroužku dozvěděly od svých rodičů a také z internetu. Osm z deseti respondentů se pro kroužek rozhodlo samo a dvěma s výběrem zájmové aktivity pomohli rodiče.

Graf 6.18 Povědomí o kroužku Badminton

6.1.7 Kroužek Dračí doupe

Tento kroužek rozvíjí strategické myšlení dětí a mládeže. Ze získaných odpovědí jej navštěvují především chlapci, a to ve všech zkoumaných věkových skupinách.

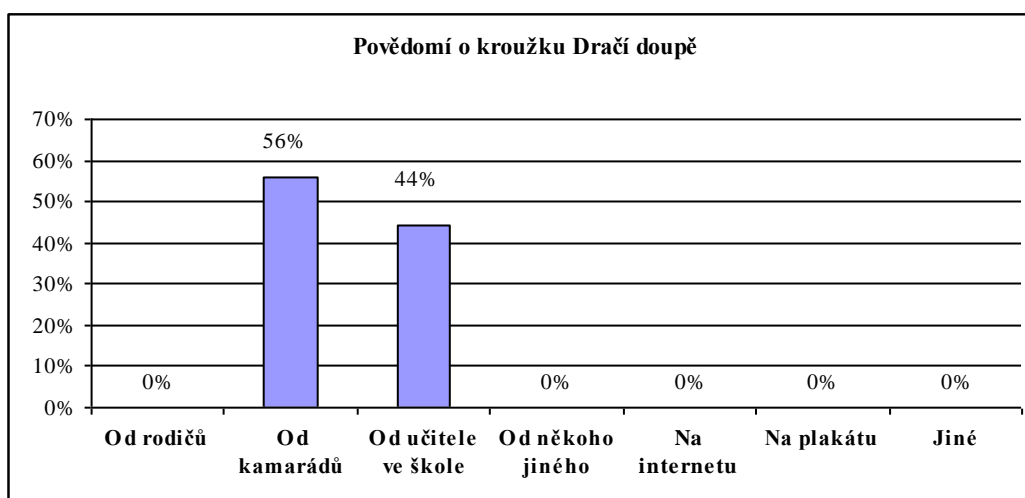

Graf 6.19 Návštěvnost kroužku dle pohlaví a věku

Kroužek Dračí doupe se u účastníků těší velké oblibě. Všichni dotazovaní shodně oznámkovali tento kroužek hodnotou jedna. Taktéž sto procent chlapců, kteří dle dotazníků tento kroužek navštěvují, si velmi oblíbili pedagoga vedoucího tento kroužek. Všichni jej hodnotili známkou jedna.

Největší povědomí o tomto kroužku mají dotazované děti od kamarádů a učitelů ve škole. Z devíti chlapců, kteří odpověděli, že se účastní tohoto kroužku, se pět o něm dozvědělo od kamarádů a čtyři od učitele.

Graf 6.20 Povědomí o kroužku Dračí doupe

Třem chlapcům z devíti dotazovaných pomohli s výběrem kamarádi. Zbýlých šest se pro variantu tohoto zájmového útvaru rozhodlo samo.

6.1.8 Kroužek Zumba

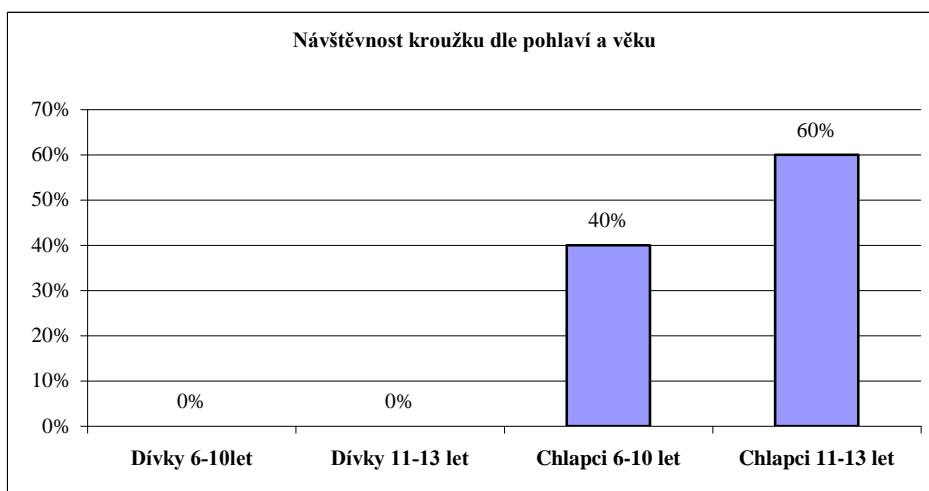
Jedná se o taneční kroužek, zaměřený na taneční prvky latinské Ameriky, je tudíž možné předpokládat vyšší zapojení dívek než chlapců. Tento kroužek je určen dětem i mládeži. Ze všech respondentů dotazníkového šetření tento kroužek navštěvují čtyři dívky ve věku 14-16 let.

Oblibu tohoto kroužku i jeho pedagoga hodnotily všechny dívky shodně známkou jedna, tudíž jsou s kroužkem i jeho vedoucím velice spokojeny.

Všechny dívky, které svou účast v kroužku Zumby potvrdily, se o této zájmové činnosti dozvěděly od svých kamarádů. Pro tento kroužek se rozhodly na základě samostatné úvahy, nikdo jim při výběru kroužku nebyl nápomocen.

6.1.9 Kroužek Parkour

Jedná se o kroužek pro děti od 10 do 13 let. Tento kroužek dle získaných odpovědí v dotazníku navštěvují hoši, převažuje věková skupina 11-13 let (60 %). V tomto sportovním kroužku trénují účastníci parkourové skoky.

Graf 6.21 Návštěva kroužku dle pohlaví a věku

Oblibu tohoto kroužku i pedagoga hodnotili respondenti velmi pozitivně, a to v 80 % známkou jedna a z 20 % známkou 2. Celkově tento kroužek navštěvuje dle získaných odpovědí 5 respondentů. Čtyři z nich klasifikovali oblíbenost kroužku i pedagoga vedoucího tuto aktivitu hodnocením jedna.

O kroužku Parkouru se všichni, kteří na dotazník odpověděli, dozvěděli od svých kamarádů. S výběrem tohoto kroužku jim nikdo nepomáhal a rozhodli se pro něj sami.

6.1.10 Kroužek Malá výtvarnice

Kroužek Malá výtvarnice je určen pro děti ve věku 6-13 let. V tomto kroužku děti tvoří výtvarné práce pomocí různých technik, od malování, přes využití přírodních materiálů až po výrobu šperků. Z dotazovaných dětí tento kroužek navštěvují tři mladé dívky, patřící do věkové kategorie 6-10 let.

Všechny tři dívky shodně ohodnotily oblibu kroužku i pedagoga, který jej vede známkou jedna. Toto hodnocení představuje velkou oblibu kroužku i pedagoga. Všechny také uvedly, že se o tomto kroužku dozvěděly od rodičů a ti jim i s výběrem této zájmové činnosti radili.

6.1.11 Kroužek Rolnička

Poslední z kroužků, které tázané děti zmínily ve svých odpovědích na dotazník byl hudební kroužek Rolnička, ve kterém se děti od 6 do 13 let mohou seznámit s notami, hudebními nástroji a za pomoci klavíru si i zazpívat. Z respondentů dotazníkového šetření navštěvují tento kroužek dvě dívky ve věkové kategorii 6-10 let. Obě ohodnotily oblibu pedagoga i kroužku známkou jedna. O kroužku se dozvěděly od rodičů a ti jim poradili s jeho výběrem.

6.1.12 Shrnutí podkapitoly

Ze získaných odpovědí je možné vyhodnotit, že dotázaní chlapci častěji navštěvují kroužky Pohybové hry, Nerf, Dračí doupě a Parkour. Respondenti dívky se pak ve větším počtu účastní zájmových aktivit Keramika, Vaření, Badminton, Zumba, Malá výtvarnice a Rolnička.

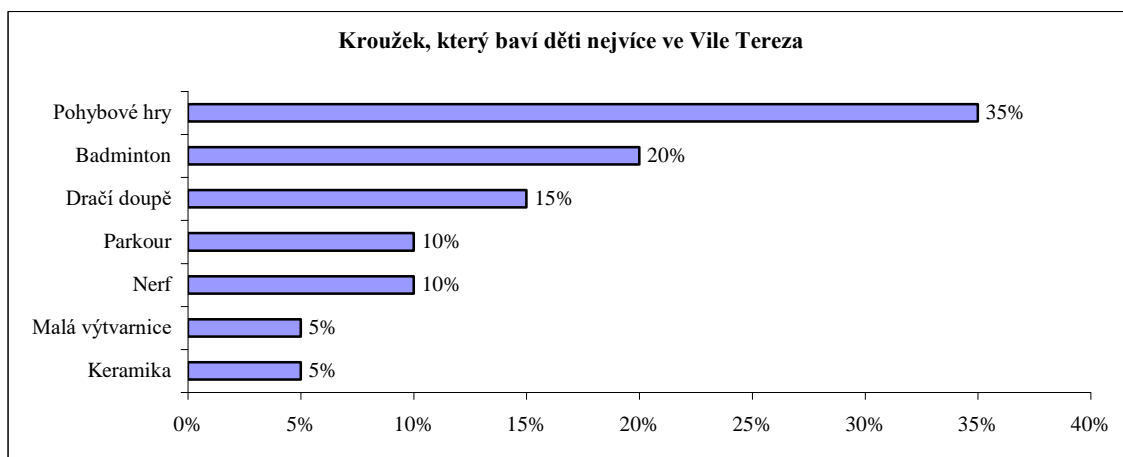
O sportovní aktivitě jako jsou Pohybové hry se děti dozvěděly od rodičů. Je možné předpokládat, že rodiče upřednostňují v rámci volnočasové činnosti dětí pohybovou aktivitu. Důvodem může být nejen zájem umožnit dítěti více fyzické aktivity, ale současně může být pro rodiče blízký a srozumitelný také název aktivity, který sami znají ze svého dětství. O novějších typech pohybových aktivit, jako jsou Badminton, Nerf, Zumba nebo Parkour, se děti spíše dozvídají od svých vrstevníků.

Umělecky zaměřené kroužky, jako je Keramika, Malá výtvarnice a Rolnička, jsou voleny dotazovanými dívkami. Kroužek se zaměřením na strategii a logiku navštěvuje více dotázaných chlapců.

6.2 Kroužek, který děti baví nejvíce

Dotázané děti v domě dětí a mládeže Vila Tereza navštěvují jeden až dva kroužky. Dvacet dětí, které se účastní činnosti ve dvou kroužcích, volilo oblíbenější variantu mezi nimi. Výsledky jsou součástí grafu 6.22. Nejoblíbenější a nejvíce navštěvovaným kroužkem

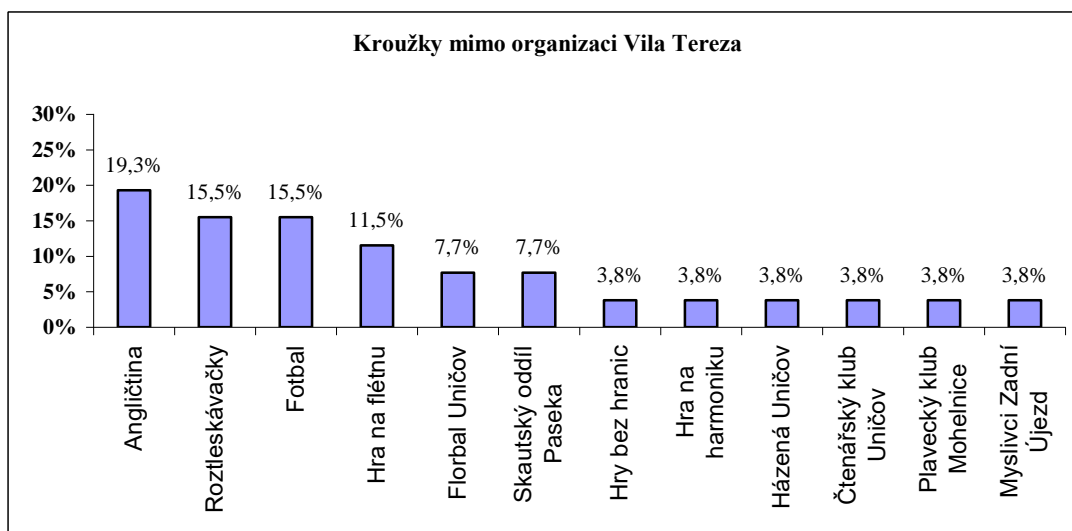
u dotazovaných jsou Pohybové hry. Další oblíbené zájmové činnosti jsou z pohledu dětí Badminton a Dračí doupe.

Graf 6.22 Kroužek, který baví děti nejvíce

6.3 Kroužky mimo organizaci Vila Tereza

Mimo organizaci Vila Tereza v Uničově navštěvuje zájmový kroužek 26 dětí (40,6 %). Do kroužku pouze v této organizaci dochází 38 dotázaných, což je 59,4 % respondentů. Výčet kroužků, které děti navštěvují mimo organizaci, je uveden v grafu níže.

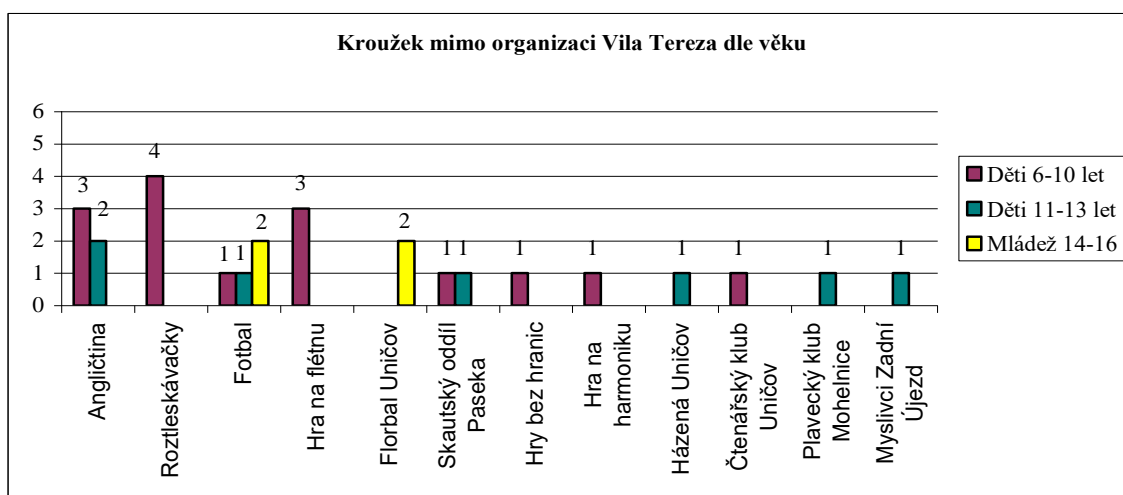

Graf 6.23 Kroužky mimo organizaci Vila Tereza

V grafu 6.24. jsou znázorněny kroužky, které dotázané děti navštěvují mimo organizaci Vila Tereza. Z 26ti respondentů, kteří potvrdili docházku do dalšího zájmového kroužku mimo DDM, je nejvíce zapsáno do kroužku Angličtiny - jedná se o 5 dotázaných. Čtyři

respondenti (15,5 %) se věnují dalším sportovním činnostem mimo Vilu Tereza, a to Fotbalu a kroužku Roztleskávaček. Kroužky, které uvedl pouze jeden respondent, jsou v grafu vyznačeny hodnotou 3,8%.

Dále je možné otázku týkající se kroužků, které dotázané děti navštěvují mimo organizaci Vila Tereza, vyhodnotit podle věkových kategorií, jak je zobrazeno v grafu níže. Nejvíce se aktivit mimo zkoumané středisko účastní děti ve věku 6-10 let. Nejméně pak mládež 14-16 let, která ale měla nízké zastoupení v dotazníkovém šetření, výsledek má tudíž i nižší vypovídající hodnotu.

Graf 6.24 Kroužek mimo organizaci Vila Tereza dle věku

6.4 Návrh dalších kroužků

Čtyřicet osm dětí z celkem 64 dotázaných (75 %) neprojevílo zájem věnovat se zájmové činnosti v dalším kroužku. Návrh na další aktivity, které by ve Vile Tereza uvítali, představilo 16 respondentů. Převažovaly kroužky hudebně nebo sportovně zaměřené.

Největší zájem ze strany dotazovaných byl o kroužek fotbalu a malování (3 respondenti), po dvou odpovědích získaly aktivity hra na kytaru, zpěv a tenis. Kroužky hra na klavír, hasiči, tvoření a tanec získaly po jedné odpovědi.

7 Analýza výsledků - rodičů

Druhým dotazníkem, který byl pro účely této práce vytvořen, je dotazník pro rodiče dětí, kteří navštěvují pravidelnou zájmovou činnost v organizaci Vila Tereza Uničov. Dotazník 2 je součástí přílohy 2. Stejně jako u dětí byl dotazník rozdělen do několika částí. V první části rodiče hodnotí kroužek nebo kroužky, které jejich děti navštěvují, vyjadřují se k práci pedagoga a poskytují informace o zdroji, ze kterého se o daném kroužku dozvěděli. V další části posuzují organizaci Vila Tereza jako celek a v poslední části hodnotí ze svého pohledu důležitost vybraných kritérií při rozhodování o volbě kroužku dítěte.

7.1 Hodnocení kroužků, které děti navštěvují

V této části práce je uveden počet kroužků, které děti respondentů navštěvují. Níže v grafu jsou kroužky vyjmenovány a také jsou zde zpracována data vztahující se k návštěvnosti. Dále se rodiče vyjadřují ke spokojenosti s pedagogem, který daný zájmový útvar vede, a k informačním zdrojům, ze kterých se o daném kroužku dozvěděli.

7.1.1 Počet navštěvovaných kroužků v organizaci Vila Tereza

Většina dotázaných rodičů (80 %) odpověděla, že děti v organizaci Vila Tereza navštěvují pouze jeden kroužek. Činnosti ve dvou zájmových útvarech se v tomto zařízení věnuje pouhých 9 dětí dotázaných respondentů.

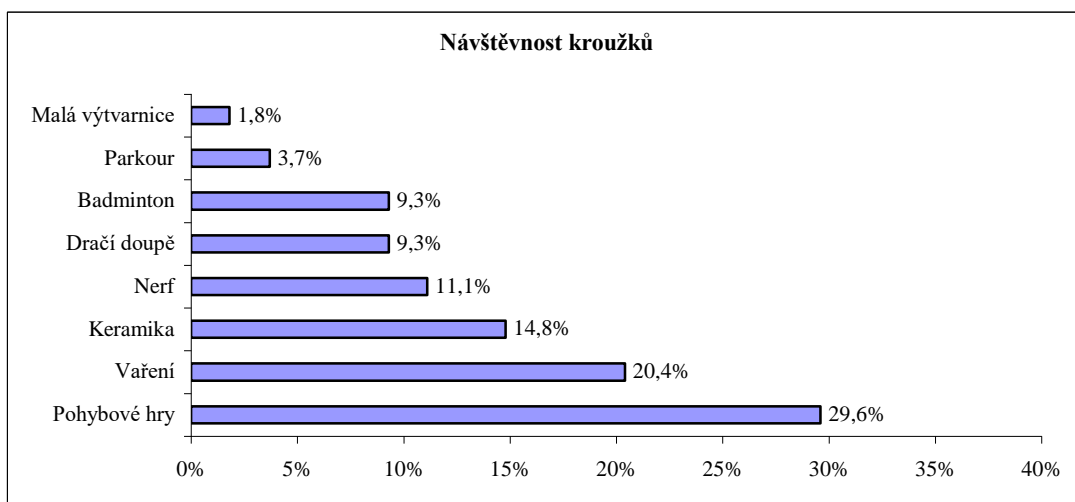
Počet navštěvovaných kroužků	Absolutní četnost	Relativní četnost
Jeden kroužek	36	80 %
Dva kroužky	9	20 %
Celkem	45	100 %

Tabulka 7.1 Počet navštěvovaných kroužků

Hodnota celkem představuje číslo 54, 36 dětí navštěvuje ve zkoumaném zařízení jeden kroužek a 9 dětí navštěvuje kroužky dva. Děti respondentů tráví nejvíce volný čas v kroužku Pohybové hry. Nejméně pak v kroužku Parkour a Malá výtvarnice.

Návštěvnost kroužků	Absolutní četnost	Relativní četnost
Pohybové hry	16	29,6 %
Vaření	11	20,4 %
Keramika	8	14,8 %
Nerf	6	11,1 %
Dračí doupě	5	9,3 %
Badminton	5	9,3 %
Parkour	2	3,7 %
Malá výtvarnice	1	1,8 %
Celkem	54	100 %

Tabulka 7.2 Návštěvnost kroužků

Graf 7.1 Návštěvnost kroužků

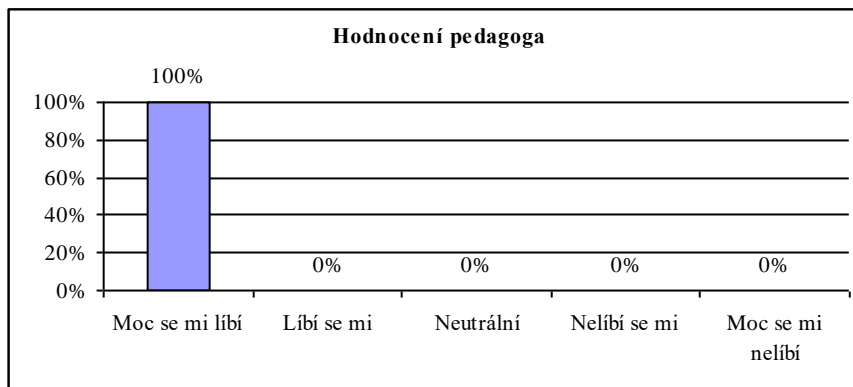
7.1.2 Kroužek Pohybové hry

Z celkového počtu dětí respondentů, kteří navštěvují kroužek Pohybové hry, je 62,5 % dívek a 37,5 % chlapců. Údaje vychází z dotazníkového šetření poskytnutého rodiči dětí, které se věnují pravidelné volnočasové činnosti v organizaci Vila Tereza Uničov.

Pohybové hry	Absolutní četnost	Relativní četnost
Dívky	10	62,5%
Chlapci	6	37,5%
Celkem	16	100%

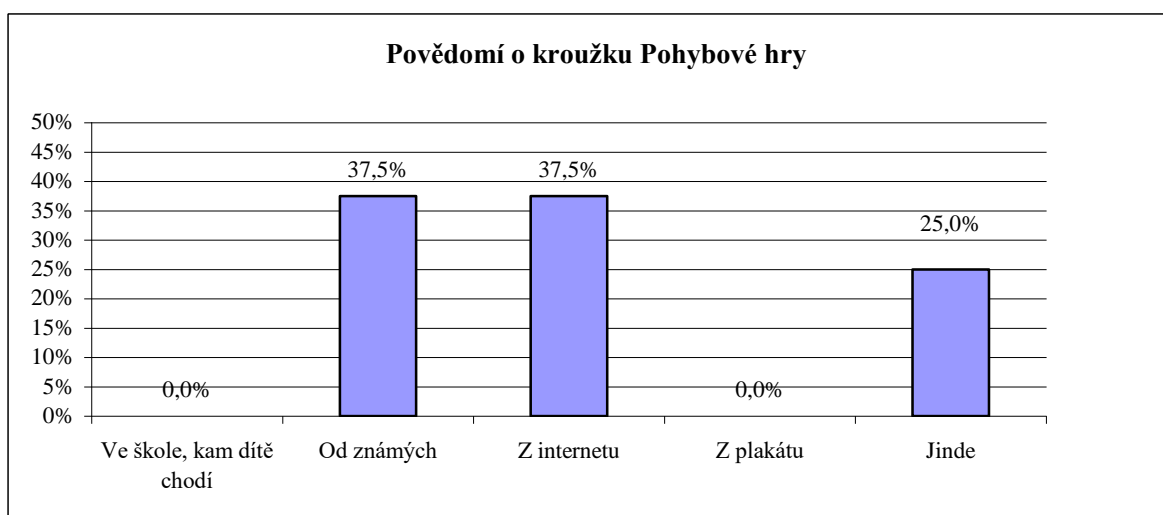
Tabulka 7.3 Návštěvnost kroužku Pohybové hry dle pohlaví

Všichni dotázaní rodiče, jejichž dítě navštěvuje kroužek Pohybové hry, hodnotili pedagoga této zájmové činnosti velice kladně. Ve škále 1-5 zvolilo 100% respondentů hodnotu 1.

Graf 7.2 Hodnocení pedagoga

V grafu níže je znázorněno, kde se rodiče o tomto kroužku dozvěděli. Nejčastějším poskytovatelem informací byli známí a internet, tyto zdroje uvedlo shodně 37,5 % dotázaných rodičů. Dále respondenti volili možnost jinde, v doplňující odpovědi, která byla u této varianty požadovaná, upřesnili všichni čtyři rodiče, že se o této zájmové činnosti dozvěděli od svých dětí.

Graf 7.3 Povědomí o kroužku Pohybové hry

Tento kroužek většina z tázaných rodičů (75 %) zvolila pro své dítě z důvodu přání dítěte, nebo protože kroužek navštěvoval jeho kamarád. V dalších odpovědích respondenti uvedli jako důvod začlenění dítěte do kolektivu nebo jeho sportovní vyžití.

7.1.3 Kroužek Vaření

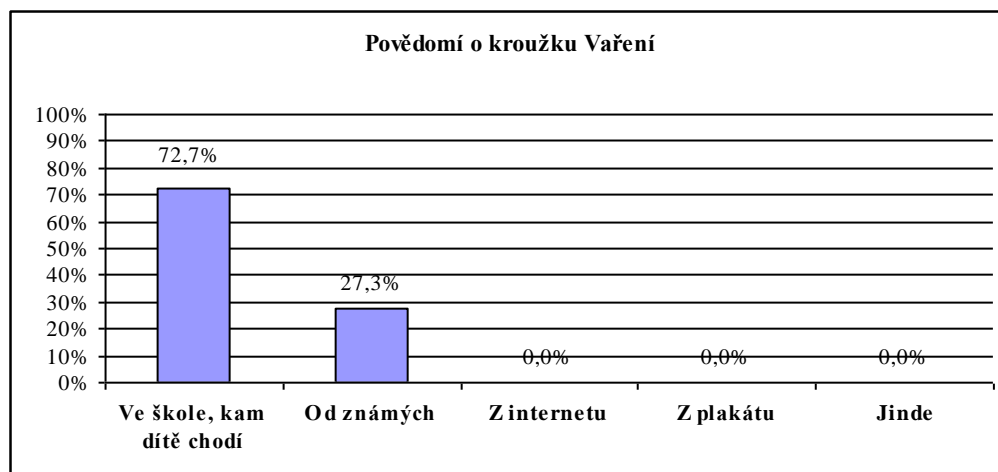
Činnosti v kroužku Vaření se dle odpovědí získaných z dotazníkového šetření věnuje 90,9 % dívek a 9,1 % chlapců. Absolutní hodnota i relativní četnost vyplývají z tabulky 7.4, která je uvedena níže.

Vaření	Absolutní četnost	Relativní četnost
Dívky	10	90,9 %
Chlapci	1	9,1 %
Celkem	11	100 %

Tabulka 7.4 Návštěvnost kroužku Vaření dle pohlaví

Hodnocení pedagoga vedoucího kroužek Vaření dopadlo stoprocentně hodnocením známkou jedna. Všichni rodiče oznámkovali pedagoga nejlepší známkou, která vypovídá o tom, že jsou s jeho prací velice spokojeni.

Nejvíce rodičů se dozvědělo o kroužku Vaření od učitele ze školy, kam dítě dochází. Ve škole se o kroužku dozvědělo osm z jedenácti rodičů. Další tři rodiče se o této zájmové činnosti dozvěděli od známých.

Graf 7.4 Povědomí o kroužku Vaření

7.1.4 Kroužek Keramika

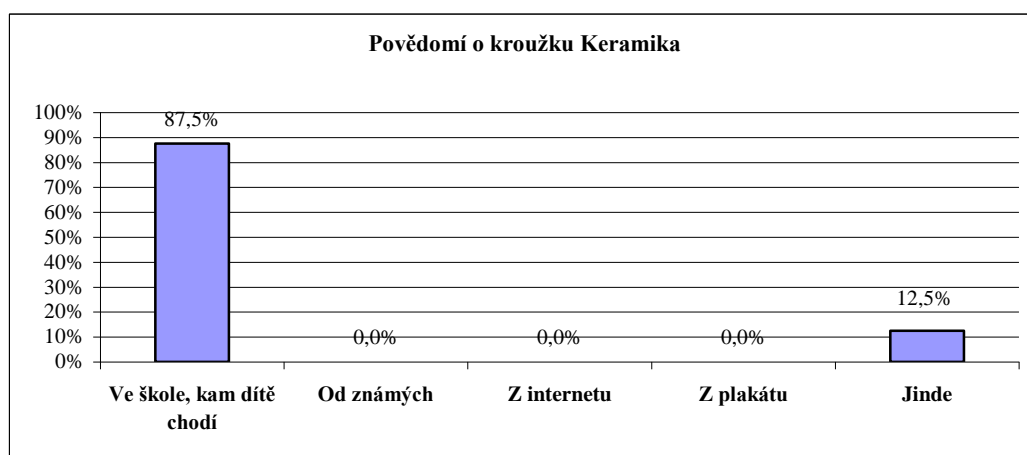
Z dotazníkového šetření vyplývá, že 12,5 % dětí dotazovaných rodičů navštěvuje kroužek Keramiky, z nich je 87,5 % dívek, což představuje 7 děvčat a jednoho chlapce.

Keramika	Absolutní četnost	Relativní četnost
Dívky	7	87,5 %
Chlapci	1	12,5 %
Celkem	8	100 %

Tabulka 7.5 Návštěvnost kroužku Keramika

Všech osm dotázaných rodičů shodně odpovědělo, že se jim práce pedagoga vedoucího kroužek Keramika velice líbí. Sto procent rodičů oznámkovalo tohoto pedagoga známkou jedna.

Povědomí o tomto kroužku dotazovaní rodiče získali především ve škole, kam jejich dítě chodí. Takto odpovědělo sedm z osmi rodičů. Jeden rodič se o této zájmové činnosti dozvěděl od kamaráda svého dítěte.

Graf 7.5 Povědomí o kroužku Keramika

7.1.5 Kroužek Nerf

Kroužek Nerf je, díky svému zaměření na zbraně a strategii, více oblíbený mezi hochy. Celkově tento kroužek navštěvuje šest dětí dotazovaných rodičů a jedná se pouze o chlapce, jak je patrné z tabulky níže.

Keramika	Absolutní četnost	Relativní četnost
Dívky	0	0 %
Chlapci	6	100 %
Celkem	6	100 %

Tabulka 7.6 Návštěvnost kroužku Nerf dle pohlaví

Všech šest dotazovaných rodičů se shodlo na tom, že pedagog, který vede tento kroužek, je velice oblíbený a jsou s jeho prací naprosto spokojeni. Rodiče měli možnost klasifikovat spokojenost s prací pedagoga v rozmezí od jedné do pěti, všichni hodnotili známkou jedna.

Povědomí o tomto kroužku získali čtyři rodiče (66,6 %) od svých dětí, na jejich popud je do kroužku také přihlásili. Dva rodiče získali informace o této zájmové aktivitě od svých známých.

Povědomí o kroužku Keramika	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ve škole, kam dítě chodí	0	0,0 %
Od známých	2	33,3 %
Z internetu	0	0,0 %
Z plakátu	0	0,0 %
Jinde	4	66,6 %
Celkem	6	100 %

Tabulka 7.7 Povědomí o kroužku Keramika

7.1.6 Kroužek Dračí doupě

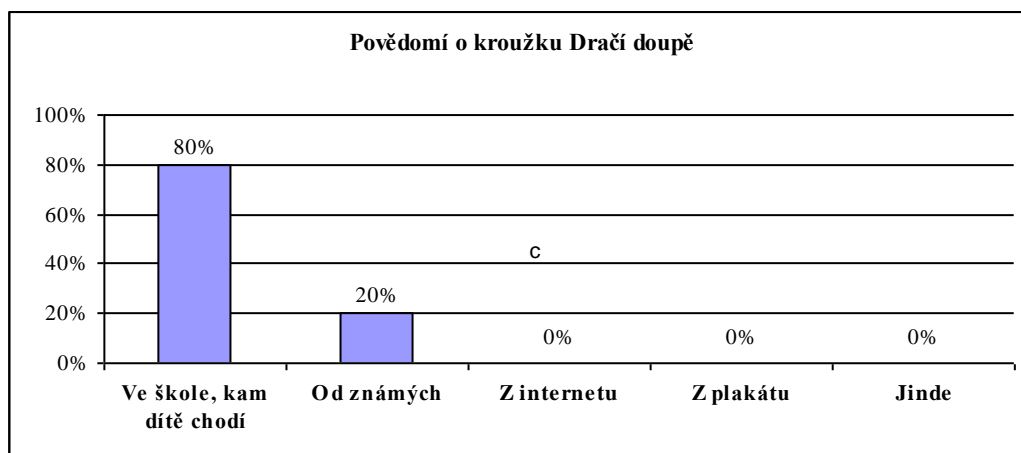
Kroužek Dračí doupě navštěvuje dle zjištěných výsledků pět dětí tázaných rodičů. Všechny tyto děti jsou chlapci. Data jsou uvedena v tabulce 7.26.

Dračí doupě	Absolutní četnost	Relativní četnost
Dívky	0	0 %
Chlapci	5	100 %
Celkem	5	100 %

Tabulka 7.8 Návštěvnost kroužku Dračí doupě dle pohlaví

Všichni dotázaní odpověděli, že jsou s prací pedagoga vedoucího tento kroužek spokojeni, všichni jej oznámkovali hodnotou jedna.

Rodiče mají z 80% procent povědomí o této zájmové aktivitě díky škole, kam dítě dochází. Jsou to čtyři rodiče z pěti. Zbýlých 20 % se o této zájmové aktivitě dozvědělo od známých.

Graf 7.6 Povědomí o kroužku Dračí doupě

7.1.7 Kroužek Badminton

Z celkového počtu získaných odpovědí na otázku, jaký kroužek dítě v rámci organizace Vila Tereza navštěvuje, rodiče dvakrát odpověděli Badminton v případě dívky a třikrát v případě chlapce.

Badminton	Absolutní četnost	Relativní četnost
Dívky	2	40 %
Chlapci	3	60 %
Celkem	5	100 %

Tabulka 7.9 Návštěvnost kroužku Badminton dle pohlaví

S pedagogem tohoto kroužku jsou rodiče spokojeni, ze stupnice jedna až pět ho oznámkovali ve sto procentech hodnotou jedna. Práce pedagoga, kterou v tomto kroužku vykonává, je tedy pro dotazované velice dobrá.

Všichni dotazovaní rodiče se také shodli na tom, že se o kroužku Badminton dozvěděli ve školním zařízení, které jejich dítě navštěvuje.

7.1.8 Kroužek Parkour

Ze získaných odpovědí dotazníkového výzkumu dvě děti navštěvují kroužek Parkour. Konkrétně se jedná o dva chlapce, jak je uvedeno v tabulce 7.10.

Parkour	Absolutní četnost	Relativní četnost
Dívky	0	0 %
Chlapci	2	100 %
Celkem	2	100 %

Tabulka 7.10 Návštěvnost kroužku Parkour dle pohlaví

Oba rodiče, jejichž dítě navštěvuje kroužek Parkour odpověděli, že jsou s prací pedagoga této aktivity naprosto spokojeni, jeho práci hodnotili jako velice dobrou.

Informace o této aktivitě se rodiče obou chlapců dozvěděli od svých dětí. Údaj vychází z jejich shodné odpovědi v dotazníkovém šetření – jiný zdroj rodiče upřesnili v otevřené odpovědi.

7.1.9 Kroužek malá výtvarnice

Tento kreativní kroužek navštěvuje dle výsledků dotazníkového šetření jedna dívka. Tento výsledek je pro vyhodnocení velice malý, stručně lze uvést, že rodič této dívky je s pedagogem spokojený na hodnotu jedna a o tomto kroužku se dozvěděl od svých známých.

Malá výtvarnice	Absolutní četnost	Relativní četnost
Dívky	1	100 %
Chlapci	0	0 %
Celkem	1	100 %

Tabulka 7.11 Návštěvnost kroužku Malá výtvarnice

7.1.10 Shrnutí podkapitoly

Dle dotázaných rodičů dívky navštěvují častěji kroužky Pohybové hry, Keramiku a Vaření. Chlapci dotazovaných rodičů se pak více účastní kroužků Nerf, Badminton a Dračí doupě. U kroužku Badminton je tento výsledek odlišný oproti odpovědím dětí, z průzkumu u dětí vyplynulo četnější zapojení dívek.

Nejčastěji se rodiče odpovídající na dotazník dozvěděli o kroužcích ve škole. Jednalo se o kroužky Keramika, Badminton a Dračí doupě. O nabídce kroužku Pohybové hry získali rodiče informace nejvíce od známých a z internetu, o kroužku Vaření měli povědomí díky škole a známým. S kroužkem Nerf se tázaní rodiče seznámili prostřednictvím svých dětí.

Důvodem pro zapojení dětí do činnosti v kroužku Pohybových her byl u dotazovaných rodičů kolektiv vrstevníků a také fyzická aktivita dítěte. U uměleckých kroužků volili s dětmi tuto zájmovou činnost pro rozvoj jejich uměleckého talentu a současně si přáli, aby si dítě našlo kamarády se stejným zájmem.

7.2 Hodnocení domu dětí a mládeže Vila Tereza

V dotazníkovém šetření bylo položeno několik otázek týkající se provozu a nabídky domu dětí a mládeže Vila Tereza. Níže jsou specifikované otázky a vyhodnoceny odpovědi rodičů, kteří se dotazníkového šetření zúčastnili. Jejich děti aktivity v DDM Vila Tereza v současné době pravidelně navštěvují.

Rodiče byli požádáni ohodnotit systémem známkování komunikaci pedagogů zájmových aktivit Vily Terezy s rodiči. Všichni rodiče shodně odpověděli známkou jedna, která představuje výbornou komunikaci pedagogů jednotlivých kroužků této organizace.

Dále pak stejnou metodou měli zhodnotit poskytování informací o kroužcích a akcích této organizace. Opět se všichni dotázaní rodiče shodli ve známkování a ohodnotili poskytování informací jako výborné.

Další otázka se vztahovala k vybavení a prostředí organizace Vila Tereza Uničov. V odpovědi respondenti hodnotili spokojenost kladně. Známkou jedna udělilo 35 dotázaných (78 %), známkou dvě zvolilo 10 respondentů (22 %).

S nabídkou pravidelných aktivit byli také všichni rodiče spokojeni. Žádný z respondentů nevyužil možnosti vyjádřit svoji nespokojenost se zájmovými aktivitami pořádanými touto organizací.

Poslední otázkou vztahující se k hodnocení Vily Tereza bylo, zda dítě navštěvuje ještě jiný kroužek zkoumanou organizací. V případě kladné odpovědi následoval průzkum, o jaký kroužek se jedná. Kroužek mimo Vily Tereza navštěvuje dle odpovědí dotázaných rodičů 7 dětí (16 %). Mimo tuto organizaci děti chodí do Sokola, tanečního kroužku Styl dance Uničov, do základní umělecké školy a do jazykové školy. Rodiče měli možnost v rámci otevřených otázek doplnit, co by chtěli k danému tématu dodat. Bohužel nikdo z respondentů tuto možnost nevyužil.

7.3 Kritéria rozhodování rodičů

V poslední části dotazníkového šetření se rodiče vyjadřovali k vybraným kritériím při volbě kroužku. Klasifikací 1 - 5 rodiče hodnotili, jakou důležitost jednotlivým hlediskům přisuzují. V tabulce níže jsou uvedené odpovědi v číselné hodnotě. Z těchto hodnot je následně vypočten průměr. Znamka jedna představuje odpověď nejméně důležité, známka 5 velmi důležité.

Při výběru kroužku je pro mě jakožto rodiče důležité	1	2	3	4	5	Průměr
Finance	3	6	15	0	21	3,66
Místní dostupnost	2	0	11	14	18	4,02
Zájem dítěte	12	3	8	9	13	3,17
Časová dostupnost	10	4	13	6	12	3,13

Tabulka 7.12 Důležitost daného tvrzení

Finanční náročnost je pro respondenty ve 21 případech velmi důležitá. Není jim tedy jedno, kolik za pravidelnou aktivitu svého dítěte budou muset zaplatit. Výsledná průměrná hodnota 3,66, vypočtená z odpovědí rodičů na otázku financí, se po zaokrouhlení blíží hodnotě 4. Výsledek vypovídá o důležitosti tohoto hlediska, finance hrají pro respondenty rodiče zásadní roli.

Nejvyšší hodnocení bylo zaznamenáno u místní dostupnosti, nejčastěji byla zvolena známka 5, která svědčí o nejdůležitějším hledisku rodičů. V této oblasti respondenti volili především známkování mezi hodnotami 3 - 5, a to z 96%. Místní dostupnost kroužku pro jejich děti tudíž představuje důležitý ukazatel při jeho výběru. Místní dostupnost je pro rodiče důležitá.

Důležitost zájmu dítěte vyšla v poměrně neutrální hodnotě 3,17, čili v průměru mají rodiče neutrální postoj k tomu, zda dítě má o danou pravidelnou aktivitu zájem. Tento výsledek je zapříčiněn vysokou odchylkou mezi odpověďmi s hodnotami jedna a pět. Téměř shodný počet respondentů zároveň potvrdil i vyvrátil tvrzení, že jim na zájmu o daný kroužek ze strany dítěte záleží.

V rámci časové dostupnosti pravidelného kroužku se rodiče v průměru opět přiklonili k neutrální klasifikaci. Výslednou průměrnou hodnotou této důležitosti je 3,13. Ve dvanácti odpovědích rodiče uvedli, že časová dostupnost kroužku je pro ně velice důležitá. Desetkrát

se respondenti k této otázce vyjádřili, že pro ně není důležitá. V rámci hodnocení hlediska nevyplýnuly žádné extrémně rozdílné priority ani shoda mezi rodiči. Důležitost tohoto hlediska se v odpovědích pohybovala na průměrné hodnotě. V této oblasti nelze tudíž vyvodit z dotazníkového šetření další závěry nebo doporučení.

8 Verifikace hypotéz, shrnutí výzkumu, diskuze

V poslední části práce byla provedena verifikace hypotéz, shrnutí výzkumu a porovnání s jinou prací. Verifikace hypotéz probíhala za pomoci potvrzení či vyvrácení tří stanovených hypotéz. Ke shrnutí výzkumu byly zodpovězeny výzkumné otázky a pro porovnání s jinou prací byla využita diplomová práce zabývající se nabídkou zájmových činností v Domě dětí a mládeže.

8.1 Verifikace hypotéz

Pro ověření hypotéz jsme použili test nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční nebo čtyřpolní tabulku, tento výpočet je možno využít v případě, kdy rozhodujeme, zda existuje vztah mezi dvěma jevy, které jsou zachyceny pomocí nominálního či ordinálního měření. Hypotézy jsou testovány pomocí testu nezávislosti chí-kvadrát pro čtyřpolní tabulku.

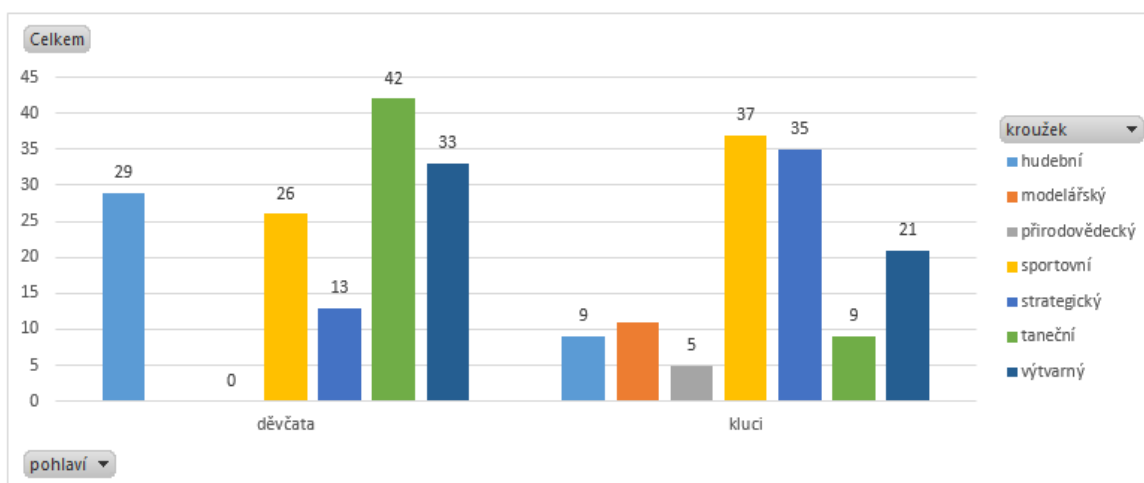
8.1.1 Verifikace hypotézy č. 1

Vliv pohlaví dětí na výběr volnočasových aktivit.

H1_A: Děvčata navštěvují kroužky jiného obsahového zaměření než chlapci.

H1₀: Mezi pohlavím dětí a výběrem obsahového zaměření kroužku není vztah.

Pro sestavení grafu byla použita data celkového počtu (270) objektivních přihlášek na kroužky v Domě dětí a mládeže Vila Tereza Uničov. Do kontingenční tabulky jsou dosazeny kroužky podle dělení Domu dětí a mládeže Vila Tereza.

Graf 8.1 Rozdíl pohlaví při výběru kroužku

Pohlaví	Kroužky (P/O)							
	hudební	modelář	přírodověd.	sportovní	strategický	taneční	výtvarný	Σ
děvčata	29 (20,1)	0 (5,8)	0 (2,6)	26 (33,4)	13 (25,4)	42 (27,0)	33 (28,6)	143
kluci	9 (17,9)	11 (5,2)	5 (2,4)	37 (29,6)	35 (22,6)	9 (24,0)	21 (25,4)	127
Celkem	38	11	5	63	48	51	54	270

Tabulka 8.1 Rozdíl pohlaví při výběru kroužku

P = pozorovaná četnost

O = očekávaná četnost

Výpočet počtu stupňů volnosti:

$$f = (r - 1) * (s - 1) = 6$$

Zvolená hladina významnosti je 0,05

Pro hladinu významnosti 0,05 a stupeň volnosti 6 nalezneme ve statistických tabulkách kritickou hodnotu testového kritéria $\chi^2_{0,05}(6) = 12,592$.

Výpočet hodnot testového kritéria: Pro všechna pole jsme spočítali hodnotu $(P - O)^2/O$ a hodnoty následně sečetli. Výsledná hodnota testového kritéria $\chi^2 = 61,82$.

Při srovnání vypočtených hodnot zjišťujeme, že kritická hodnota testového kritéria 12,592 je nižší než vypočtená hodnota testového kritéria (61,82). Odmítáme tedy nulovou hypotézu a přijímáme hypotézu alternativní. Můžeme konstatovat, že děvčata navštěvují kroužky jiného obsahového zaměření než chlapi.

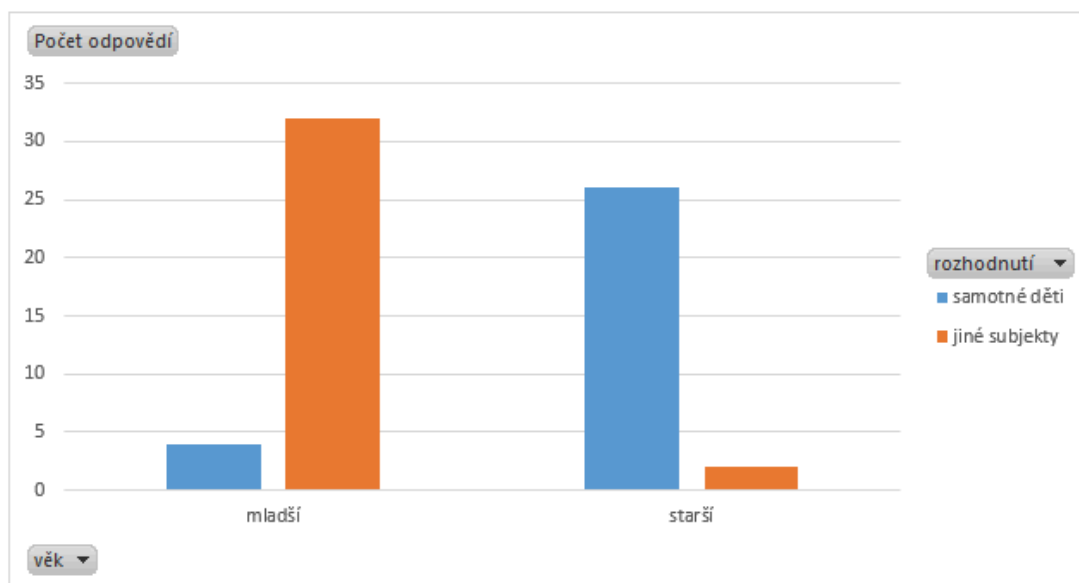
8.1.2 Verifikace hypotézy č. 2

Subjekt rozhodující o výběru volnočasových aktivit dětí.

H_{2A}: Starší děti si samy vybírají kroužek častěji než mladší děti.

H₂₀: Věk dítěte nesouvisí s tím, kdo rozhoduje o výběru kroužku dítěte.

Pro ověření hypotézy byly využity odpovědi mladších a starších dětí na otázky z dotazníku, ve kterých sdělovaly, zda si kroužek vybraly samy, nebo jim s výběrem někdo pomáhal. Potvrzením nebo odmítnutím hypotézy č. 2 zjistíme, zda je věk dítěte významný pro skutečnost, kdo rozhoduje o volbě volnočasových aktivit.

Graf 8.2 Subjekt rozhodující o výběru volnočasových aktivit dětí

Věk	Rozhodnutí (P/O)		
	Samotné děti	Jiné subjekty	Celkem
mladší	4	32	36
starší	26	2	28
Celkem	30	34	64

Tabulka 8.2 Subjekt rozhodující o výběru volnočasových aktivit dětí

P = pozorovaná četnost

O = očekávaná četnost

Výpočet počtu stupňů volnosti:

$$f = (r - 1) * (s - 1) = 1$$

Zvolená hladina významnosti je 0,05

Pro hladinu významnosti 0,05 a stupeň volnosti 1 nalezneme ve statistických tabulkách kritickou hodnotu testového kritéria $\chi^2_{0,05}(1) = 3,841$.

Pro výpočet testu nezávislost chí–kvadrát pro čtyřpolní tabulku jsme použili následující vztah:

$$\chi^2 = n \cdot \frac{(ad-bc)^2}{(a+b) \cdot (a+c) \cdot (b+d) \cdot (c+d)}$$

Vypočítaná hodnota je:

$$\chi^2 = 64 \cdot \frac{(4 \cdot 2 - 32 \cdot 26)^2}{36 \cdot 30 \cdot 34 \cdot 28}$$

Výsledná hodnota testového kritéria $\chi^2 = 42,26$.

Při srovnání vypočtených hodnot zjistíme, že kritická hodnota testového kritéria 3,841 je nižší než vypočtená hodnota testového kritéria (42,26). Odmítáme tedy nulovou hypotézu a přijímáme hypotézu alternativní, to znamená, že starší děti si častěji samy vybírají konkrétní kroužek, zatímco mladším dětem s výběrem kroužku častěji někdo pomáhá.

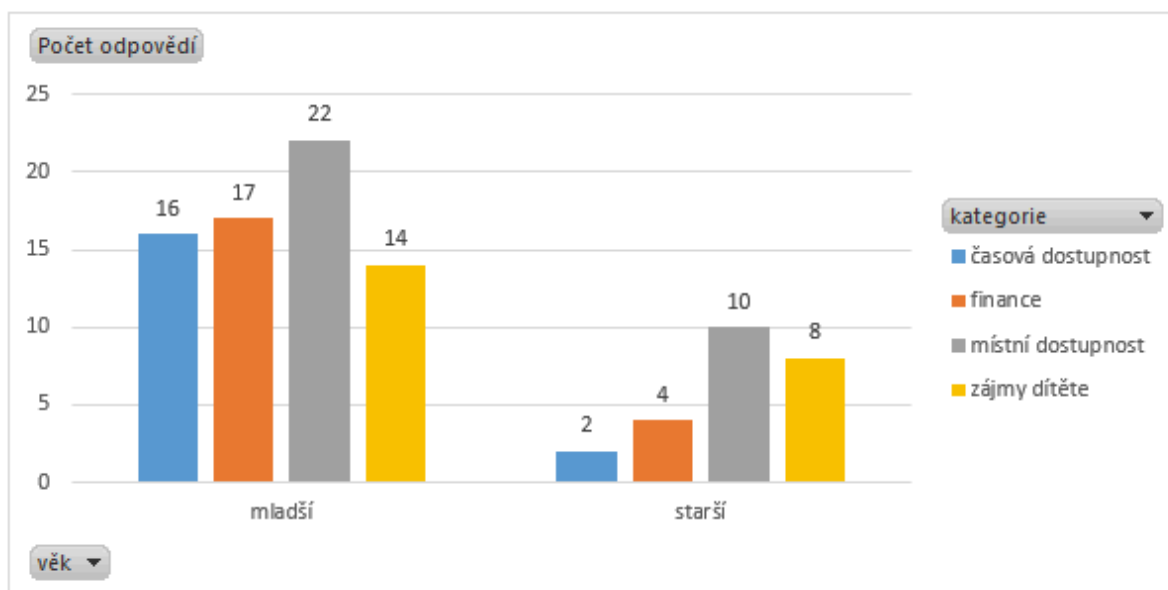
8.1.3 Verifikace hypotézy č. 3

Důležitost kritéria při volbě kroužků.

H_{3A}: Rodiče mladších a starších dětí se liší v tom, jaká kritéria při výběru kroužku jsou pro ně důležitá.

H₃₀: Mezi důležitostmi kritéria volby kroužku a věkem dítěte není vztah.

Pro ověření hypotézy byla použita data z dotazníku, ve kterém rodiče mladších a starších žáků hodnotili tvrzení – důležitost kritérií při výběru kroužku. Potvrzením nebo odmítnutím hypotézy č. 3 zjistíme, zda se rodiče mladších a starších dětí liší v tom, jaká kritéria při výběru kroužku jsou pro ně důležitá.

Graf 8.3 Důležitost při výběru kroužku u rodičů mladších a starších dětí

	Kritérium (P/O)			
Rodiče	časová dostupnost	finance	místní dostupnost	zájmy dítěte
mladší	16 (9)	17 (9)	22(9)	14 (9)
starší	2 (7)	4 (7)	10 (7)	8 (7)
Celkem	18	21	32	22

Tabulka 8.3 Důležitost při výběru kroužku u rodičů mladších a starších dětí

P = pozorovaná četnost

O = očekávaná četnost

Výpočet počtu stupňů volnosti:

$$f = (r - 1) * (s - 1) = 3$$

Zvolená hladina významnosti je 0,05

Pro hladinu významnosti 0,05 a stupeň volnosti 3 nalezneme ve statistických tabulkách kritickou hodnotu testového kritéria $\chi^2_{0,05}(3) = 7,815$.

Výpočet hodnot testového kritéria: Pro všechna pole jsme spočítali hodnotu $(P - O)^2/O$ a hodnoty následně sečetli. Výsledná hodnota testového kritéria $\chi^2 = 4,31$.

Při srovnání vypočtených hodnot zjišťujeme, že kritická hodnota testového kritéria 7,815 je vyšší než vypočtená hodnota testového kritéria (4,31). Alternativní hypotézu, že rodiče starších a mladších dětí se mezi sebou liší v důležitosti kritérií při výběru kroužků, tedy nemůžeme přijmout.

8.2 Shrnutí výzkumu

Ke shrnutí výzkumu bylo využito již dříve definovaných výzkumných otázek, za pomoci kterých byly vytvořeny i dotazníky pro děti a rodiče. Výsledky dotazníkového šetření včetně tabulek a grafů jsou detailně popsány v kapitolách šest a sedm, které jsou věnovány analýze výsledků. Slovní vyhodnocení výzkumným otázkám je shrnuto níže.

- Jak jsou děti spokojené s kroužkem, do kterého dochází a s pedagogem, který kroužek vede?

Dle výsledků získaných z dotazníkového výzkumu jsou dotazované děti se všemi kroužky i pedagogy, kteří kroužky vedou spokojené. Žádné z tázaných dětí se nevyjádřilo v jednotlivých pětibodových škálových otázkách hůře než hodnotou dvě. Výše zmíněným

byla zodpovězena první výzkumná otázka týkající se spokojenosti s vybranými kroužky a s pedagogy, kteří je vedou.

- Kdo dětem o navštěvovaném kroužku řekl?

Rodiče respondentům dětem doporučili možnost navštěvovat kroužek Pohybové hry, Keramika, Malá výtvarnice a Rolnička. Jedná se především o kroužky umělecké. Je pravděpodobné, že rodiče dotazovaných dětí postřehli u svých dětí kreativní potenciál, a tak jim umožnili rozvoj dovedností v oblasti, která je baví. V rámci Pohybových her je možné se domnívat (a níže popsané výsledky výzkumu s rodiči danou domněnku potvrdí), že rodiče tento kroužek dětem doporučili, neboť chtěli, aby se jejich potomek některé fyzické aktivitě věnoval pravidelně.

- Vybraly si děti kroužek samy? Kdo jim s výběrem pomáhal?

Téměř všechny tázané děti odpověděly, že si navštěvovaný kroužek zvolily samy. Pouze pěti dětem rodiče s výběrem poradili.

- Jaký kroužek, který ve zkoumané organizaci děti navštěvují, se jim líbí nejvíce?

Při zpracování této otázky byly využity odpovědi dětí, které navštěvují ve Vile Tereza více než jeden kroužek. Nejvíce se těmto dětem líbí kroužek Pohybové hry, Badminton a Dračí doupě. Nejnižší hodnocení pak získaly kroužky Malá výtvarnice a Keramika. Výsledky jsou blíže popsány v grafu 6.22.

- Jaké kroužky děti navštěvují v jiné instituci?

Na tuto výzkumnou otázku děti nejčastěji odpověděly kroužek Angličtiny. V předchozích letech bylo možné v této organizaci kroužek Anglického jazyka navštěvovat. Dalšími kroužky, do kterých respondenti docházejí mimo Vilu Tereza, jsou např. Roztleskávačky, fotbal a hra na flétnu.

- Jaký další kroužek by dítě mělo zájem navštěvovat ve zkoumané instituci?

Ve většině odpovědí děti uvedly, že nevědí, jaký další kroužek by volily. Ty, které se vyjádřily, zmínily aktivity jako fotbal, hra na klavír či kytaru, tenis, zpěv a hasiči.

- Jaké kroužky se dětem ve zkoumané instituci líbí, dle odpovědí rodičů?

Dle odpovědí rodičů nejvíce děti navštěvují kroužek Pohybové hry, Vaření a Keramika. Nejméně pak aktivity Parkour a Malá výtvarnice.

- Jaké další kroužky navštěvují děti mimo zkoumanou organizaci - vyjádření rodičů, jejichž děti se účastní pravidelných aktivit v DDM Vila Tereza?

Na tuto otázku rodiče odpověděli, že mimo organizaci Vila Tereza děti chodí do Sokola, tanečního kroužku Styl dance Uničov, do základní umělecké školy a do jazykové školy.

- Z jakých zdrojů se rodiče o zájmových aktivitách zkoumané organizace dozvěděli?

Rodiče, kteří odpověděli na dotazník, se o nabídce kroužku, který nyní jejich dítě navštěvuje, dozvěděli nejčastěji ve škole. Jednalo se o kroužky Keramika, Badminton a Dračí doupě. Od známých zjistili rodiče informace o kroužcích Pohybové hry, Vaření, Malá výtvarnice. O sportovní aktivitě Parkour a Nerf se rodiče dozvěděli od svých dětí. Jedná se o nové kroužky v Domě dětí a mládeže a o moderní styl trávení volného času, tudíž rodiče o těchto aktivitách nemuseli v minulosti mít žádné povědomí a až nyní je děti s nimi seznámily.

- Co rodiče ovlivnilo při výběru daného kroužku?

Rodiče nejčastěji odpověděli, že záměrem výběru kroužků bylo začlenění dětí do kolektivu jejich vrstevníků. U pohybových aktivit se rodiče vyjádřili, že zvolili činnost fyzického charakteru, aby dítěti zajistili více pohybu. U kroužků jako je Nerf nebo Parkur byli rodiče ovlivněni dětmi, které chtěly tento kroužek navštěvovat kvůli svým kamarádům.

- Jak jsou rodiče spokojeni s prací pedagoga kroužku, které jejich dítě navštěvuje?

Otázku spokojenosti rodičů s prací pedagoga kroužku, které dítě navštěvuje, respondenti hodnotili v pětibodové škále, jako známkami ve škole. Všichni zúčastnění rodiče zvolili odpověď jedna, která představuje nejvyšší spokojenost s daným pedagogem.

- Jak rodiče hodnotí komunikaci s pedagogem, informovanost ze strany organizace, prostředí a vybavení zkoumané organizace?

Rodiče odpovídali za pomoci škálových otázek, v klasifikaci volili mezi hodnotami 1-5. Všechny části otázky hodnotili průměrnou známkou jedna. Tato hodnota odpovídá nejvyšší spokojenosti s komunikací ze strany organizace Vila Tereza, protože informace mohou rodiče i děti získávat z webových stránek instituce, přímo ve zkoumané organizaci nebo z facebookového profilu. Stejným způsobem se mohou rodiče, děti i široká veřejnost dozvídat zprávy o uplynulých i budoucích aktivitách. Také prostředí a vybavení zkoumané organizace bylo hodnoceno výborně, všichni zaměstnanci se nepochybně snaží o zvelebování interiéru i exteriéru Vily Terezy.

- Jak jsou rodiče spokojeni s nabídkou pravidelných aktivit v dotazované instituci?

Dle hodnocení ve škále 1-5 volili všichni dotazovaní rodiče hodnotu 1, která v dotazníku představovala nejlepší hodnocení.

- Jaké kroužky dítě navštěvuje mimo Vilu Tereza, dle odpovědí rodičů?

Mimo organizaci Vila Tereza děti navštěvují Sokol, taneční kroužek Styl Dance Uničov, základní uměleckou školu a jazykovou školu.

- Jak jsou pro rodiče při výběru kroužku důležité finance, místní dostupnost, zájem dítěte a časová dostupnost?

Rodiče v dotazníkovém výzkumu mohli volit mezi hodnotami 1, která představovala nejméně důležité kritérium až 5, což představovalo nejvýznamnější hodnotu pro rozhodování. Finance nejvíce rodičů (21) označilo hodnotou 5, toto kritérium je tudíž pro respondenty velmi důležité. Při rozhodování o tom, jaký kroužek jejich dítě bude navštěvovat, posuzují, kolik daný kroužek stojí. Jak jsme již viděli v kapitole 4.3.2, některé kroužky ve Vile Tereza jsou pro děti zdarma, jiné se pohybují od 600,- až po 1200,- Kč za školní rok.

Místní dostupnost bylo další zkoumané kritérium, které bylo respondenty hodnoceno vysokou průměrnou hodnotou 4,02, která odráží význam tohoto zjišťovaného hlediska a jeho důležitost pro rodiče. Můžeme se domnívat, že rodiče snáze zabezpečí doprovod dětí do kroužku v rámci jednoho města, nebo je také možné, že pokud dítě navštěvuje základní

školu v daném městě, je pro rodiče jednodušší, aby i zájmový kroužek byl poskytován v místě poblíž a dítě se do něj mohlo bezpečně dopravit samo.

Při průzkumu kritéria týkajícího se zájmů dětí o daný kroužek byl mezi odpověďmi vyhodnocen největší rozptyl. Dvanáct rodičů odpovědělo, že zájem o daný kroužek ze strany dítěte pro ně není vůbec důležitý, a třináct rodičů vidí zájem dítěte jako důležité kritérium. Rodiče by se s dítětem o tom, který kroužek bude navštěvovat, měli poradit. Pokud bude dítě navštěvovat kroužek z důvodu rozhodnutí rodičů, mohlo by nastat, že vybraný kroužek nesplní zájem dítěte, vybraná aktivita ho nemusí bavit a nebude mít možnost věnovat svůj volný čas rozvoji dovedností ve své oblíbené činnosti. Pokud o daný kroužek projeví zájem dítě a samo si jej zvolí, je málo pravděpodobné, že do něj bude docházet s donucením.

Časová dostupnost byla rodiči v dotazníku vyhodnocena v průměru neutrálně. Když budeme brát v úvahu fakt, že místní dostupnost byla pro rodiče velmi důležitá, tak časová dostupnost v rámci daného města by neměla hrát tak významnou roli. Pokud dítě bude docházet do kroužku v místě bydliště nebo školy, dopravit se do něj nebude vzhledem k velikosti obce tak časově náročné.

8.3 Diskuze

K inspiraci a porovnání byla zvolena diplomová práce Bc. Kateřiny Záhorové na téma Nabídka zájmových činností v Domě dětí a mládeže Šternberk z roku 2016. Tato práce byla zvolena kvůli tomu, že je zaměřena, stejně jako tato diplomová práce, na Dům dětí a mládeže. Dále se jedná o zkoumání instituce ve městě Šternberk, která stejně jako město Uničov leží v Olomouckém kraji a navíc jsou obě obce v těsné blízkosti.

Ve srovnávané diplomové práci Záhorové (2016) bylo využito dotazníkové šetření, stejně jako v mé práci. Dotazník si kladl za úkol zhodnotit podobná kritéria, jako mnou sestavený. Oba dotazníky zjišťovaly údaje o zájmových aktivitách, do kterých respondenti dochází, o jejich spokojenosti s nimi, o informovanosti týkající se nabízených činností a o tom, jaká další zařízení mimo zkoumané instituce respondenti navštěvují. Záhorová dále zjišťovala, jak děti tráví svůj volný čas mimo zájmové kroužky a co je motivuje k navštěvování kroužků. Ve srovnávané práci se autorka zabývala šetřením u dětí, zatímco diplomová práce zaměřena na organizaci Vila Tereza Uničov zahrnuje výzkum u dětí a rodičů

děti navštěvujících organizaci Vila Tereza Uničov. Níže jsou porovnané některé výsledky, ke kterým srovnávané práce došly.

Záhorová (2016) zjistila, že zkoumané děti nejčastěji tráví svůj volný čas sledováním televize. Dalšími aktivitami, které respondenti uvedli, byly pobyt venku, poslech hudby a sledování filmů. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že okolo 80 % dotazovaných tráví volný čas sledováním televize nebo pobytem venku, pokud nenavštěvují zájmový kroužek.

Z otázky v dotazníkovém šetření Záhorové (2016) týkající se toho, odkud dotazované děti získaly informace o nabízených aktivitách vyplynulo, že nejvíce byly děti informované od rodičů, následovali kamarádi a nejméně odpovědi získala možnost, že se o kroužku dozvěděly ve škole. Stejně odpovědi byly zvoleny i v rámci mého dotazníkového šetření. Nejčastěji tedy děti o zájmových aktivitách informují rodiče.

Oblíbené kroužky v Domě dětí a mládeže Šternberk (Záhorová, 2016) jsou dle dotazníkového šetření keramický, taneční, výtvarný, chovatelský (koně) a kytara. Nejvíce oblíbené kroužky, které označily dotazované děti v našem výzkumu, jsou Pohybové hry, Keramika, Vaření a Nerf. Keramika v obou srovnávaných zařízeních má u dotazovaných dětí vysokou oblibu.

Otázku týkající se navštěvování kroužků mimo zkoumanou organizaci není relevantní posuzovat, protože nabízené zájmové aktivity pro děti a mládež jsou ve zkoumaných organizacích a ve městech Šternberk a Uničov rozdílné. Získané odpovědi na tuto otázku by neměly žádnou vypovídající hodnotu.

Zajímavým zjištěním z dotazníku Záhorové (2016) byla vyjádření dětí, jaký kroužek jim v organizaci chybí. Děti, které na tuto otázku odpověděly, uvedly, volejbal, paintball, kroužky lego a parkour. Od roku 2016, kdy tato diplomová práce vznikla, byl ve zkoumané organizaci založen pouze kroužek parkouru. Kroužek parkouru začala organizace Vila Tereza nabízet od září 2019. Stejná otázka byla položena i dětem v organizaci Vila Tereza Uničov. Dotázaní se vyjádřili, že by uvítali kroužek fotbalu, malování, hry na kytaru, zpěvu a tenisu. V organizaci Dům dětí a mládeže Šternberk volili respondenti více netradiční zájmové činnosti.

Závěr

Diplomová práce se zabývala Analýzou nabídky Domu dětí a mládeže Vila Tereza Uničov (se zaměřením na pravidelnou zájmovou činnost).

Hlavním cílem práce bylo prostřednictvím dotazníkového šetření analyzovat spokojenost účastníků zájmového vzdělávání a jejich rodičů s pravidelnými zájmovými aktivitami (kroužky v Domě dětí a mládeže Vila Tereza Uničov).

Dílním cílem diplomové práce v její teoretické rovině bylo charakterizovat pojmy volný čas, zájmové vzdělávání a středisko volného času.

Dílním cílem diplomové práce v empirické části bylo na základě studia dokumentů vyhodnotit vývoj a současný stav nabídky pravidelných zájmových činností v Domě dětí a mládeže vila Tereza Uničov z pohledu jeho klientů.

Práce se skládala ze dvou částí. První část byla teoretická. Pro zpracování teoretické části byly použity knižní a elektronické zdroje, za pomoci kterých byly vysvětleny pojmy související s daným tématem. V praktické části bylo využito výzkumných otázek, ze kterých vznikly dotazníky pro děti, které navštěvují zkoumané zařízení Vila Tereza Uničov, a pro jejich rodiče. Analýza názorů a zkušeností dětí a rodičů byla založena na dotazníkovém šetření. Odpovědi respondentů přinesly informace, které byly využity k vyhodnocení zjištěných skutečností, z nichž vyplynuly pro zkoumanou organizaci výsledky.

Z dotazníkového šetření, ve kterém odpovídaly děti, vyplynula výborná hodnocení jednotlivých navštěvovaných kroužků. Doporučení k pedagogům jednotlivých zájmových činností je, aby ve své práci pokračovali stejným způsobem a nepolevovali v tom, co dělají, protože veškerá jejich hodnocení byla kladná a jejich práce se dětem líbí.

Podle výsledků hodnocení oblíbenosti kroužků v organizaci Vila Tereza, jsou dotazované děti velice spokojené s kroužkem Vaření, u jehož hodnocení se často objevily kresby smějících se obličejů nebo při známkování byly zvoleny třeba i jedničky několikrát podtržené. U zájmové aktivity Nerf chlapani často uváděli, že ji mají oblíbenou kvůli tomu, že se můžou potkávat se svými kamarády.

Kroužky, které děti uvedly, že navštěvují mimo organizaci Vila Tereza, představují především aktivity, které v tomto zařízení nejsou pro děti a mládež zřízené. Jednalo se například o jazykový kurz Anglického jazyka, kroužek Roztleskávaček, nebo sportovní aktivity jako je fotbal či florbal.

Dotazníkového šetření, zpracovaného k vyhodnocení pravidelné zájmové činnosti v organizaci Vila Tereza Uničov, se zúčastnilo poměrně málo rodičů. U více než poloviny zkoumaných kroužků se pracovalo s pěti a méně respondenty. Tato data se například v rámci hodnocení pedagoga dané zájmové aktivity nejevila bohužel s ohledem na malý vzorek dotazovaných jako dostatečně relevantní. Přesto byly všechny kroužky, které rodiče dětí v dotazníkovém šetření zmínili, zpracovány a vyhodnoceny. Nejvíce dat bylo získáno od nejmladší zkoumané věkové kategorie, což by mohlo být zapříčiněno tím, že rodiče dětí této věkové kategorie do kroužků doprovázejí častěji než děti starší. Obecně můžeme říct, že rodiče v odpovědích vyjádřili s organizací spokojenost jak v oblasti nabídky aktivit, tak v oblasti provozní.

Zajímavé výsledky pak byly získány z průzkumu významu kritérií pro rozhodování rodičů o zápisu dětí do kroužku. V průměru byly odpovědi spíše neutrální, ale zaměříme-li se na jednotlivá kritéria samostatně, tak se často odpovědi radikálně lišily, zejména v oblasti týkající se zájmu dítěte o kroužek a časové dostupnosti. U těchto kritérií byla největší odchylka mezi tím, co je pro rodiče opravdu důležité a co je důležité nejméně.

V rámci otázky kladené rodičům, zda dítě navštěvuje kroužek i jinde, byly zjištěné podobné odpovědi jako u respondentů dětí. Kroužky, které navštěvují děti dotazovaných, jsou opět sportovního a uměleckého, nebo spíše hudebního zaměření. V reakcích rodičů zazněli odpovědi, že dítě mimo kroužek ve Vile Tereze navštěvuje ještě i zájmovou činnost v rámci Základní umělecké školy či Sokola.

Závěrem lze konstatovat, že nabídka zájmových útvarů Domu dětí a mládeže Vila Tereza obsahuje dle výsledku výzkumu žádané aktivity pro smysluplné naplnění volného času dětí a mládeže v Uničově a okolí. Složení zájmových útvarů uspokojuje poptávku dětí, mládeže a jejich rodičů, zaměření kroužků umožňuje rozvoj dětí a mládeže v uměleckých, pohybových, řemeslných a jiných kreativních dovednostech. Srovnání nabídky instituce v horizontu téměř 10 let ukázalo, že organizace reaguje na nové trendy a nabídku aktivit průběžně aktualizuje, také v souvislosti s nabídkou dalších organizací poskytujících výchovné

a vzdělávací kroužky pro děti a mládež v Uničově a okolí. Hodnocení pedagogického zabezpečení poskytuje organizaci vynikající zpětnou vazbu a je pro zkoumanou instituci nejlepší reklamou. Vyjádřená spokojenost dětí i rodičů s bohatou škálou nabízených kroužků a činnostmi jednotlivých zájmových útvarů je pro uničovskou veřejnost důkazem dostatku příležitostí i pozvánkou pro smysluplné naplnění volného času dětí a mládeže. Vyhodnocení kritérií dostupnosti kroužků pro rodiče může být pro organizaci vodítkem pro její další rozvoj.

Seznam zdrojů

Knižní zdroje

BAČUVČÍK, Radim. *Marketing neziskových organizací*. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2011. 190 s. ISBN 978-80-87500-01-9.

BENDL, Stanislav a kol. *Vychovatelství: učebnice teoretických základů oboru*. Vydání 1. Praha: Grada, 2015. 306 stran. Pedagogika. ISBN 978-80-247-4248-9.

BLÍŽKOVSKÝ, Bohumír. *Systémová pedagogika pro studium a tvůrčí praxi*. 1. vyd. Ostrava: Amosium servis, 1992. 303 s.

BOCAN, Miroslav a kol. *Děti v ringu dnešního světa: hodnotové orientace dětí ve věku 6 až 15 let*. 1. vyd. Praha: Národní institut dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, 2012. 98 s. ISBN 978-80-87449-24-0.

CAKIRPALOGLU, Panajotis. *Úvod do psychologie osobnosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012. 287 s. Psyché. ISBN 978-80-247-4033-1.

ČÁP, Jan a MAREŠ, Jiří. *Psychologie pro učitele*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007. 655 s. ISBN 978-80-7367-273-7.

Dům dětí a mládeže Vila Tereza (Uničov, Česko). Výroční zpráva Domu dětí a mládeže Vila Tereza za rok 2016. Uničov: Dům dětí a mládeže, [2016].

Dům dětí a mládeže Vila Tereza (Uničov, Česko). Výroční zpráva Domu dětí a mládeže Vila Tereza za rok 2011. Uničov: Dům dětí a mládeže, [2011].

HÁJEK, Bedřich et al. *Děti, vedoucí, volný čas*. Praha: Institut dětí a mládeže MŠMT, 2004. 120 s. ISBN 80-86784-06-1.

HEŘMANOVÁ, Jana a MACEK, Milan. *Metodika pro podporu tvorby školního vzdělávacího programu ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. V Praze: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Odbor pro mládež, 2009. 110 s. ISBN 978-80-86784-77-9.

HÁJEK, Bedřich, PÁVKOVÁ, Jiřina a HOFBAUER, Břetislav. *Pedagogika volného času*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2003. 105 s. Texty pro distanční studium. ISBN 80-7290-128-1.

HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav a PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času: trendy pedagogiky volného času*. Vyd. 2., aktualiz. [i.e. 3. vyd.]. Praha: Portál, 2011. 239 s.

HAVLÍČKOVÁ, Daniela a ŽÁRSKÁ, Kamila. *Kompetence v neformálním vzdělávání*. 1. vyd. Praha: Národní institut dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, 2012. 22 s. ISBN 978-80-87449-18-9.

HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. 173 s. ISBN 80-7178-927-5.

HORNER, Susan a SWARBROOKE, John. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada, ©2003. 486 s. Expert. ISBN 80-247-0202-9.

JANIŠ, Kamil. *Úvod do problematiky volného času*. Vyd. 1. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik, Ústav pedagogických a psychologických věd, 2009. 61 s. ISBN 978-80-7248-530-7.

JEDLIČKA, Richard. *Psychický vývoj dítěte a výchova: jak porozumět socializačním obtížím*. Vydání 1. Praha: Grada, 2017. 280 stran. Psyché. ISBN 978-80-271-0096-5.

KANTOROVÁ, Jana a kol. *Vybrané kapitoly z obecné pedagogiky I*. Olomouc: Hanex, 2008. 244 s. Vzdělávání. ISBN 978-80-7409-024-0.

KAPLÁNEK, Michal a kol. *Volný čas a jeho význam ve výchově*. Vydání první. Praha: Portál, 2017. 207 stran. ISBN 978-80-262-1250-8.

KRATOCHVÍLOVÁ, Emília. *Pedagogika volného času: výchova v čase mimo vyučovania v pedagogickej teórii a v praxi*. 1. vyd. Bratislava: Vydavateľstvo UK, 2004. 307 s. ISBN 80-223-1930-9.

LOKŠOVÁ, Irena a LOKŠA, Jozef. *Pozornost, motivace, relaxace a tvořivost dětí ve škole*. Překlad Jakub Dobal. Vyd. 1. Praha: Portál, 1999. 199 s. Pedagogická praxe. ISBN 80-7178-205-X.

NAKONEČNÝ, Milan. *Encyklopedie obecné psychologie*. 2., rozš. vyd., v Academii vyd. 1. Praha: Academia, 1997. 437 s. ISBN 80-200-0625-7.

NĚMEC, Jiří et al. *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času pro doplňující pedagogické studium*. Brno: Paido, 2002. 119 s. ISBN 80-7315-012-3.

PÁVKOVÁ, Jiřina et al. *Pedagogika volného času: [teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času]*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2008. 221 s. ISBN 978-80-7367-423-6.

PRŮCHA, Jan a VETEŠKA, Jaroslav. *Andragogický slovník*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012. 294 s. ISBN 978-80-247-3960-1.

SPOUSTA, Vladimír aj. *Teoretické základy výchovy ve volném čase: úvod do studia pedagogiky volného času*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, 1994. 183 s. ISBN 80-210-1007-X.

ŠINDLER, Petr. *Event marketing: jak využít emoce v marketingové komunikaci*. 1. vyd. Praha: Grada, 2003. 236 s. Manažer. ISBN 80-247-0646-6.

ŠPAŇHELOVÁ, Ilona. *Komunikace mezi rodičem a dítětem: styly a techniky komunikace, komunikace rodiče ve vztahu k dítěti, vývojová období dítěte, komunikace v náročných situacích*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009. 101 s. Pro rodiče. ISBN 978-80-247-2698-4.

VÁŽANSKÝ, Mojmír. *Základy pedagogiky volného času*. 2. upr. a dopl. vyd. Brno: Print-Typia, 2001. 175 s., [15] s. příl. ISBN 80-86384-00-4.

VYHNÁLKOVÁ, Pavla. *Základy pedagogiky volného času*. 1. vyd. Agentura Gevak s.r.o. 2013. 64 s. ISBN 978-80-86768-73-1.

Elektronické zdroje

ANNOJMK, 2016 [online]. Co to jsou nestátní neziskové organizace (NNO)? [cit. 2019-11-13]. Dostupné z: <http://www.annojmk.cz/co-jsou-nestatni-neziskove-organizace-nno>

Dům dětí a mládeže Vila Tereza (Uničov, Česko). Výroční zpráva Domu dětí a mládeže Vila Tereza za rok 2019. Uničov: Dům dětí a mládeže, [2020]. Dostupný také v elektronické formě z: <http://www.ddm-unicov.cz/index.php?nid=6835&lid=cs&oid=7432831>

Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2019^a [online]. Zájmové útvary > školní děti-. [cit. 2019-10-10]. Dostupné z: <http://www.ddm-unicov.cz/index.php?nid=6835&lid=cs&oid=1128405>

Dům dětí a mládeže Vila Tereza, Uničov, 2020. [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z: <http://www.ddm-unicov.cz/>

Implementace KAP, 2017 [online]. Projekt implementace Krajského akčního plánu Olomouckého kraje. [cit. 2019-10-12]. Dostupné z: <https://www.ikap.cz/o-projektu>

Management mania, 2018 [online]. Matice BCG (Bostonská matice). [cit. 2020-04-07]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/matice-bcg>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2019 [online]. Střediska volného času. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/strediska-volneho-casu>

ČESKO. Zákon č. 561/2004 Sb. ze dne 24. září 2004, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon). In: Sbírnka zákonů České republiky. 2016, částka 100, s. 257-258. Dostupné také z: <http://www.msmt.cz/mladez/zajmove-vzdelavani-1>

ČESKO. Vyhláška 74/2005 Sb. ze dne 9. února 2005, o zájmovém vzdělávání. In: Sbírnka zákonů České republiky 2016, částka 100, s. 257-258. Dostupné také z: <http://www.msmt.cz/mladez/zajmove-vzdelavani-1>

Záhorová, K. Nabídka zájmových činností v Domě dětí a mládeže Šternberk. Diplomová práce. [online]. Olomouc, Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, 2016. [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: <https://theses.cz/>.

Seznam zkratk

DDM – dům dětí a mládeže

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 2.1 Klasifikace forem zájmové činnosti	25
Tabulka 2.2 Obsahové členění zájmové činnosti	26
Tabulka 3.1 Charakteristika typu produktu dle matice BCG	34
Tabulka 4.1 Pravidelné zájmové útvary – Výtvarné	40
Tabulka 4.2 Pravidelné zájmové útvary – Přírodovědné	41
Tabulka 4.3 Pravidelné zájmové útvary – Strategické hry	41
Tabulka 6.1 Počet navštěvovaných kroužků	59
Tabulka 7.1 Počet navštěvovaných kroužků	74
Tabulka 7.2 Návštěvnost kroužků	75
Tabulka 7.3 Návštěvnost kroužku Pohybové hry dle pohlaví	75
Tabulka 7.4 Návštěvnost kroužku Vaření dle pohlaví	77
Tabulka 7.5 Návštěvnost kroužku Keramika	78
Tabulka 7.6 Návštěvnost kroužku Nerf dle pohlaví	79
Tabulka 7.7 Povědomí o kroužku Keramika	79
Tabulka 7.8 Návštěvnost kroužku Dračí doupe dle pohlaví	80
Tabulka 7.9 Návštěvnost kroužku Badminton dle pohlaví	81
Tabulka 7.10 Návštěvnost kroužku Parkour dle pohlaví	81
Tabulka 7.11 Návštěvnost kroužku Malá výtvarnice	82
Tabulka 7.12 Důležitost daného tvrzení	84

Tabulka 8.1 Rozdíl pohlaví při výběru kroužku	87
Tabulka 8.2 Subjekt rozhodující o výběru volnočasových aktivit dětí	88
Tabulka 8.3 Důležitost při výběru kroužku u rodičů mladších a starších dětí	90
Graf 5.1 Struktura respondentů dle pohlaví	55
Graf 5.2 Struktura respondentů dle věku	56
Graf 5.3 Struktura dívek dle pohlaví a věku	56
Graf 5.4 Struktura chlapců dle pohlaví a věku	57
Graf 5.5 Struktura respondentů dle pohlaví dětí	58
Graf 5.6 Struktura respondentů dle věku	58
Graf 6.1 Počet navštěvovaných kroužků	59
Graf 6.2 Návštěvnost kroužku pohybových her dle pohlaví a věku	60
Graf 6.3 Obliba kroužku Pohybové hry	60
Graf 6.4 Obliba pedagoga	61
Graf 6.5 Povědomí o kroužku Pohybové hry	61
Graf 6.6 Výběr kroužku Pohybové hry	62
Graf 6.7 Návštěvnost kroužku dle pohlaví a věku	62
Graf 6.8 Obliba kroužku Keramika	63
Graf 6.9 Obliba pedagoga kroužku Keramika	63
Graf 6.10 Povědomí o kroužku Keramiky	64

Graf 6.11 Výběr kroužku Keramika.....	64
Graf 6.12 Návštěvnost kroužku dle pohlaví a věku	65
Graf 6.13 Povědomí o kroužku Vaření	65
Graf 6.14 Návštěvnost kroužku dle pohlaví a věku	66
Graf 6.15 Povědomí o kroužku Nerf.....	66
Graf 6.16 Návštěvnost kroužku dle pohlaví a věku	67
Graf 6.17 Obliba kroužku Badminton.....	67
Graf 6.18 Povědomí o kroužku Badminton	68
Graf 6.19 Návštěvnost kroužku dle pohlaví a věku	68
Graf 6.20 Povědomí o kroužku Dračí doupě.....	69
Graf 6.21 Návštěva kroužku dle pohlaví a věku	70
Graf 6.22 Kroužek, který baví děti nejvíce	72
Graf 7.1 Návštěvnost kroužků.....	75
Graf 7.2 Hodnocení pedagoga.....	76
Graf 7.3 Povědomí o kroužku Pohybové hry	76
Graf 7.4 Povědomí o kroužku Vaření	77
Graf 7.5 Povědomí o kroužku Keramika	78
Graf 7.6 Povědomí o kroužku Dračí doupě.....	80
Graf 8.1 Rozdíl pohlaví při výběru kroužku	86
Graf 8.2 Subjekt rozhodující o výběru volnočasových aktivit dětí.....	88

Graf 8.3 Důležitost při výběru kroužku u rodičů mladších a starších dětí.....	89
---	----

Seznam příloh

Příloha č. 1: Dotazník pro děti

Příloha č. 2: Dotazník pro rodiče

Příloha č. 1 Dotazník pro děti

Dobrý den,

jmenuji se Anna Mořková a jsem studentkou Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Ráda bych Tě požádala o anonymní vyplnění dotazníku, který poslouží pro vyhotovení praktické části mé diplomové práce.

Děkuji za Tvůj čas.

Pohlaví: Dívka Chlapec

Věk: .....

1. Teď bych se Tě ráda zeptala na všechny kroužky, které v Domě dětí a mládeže Vila Tereza navštěvuješ. Napiš vždycky název kroužku a odpověz na otázky k tomuto kroužku.

Kroužek 1 – dopiš název: .....

Jak se Ti v tomto kroužku líbí, co děláte (náplň činnosti)? Ohodnot' známkou 1 – 5 jako ve škole: .....

Jak bys oznámkoval/a pedagoga, který tento kroužek vede? Napiš známku 1 – 5 jako ve škole: .....

Jak ses o tomto kroužku dověděl/a? Zakřížkuj odpověď: od rodičů od kamarádů
 od učitele ve škole od někoho jiného na internetu na plakátku
jinde .....

Vybral/a sis tento kroužek sám/sama? Zakřížkuj odpověď: ano – ne

Pokud sis tento kroužek nevybral/a sám/sama, kdo ti pomáhal? Zakřížkuj odpověď: rodiče – sourozenec – kamarádi – učitel ve škole – někdo jiný

Kroužek 2 – dopiš název: .....

Jak se Ti v tomto kroužku líbí, co děláte (náplň činnosti)? Ohodnot' známkou 1 – 5 jako ve škole: .....

Jak bys oznámkoval/a pedagoga, který tento kroužek vede? Napiš známku 1 – 5 jako ve škole: .....

Jak ses o tomto kroužku dověděl/a? Zakřížkuj odpověď: od rodičů od kamarádů
 od učitele ve škole od někoho jiného na internetu na plakátku
jinde .....

Vybral/a sis tento kroužek sám/sama? Zakřížkuj odpověď: ano – ne

Pokud sis tento kroužek nevybral/a sám/sama, kdo ti pomáhal? Zakřížkuj odpověď: rodiče – sourozenec – kamarádi – učitel ve škole – někdo jiný

Kroužek 3 – dopiš název: .....

Jak se Ti v tomto kroužku líbí, co děláte (náplň činnosti)? Ohodnot' známkou 1 – 5 jako ve škole: .....

Jak bys oznámkoval/a pedagoga, který tento kroužek vede? Napiš známku 1 – 5 jako ve škole: .....

Jak ses o tomto kroužku dověděl/a? Zakřížkuj odpověď: od rodičů od kamarádů
 od učitele ve škole od někoho jiného na internetu na plakátku jinde
.....

Vybral/a sis tento kroužek sám/sama? Zakřížkuj odpověď: ano – ne

Pokud sis tento kroužek nevybral/a sám/sama, kdo ti pomáhal? Zakřížkuj odpověď: rodiče – sourozenec – kamarádi – učitel ve škole – někdo jiný

Kroužek 4 – dopiš název: .....

Jak se Ti v tomto kroužku líbí, co děláte (náplň činnosti)? Ohodnot' známkou 1 – 5 jako ve škole: .....

Jak bys oznámkoval/a pedagoga, který tento kroužek vede? Napiš známkou 1 – 5 jako ve škole: .....

Jak ses o tomto kroužku dověděl/a? Zakřížkuj odpověď: od rodičů od kamarádů
 od učitele ve škole od někoho jiného na internetu na plakátku
jinde .....

Vybral/a sis tento kroužek sám/sama? Zakřížkuj odpověď: ano – ne

Pokud sis tento kroužek nevybral/a sám/sama, kdo ti pomáhal? Zakřížkuj odpověď: rodiče – sourozenec – kamarádi – učitel ve škole – někdo jiný

Kroužek 5 – dopiš název: .....

Jak se Ti v tomto kroužku líbí, co děláte (náplň činnosti)? Ohodnot' známkou 1 – 5 jako ve škole: .....

Jak bys oznámkoval/a pedagoga, který tento kroužek vede? Napiš známkou 1 – 5 jako ve škole: .....

Jak ses o tomto kroužku dověděl/a? Zakřížkuj odpověď: od rodičů od kamarádů
 od učitele ve škole od někoho jiného na internetu na plakátku
jinde .....

Vybral/a sis tento kroužek sám/sama? Zakřížkuj odpověď: ano – ne

Pokud sis tento kroužek nevybral/a sám/sama, kdo ti pomáhal? Zakřížkuj odpověď: rodiče – sourozenec – kamarádi – učitel ve škole – někdo jiný

2. Jaký kroužek ze všech, co jsi napsal/a výše, Tě baví nejvíc a proč?

.....
....

3. Navštěvuješ ještě i kroužek/kroužky v jiné organizaci? ano ne

Pokud jsi odpověděl/a ano, napiš prosím jaký kroužek a kde

.....
....

4. Je ještě nějaký kroužek/kroužky, do kterého bys chtěl/a chodit? ano ne

Pokud jsi odpověděl/a ano, prosím napiš, jaký kroužek by to byl:

.....
.....

Příloha č. 2 Dotazník pro rodiče

Dobrý den,

jmenuji se Anna Mořková, jsem studentkou Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Ráda bych Vás požádala o anonymní vyplnění dotazníku, který poslouží pro vyhotovení praktické části mé diplomové práce s názvem Analýza nabídky Domu dětí a mládeže Vila Tereza Uničov.

Děkuji za Váš čas.

Pohlaví dítěte   Dívka   Chlapec

Věk dítěte .....

Ted' bych se ráda zeptala na všechny kroužky, které v Domě dětí a mládeže Vila Tereza Vaše dítě navštěvuje. Napište vždycky název kroužku a odpovězte na otázky k tomuto kroužku.

Kroužek 1 – dopište název:

.....

Jak byste oznámkoval/a pedagoga, který tento kroužek vede? Napište známku 1 – 5 jako ve škole:

Jak jste se o tomto kroužku dověděl/a? Zakřížkujte odpověď: ve škole, kam dítě chodí
 od známých   z internetu   z plakátku   jinde .....

Kroužek 2 – dopište název: .....

Jak byste oznámkoval/a pedagoga, který tento kroužek vede? Napište známku 1 – 5 jako ve škole:

Jak jste se o tomto kroužku dověděl/a? Zakřížkujte odpověď: ve škole, kam dítě chodí
 od známých   z internetu   z plakátku   jinde .....

Kroužek 3 – dopište název: .....

Jak byste oznámkoval/a pedagoga, který tento kroužek vede? Napište známku 1 – 5 jako ve škole:

Jak jste se o tomto kroužku dověděl/a? Zakřížkujte odpověď: ve škole, kam dítě chodí
 od známých   z internetu   z plakátku   jinde .....

Kroužek 4 – dopište název: .....

Jak byste oznámkoval/a pedagoga, který tento kroužek vede? Napište známku 1 – 5 jako ve škole:

Jak jste se o tomto kroužku dověděl/a? Zakřížkujte odpověď: ve škole, kam dítě chodí
 od známých   z internetu   z plakátku   jinde .....

Proč jste právě tento kroužek (kroužky) pro Vaše dítě vybral/a?

.....
.....

Jak hodnotíte komunikaci ze strany pedagogů Vily Terezy Uničov (vůči Vám jako rodičům)?
Napište známku 1 – 5 jako ve škole: .....

Jak hodnotíte poskytování informací o kroužcích a akcích této organizace? Ohodnoťte
známkou 1 – 5 jako ve škole: .....

Jak jste jako rodič spokojen/a s prostředím a vybavením Vily Terezy Uničov? Ohodnoťte
známkou 1 – 5 jako ve škole: .....

Pokud se chcete k výše uvedeným otázkám vyjádřit i slovně, využijte prosím prostor:

.....
.....

Jste s nabídkou pravidelných aktivit ve Vile Tereze spokojeni?

Ano Ne

Pokud je odpověď ne, prosím uveďte, co Vám v nabídce chybí nebo co by přispělo k Vaší
větší
spokojenosti.....
.....

Navštěvuje Vaše dítě kroužek/kroužky i v jiné organizaci?

Ano Ne

Pokud je odpověď Ano, uveďte prosím, o jaký kroužek/kroužky se jedná a v jaké organizaci
jej/je navštěvuje.....

**Přiřad'te důležitost daným tvrzením. Označte je jako ve škole 1-5
(1=Nedůležité; 5=Velmi důležité)**

Při výběru kroužku je pro mě jakožto rodiče důležité	1	2	3	4	5
Finance					
Místní dostupnost					
Zájem dítěte					
Časová dostupnost					
Něco jiného, prosím dopište:					
Něco jiného, prosím dopište:					

Pokud chcete cokoli k tomuto tématu dodat, prosím, využijte prostor zde:

.....
.....

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Bc. Anna Motřková
Katedra:	Pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	Mgr. Pavla Vyhnálková, Ph.D.
Rok obhajoby:	2020

Název práce:	Analýza nabídky Domu dětí a mládeže Vila Tereza Uničov (se zaměřením na pravidelnou zájmovou činnost)
Název v angličtině:	Analysis of the offer of the House of Children and Youth Vila Tereza Uničov (focusing on regular leisure activities)
Anotace práce:	<p>Práce se zabývá současnou nabídkou zájmových aktivit v Domě dětí a mládeže Vila Tereza Uničov. Cílem práce je prostřednictvím dotazníkového šetření analyzovat spokojenost účastníků zájmového vzdělávání a jejich rodičů s pravidelnými zájmovými aktivitami (kroužky) v Domě dětí a mládeže Vila Tereza Uničov. Teoretická část se věnuje volnému času z hlediska jeho funkcí a faktorů, které ho ovlivňují. Praktická část se zabývá průzkumem a popisem aktuálních volnočasových aktivit pro děti a mládež v DDM Vila Tereza Uničov. Výzkumnou metodou je dotazníkové šetření, získaná data jsou znázorněna graficky a okomentována. Verifikovány byly tři hypotézy. Závěrečné shrnutí charakterizuje zkoumanou organizaci z pohledu jejich současných klientů.</p>

Klíčová slova:	volný čas, zájmová činnost, volnočasové aktivity, středisko volného času, Dům dětí a mládeže Vila Tereza Uničov, zájmové a vzdělávací kroužky pro děti a mládež, pedagog.
Anotace v angličtině:	This project deals with the current offer of leisure activities in the House of Children and Youth Vila Tereza Uničov. The aim of this work is to analyze the supply and quality of activities of interest units of this facility. The theoretical part is devoted to leisure time in terms of its functions and factors that affect it. The practical part deals with the research and description of current leisure activities for children and youth in DDM Vila Tereza Uničov. The research method is a questionnaire survey, the obtained data are represented graphically, the findings are evaluated and described. The final summary characterizes the examined organization from the perspective of its current clients.
Klíčová slova v angličtině:	Leisure, Leisure Activities, Leisure Activities, Leisure Center, House of Children and Youth Vila Tereza Uničov, leisure and educational clubs for children and youth, parents, leisure time educator.
Přílohy vázané v práci:	Dotazník pro děti Dotazník pro rodiče
Rozsah práce:	119
Jazyk práce:	český